

4 • 2019

Irtonumero 8 €

KANSANMUSIIKKI

6 Teija Niku - matkalla omaan ääneen

10 Maailman musiikin
keskus 40 vuotta

34 WOMEX toi kaiken
maailman musiikit
Tampereelle

MUKANA PELIMANNI-LIITE

Ajassa: Vanhanpiian Pojat	5
Pelimannitarinoita Isojoelta	12
Zäpämät haluaa laulaa tosielämästä	14
Samuelin Poloneesi Tampereella	16
Klubi ja jamit jouhikonsoittajille Helsingissä	17
Esittelyssä Joonas Widenius ja Anna Murtola: Pohjoisesta puhalttaa etelän tuuli	19
Persoonallinen pelimanniyhteys: Kainuun kansanpelimannit	20
JuuriJuhla-RotFest 2020 – musiikkia Itämeren ympäriltä	22

PELIMANNI-liite

Suomen sahansoittohistoriaa Tervossa 1997-	23
Uudenmaan nurkka	24
Tunnetko virsikirjasi?	24
Nuottiliite: Musiikkia maailmalta	25
Iin syysoitto	29
Pohjois-Savossa odotetaan joulua hyvillä mielin	30
Hämeenlinnassa sukkellettiin kieliin ja kulttuureihin	31
Kansanomaiset paritanssit	32
Zagala ei anna määritelmien vangita	36
Kangasalan Pikkupelimannien riemukkaat juhlat	38
Muistoissamme mestaripelimanni Ricke Mette	40
Levyt ja kirjat	42
Musiikkimuseo Fame avattiin	46
Taustapeili: Pauliina Perkkiö	50
Liitelevyn 13 sisältö	51

21

KOLUMNISTI
Vesa Kurkela

10

Riitta-Liisa Joutsenlahti

Ihmisten välisen ymmärryksen puolesta - Maailman musiikin keskus 40 vuotta. Kari Hakala äänittää.

34

WOMEX

WOMEX toi kaiken maailman musiikit Tampereelle.

6

Teija Niku matkalla
omaan ääneen

Sauli Heikkilä

Vuoden lastenlaulu Näppäreiltä

Kaustisen viime kesän noin 340 näppärikurssilaisen esittämä *Kantti kestää* on valittu vuoden 2019 lastenlauluksi Hämeenlinnassa 19.11. järjestetyssä lastenmusiikin Jellonagaalassa.

Aili Järvelän säveltämä ja hänen **Mau-no Järvelän** kanssa sanoittamansa kapale kertoo **Minna Canthin** 175-vuotisjuhlavuoden hengessä niin sukupuolten välisestä kuin muustakin tasa-arvosta ja niiden jatkuvan vaalimisen tärkeydestä.

Varhaisiän musiikinopettajien VaMO ry valitsi vuoden lastenlevyksi **Soili Perkiön**, **Eppu Nuotion** runoihin säveltämän *Nallen talvi* -levyn ja Pikku Kakkosesta tuttu **Tuomo Rannankari** palkittiin vuoden lastenmusiikin tekijänä. Nukketeatteri

Risto Savolainen

Sampon perustaja **Maija Baric** huomioitiin elämäntyöpalkinnolla.

Jellonagaala oli osa toisen valtakunnallisen lastenmusiikkipäivän tapahtumia. Vuoden lastenlaulu valittiin yhdentoista ehdokkaan joukosta yleisöäänestyksellä,

jonka *Kantti kestää* voitti ylivoimaisesti. Kaiken kaikkiaan palkintoja jaettiin yhdeksän. Gaalan järjesti tänä vuonna Lastenmusiikki ry, Konserttikeskus sekä Hämeenlinnan kaupunki. Lastenmusiikki.net

Rahvis täytti 20 vuotta

Rahvaanmusiikin kerho, eli Rahvis, alkoi kokoontua muutaman kansanmusiikista hurmioituneen nuoren opiskelijan aloitteesta Tampereella vuonna 1999. Silloisen kansanperinteen laitoksen opiskelijat marssivat ravintola Telakkaan ja esittivät henkilökunnalle ideansa kansanmusiikkiklubien järjestämisestä. Pitkiä puheita ei tarvittu: heti heltisi kolme iltaa tapahtumien järjestämiseen. Nyt 20 vuotta myöhemmin Rahvaanmusiikin kerho on Suomen pitkäaikaisin kansanmusiikkiklubeja säännöllisesti järjestävä yhdistys. Lisäksi klubit on järjestetty uskollisesti ravintola Telakassa, paria poikkeusta lukuunottamatta.

Marraskuun puolivälissä Rahvaanmusiikin kerho juhli pitkää taivaltaan. Perjantai-iltana Telakan lavalla nähtiin **Anne-Mari Kivimäki** ystävineen sekä

Hilja Grönfors Trio ja MäSä-duo. Lauantai-iltana esiintyivät Primitiivisen musiikin orkesteri Primo, ARMAS sekä kokoonpano Class of '99, jossa musisoivat Rahviksen perustamisaikojen opiskelutoverit.

Lisäksi lauantaina päivällä Metson musiikkiosastolla Suomen ainoa kansanmusiikkipodcast Surullista, köyhää & nöyrrää keskusteli mestarikansanlaulaja **Hilja Grönforsin** kanssa tämän upeasta urasta ja romanimusiikista yleensäkin. Yleisö sai kuulla myös tarinointia Rahvaanmusiikin kerhon alkutaipaleesta perustajajäsen **Pekko Käpin** sekä toiminnassa mukana olleiden tai sitä läheisesti seuranneiden **Lari Aaltosen**, **Petra Käpin**, **Jenni La-reksen**, **Anne-Mari Kivimäen** ja **Mikael Mattilan** suista. Tilaisuuden päätteeksi Hilja Grönfors Trio hurmasi musiikillaan. rahvaanmusiikinkerho.net

Mikko Mäntyniemi

Tsuumi juhlii Poijulla

Tanssiteatteri Tsuumin 20-vuotisjuhla-vuoden pääteos Poiju on näytännöllistetty retriitti, joka suuntaa katseensa kolmen erilaisen laulumuodon, virsien, iskelmi- en ja kansansävelmien, yhtymäkohtiin ja törmäyttää ne nykytanssin ja modernin taidekäsityksen kanssa.

Teoksen takana ovat useiden teatteriproduktioiden parissa yhdessä työskennelleet koreografi-ohjaaja Ari Numminen ja säveltäjä Petri Tiainen. Numminen ja Tanssiteatteri Tsuumin yhteistyö on alkanut jo vuonna 2000 ja jatkunut vuosien varrella seitsemän teoksen verran.

Tanssiteatteri Tsuumi on helsinkiläinen, vahvasti kansanperinteeseen juurtunut, rosaa ja inhimillisyyttä rakastava tanssiteatteri, joka imee voimansa arkaaisista juurakoista ja ammentaa inspiraationsa ympäröivästä maailmasta. Erityisenä osana Tsuumin toimintaa on aina ollut vahva yhteistyö suomalaisen uuden kansanmusiikin tekijöiden kanssa.

Tsuumi.com

Rahvaanmusiikin kerhon juhlissa lavalla NN, Laura Laurila, Pekko ja Petra Käppi.

Mikael Mattila

Irlannissa perinne elää

Hyvinkin monessa maassa ja hyvin monen kansan keskuudessa elävät omat perinteet vahvana, varsinkin musiikki ja tanssi. Etnosoit:n juhlaseminaarissa **Mohamed Jawad Husein Hameed** kertoi, että vaikka islamilaisuus on levinnyt eri puolille maailmaa, seremoniallinen musiikki on kuitenkin aina paikallista. Yksi Länsi-Euroopan vahvimiksi perinteen kantajiksi tunnustetaan varmaan Irlanti. Maan symbolikin on harppu. Siirtolaisten mukana irlantilainen musiikki on levinnyt ympäri maailman. Kuinkahan monta ”irkkumusiikkia” soittavaa yhtyettä lienee Suomessakin? Luulisi, että sellainen kulttuuri olisi valtiovallan erityisessä suojelussa. Yllättäen ei niin olekaan, ongelmansa on sielläkin.

Kävin marraskuussa Dublinissa, Irlannin ensimmäisessä Trad-Talk -konferenssissa, jossa pohdittiin kansanmusiikkia soittavien ammattilaisten tukirakenteiden kehittämistä. Sain kuulla, että Irlannin Art Councilin 86 miljoonan tukibudjetista perinnesmusiikin osuus on 1,6 miljoonaa. Se oli yllättävää. Onko kyse arvostuksen puutteesta vai oletuksesta, ettei tukea tarvita?

Myös irlantilainen perinnesmusiikki elää popin ja rockin puristuksissa. Vaikka valtakunnallisia radiokanavia selailee kuinka paljon tahansa, ei korviin osu perinnesmusiikkia vaan sitä samaa, mitä meidänkin kanaviltamme: suuria hittejä ja paikallista poppia. Perinteisen musiikin konsertteihin on hankala saada maksavaa yleisöä, koska sitä kuulee pubeissa ilmaiseksi jameissa eli sessioissa. Turistien suosimissa pubeissa soittajat saavat tosin palkkaakin.

On mahtavaa, että Suomessa syntyy uutta hienoa musiikkia soittavia yhtyeitä kansanmusiikkikoulutuksen kautta, mutta tärkeää on myös, että vanhempaa kansanmusiikkia soitetaan kansan kuultavaksi niin ammattilais- kuin amatöörivoiminkin. On hyvin arvokasta, että arkistoja penkoneet ammattilaiset opettavat erilaisissa oppilaitoksissa, kursseilla ja vapaan sivistystyön opistoissa.

TradTalkissa puhuttiin myös residenssityöskentelystä, johon tuntui kuuluvan olennaisena osana vuorovaikutus paikallisten muusikoiden ja tavallisten asukkaiden kanssa. Olisikin hienoa, jos ulkomaisten residenssien lisäksi jokaisessa kunnassa olisi paikallinen residenssi, jonne kansanmusiikin ammattilainen voisi mennä tekemään omaa taidettaan ja siinä sivussa toimia kansanperinteen lähetysaarnajana vuorovaikutuksessa paikallisten pelimannien kanssa. Voisi kuvitella, että monissa Suomen muuttotappiokunnissa residenssien ylläpitäminen ei tulisi kovin kalliiksikaan. Samalla kulttuurielämään tulisi vaihtelua, kaikki voittaisivat.

Sauli Heikkilä

Meija Seppo

KANSANMUSIIKKI

Kansanmusiikin aikakauslehti
No 4 (196) 2019

Julkaisijat

Suomen Kansanmusiikkiliitto

Hämeentie 34 D, 00530 Helsinki
Puh. (09) 8731 320
www.kansanmusiikkiliitto.fi
Toiminnanjohtaja
Päivi Ylönen-Viiri, puh. 0500 431 913
toiminnanjohtaja@kansanmusiikkiliitto.fi
Puheenjohtaja
Risto Kupari, puh. 044 793 3520,
risto.kupari@rauma.fi

Kansanmusiikki-instituutti

Jyväskyläntie 3 (PL 11), 69601 Kaustinen
www.kansanmusiikki-instituutti.fi
Johtaja
Matti Hakamäki, puh. 040 358 8921
matti.hakamaki@kaustinen.fi

Kustantaja

Suomen Kansanmusiikkiliitto

Päätoimittaja

Sauli Heikkilä, puh. 045 671 1868
lehti@kansanmusiikkiliitto.fi

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

toimisto@kansanmusiikkiliitto.fi

Ilmoitusmyynti

toiminnanjohtaja@kansanmusiikkiliitto.fi

Ulkoasu ja taitto

Pieni Huone Oy, Sauli Heikkilä

Toimituskunta

Matti Hakamäki, Sauli Heikkilä,
Anja Hinkkanen, Jaana-Maria Jukkara,
Seppo Kononen, Heikki Laitinen,
Juhani Näreharju, Lauri Oino,
Veikko Lahtinen ja Päivi Ylönen-Viiri

Kansikuva

Teija Niku, kuva: Antti Kokkola

Kirjapaino

Forssan Kirjapaino Oy
ISSN 2323-8089

Kansanmusiikki 1/20 ilmestyy 28.2.
aineistot 7.2. mennessä.

www.kultti.net

Kulttuuri-, mielipide- ja
tiedeletkien liitto Kultti ry:n jäsen

Kysymykset ja kuva: Sauli Heikkilä

Vanhanpiian Pojat

Vanhanpiian pojat täyttävät kaikki samaan aikaan 25 vuotta. Onneksi olkoon! Kuinka olette viettäneet juhluvuotta?

Vanhanpiian pojat on viettänyt juhluvuottaan kuten kaikkia aiempiakin vuosia: mahdollisimman vähän keikkoillen ja harjoituksissa syödään enemmän kuin soitetaan. Jos ynnätään 25 vuodessa yhdessä vietetty aika, siitä tulee ehkä viikko. Olemme juuri oppineet tuntemaan toisemme, paitsi sen tukevan laulusolistin nimi tuppaa luis kahtamaan mielestä.

Ensimmäinen kysymyshän oli huumoria, tokihan teistä näkee, että kyse on varttuneina aloitetun yhtyeenne iästä. Mikä on saanut teidät soittamaan ja kertomaan puujalkavitsejä niin pitkään yhdessä? Kukaan ei ole koskaan pyytänyt ketään meistä ikinä bändiinsä. Meillä ei ole muuta mahdollisuutta kuin soittaa keskenämme. Mitä puujalkavitsejä?

Kappaleistanne suurin osa on Marko Juntusen tekemiä. Taitava muusikkoystäväni sanoi, että ne ovat vaikeita ja

arvaamattomia. Miksi?

Marko Juntusen mielestä hänen kappaleensa ovat ennalta arvatavia ja yksinkertaisia. Ite oot vaikee, Marko julistaa ja kutsuu tuotantoaan sarjaksi helposti omaksuttavia nuotioralleja. Liitteenä uunituore Vanhanpiian poikien laulukirja, jonka saa laittaa keskiaukeamalle niitten überhankalien trioliposkien sijaan.

Miten juhluvuosi huipentuu?

Juhluvuotta huipennamme lentämällä Palauhun. Palau on saarivaltio Uuden Guinean

pohjoispuolella ja se täyttää myös 25 vuotta tänä syksynä. Heikit ja Jukka kävivät Palaussa jo 90-luvun alussa ja suuri osa hittibiiseistämme on käännöksiä Palaun populaarimusiikkiskenestä. Vaikkapa "Kerran Jämsässä" on alun perin Kelau Remelikin kappale Lak mongerodech. Kelau perikunta maksaa lentomme kiitokseksi teostotuloista.

Vallitettavasti nuottisivut olivat varatut, joten Vanhanpiian poikien nuottikirja pistettiin talteen kansanmusiikki-lehti -sivustolle.

Teija Niku - matkalla omaan ääneen

Sauli Heikkilä

- Vähän yli vuosi sitten olin ensimmäistä kertaa maailman suurimmilla maailmanmusiikkimarkkinoilla WOMEXissa Las Palmasissa. Vihasin lähes jokaista hetkeä ja palattuani olin vakavan eksistentiaalisen kriisin kourissa. Tapahtuma näyttäytyi yksipuolisena, masentavana ja oma osani sen ketjussa mahdottomana. Tajusin, että ainut tapa selvitä hengissä tällaisesta tilanteesta on vain alkaa tehdä jotain! Ei miettiä niin paljon vaan tehdä, kirjoitti Teija Niku Tampereen WOMEXin jälkimainin-geissa Facebookiin.

Palattuaan Suomeen Teija pyysi elämänkumppaniaan **Kimpi Huismania** virittämään yhteisen työhuoneen studiolaitteet äänitysasentoon ja kuunteli neuvot, kuinka ne pistetään päälle. Sitten hän alkoi kokeilla, mitä Pihlajamaalla oli sanottavaa. Teija kuunteli soittimen henkäykset ja näppäinten klopsahdukset ja tyhjensi mielensä odotuksista – omista ja muiden – ja antoi sormien kulkea. Hän ei halunnut tehdä täyteen ahdettuja sovituksia, vaan päätti, että pieni tunnelmapalakin on oma maailmansa.

Teija eli vajaan puoli vuotta hetkessä ja antoi musiikin tulla. Kovalevyllä tarttui tusinan verran sävellyksiä. Jotkut vastustelivat ja pistivät toistamaan toistamasta päästyä. Toiset tulivat helposti ja tallentuvat lähes kertaotolla. Tahtilajit ovat osin tuttuja pohjoismaisia ja balkan-henkisiä tanssirytmiejä, mutta mukana on paljon myös maalailevaa Nikua.

Naapurihuoneen teatterisäveltäjä kysyi, kuinka Teija luonnehtisi musiikkiaan. Teija ei oikein osannut sanoa, sopersi jotta kansanmusiikkitaustastaan. Naapuri kertoi kuulleen taidemusiikkivaikutteita.

– Harjoittelin varmaan nykymusiikissa paljon käytettyjä klustereita, Teija toteaa.

Teija kuuli, että **Taito Hoffrén** oli taun jälkeen aloittelemassa levytuotantoa uudelleen ja tarjosi levyä Ääniä-levy-yhtiön julkaistavaksi. Taiton mielestä levy oli silkkaa kansanmusiikkia ja niinpä hän otti levyn julkaistakseen.

Tampereen WOMEXissa lokakuun lopulla Yle radio 1:n **Harri Tuominen** metsästi Teijan käsiinsä haastatellakseen häntä maailmanmusiikkiohjelmaansa. Äänitys oli jo käynnissä, kun Harri luki keltaiselta muistilapulta, että Hetkessä-levy oli noussut World Music Charts European maailmanmusiikkilistalla kolmanneksi-toista. Teija ei ollut edes muistanut, että levy oli lähetetty sinne tarjolle.

Tampereen WOMEX tuntui muutenkin helpolta ja suorastaan mukavalta, kriisistä ei ollut enää tietoaakaan. Myyjän roolissa ylyrittäminen kostaatuu ja ostajan roolissa, Haapavesi Folk Music Festivalin tai-

”kun opit soittamaan nämä, niin sen jälkeen kaikki muu musiikki on sinulle helppoa

teellisenä johtajana, hän oli ymmärtänyt sen, että kannattaa olla suora eikä tarvitse kohteliaisuudesta jäädä neuvottelemaan mahdottomista tarjouksista.

Teijan tie harmonikan soittajaksi alkoi seitsemänvuotiaana kansalaisopiston kaksirivispiirissä oululaisen mestaripelimanni **Jussi Haanpään** opastuksella ja kansantanssia harrastaneiden vanhempien myötävaikutuksella. Kolme vuotta myöhemmin hän alkoi selvittää viisirivisen saloja ensin kansalaisopistossa ja myöhemmin Jokilaaksojen musiikkiopistossa. **Juha Hieta-harju** kannusti kilpailemaan, ja Suomen pelimannimestaruuskisoissa viisirivisellä tuli parhaimmillaan hopeaa ja kaksirivisellä kaksi kertaa voittokin. Kaksirivisellä Teija oli osallistunut spelimestaruuskilpailuihin ensimmäistä kertaa jo kymmenvuotiaana. Vaikka monet kansanmusiikin soittokilpailut ovat kuivuneet kokoon osallistujien puutteesta, harmonikansoitossa kilpailutoiminta on edelleenkin vahvaa. Eteläpohjalaisissa Speleissä on kisattu vähäriivisten soitossa vuosikymmeniä.

– Siellä oli hemmetin hyviä soittajia. Lähes kaikki tämän päivän ammattihaitaristit ovat käyneet läpi kilpailu-uran.

Balkanilainen musiikki vei mennessään

Musiikkiopistosta tie vei Kaustisen musiikkilukioon, jossa kaksirivisoppia antoi **Antti Hosioja** ja viisirivisvalmennuksesta ja kilpailuihin innostamisesta huolehti **Raimo Vertainen**. Kilpailu-ura huipentuikin lukioaikana saavutettuun toiseen sijaan Sata-Häme Soi -tapahtuman yhteydessä järjestettävässä Kultainen harmonikka-kisassa. Siihen kilpailut sitten jäivätkin.

– Lähdin opiskelemaan ammattiin, Oriveden opiston kautta Sibelius-Akatemian kansanmusiikkiosastolle. Kilpailut eivät kuuluneet enää siihen kuvioon.

Sibelius-Akatemiassa opettajiksi tulivat **Anne-Mari Kivimäki** ja **Maria Kala-**

niemi, joka oli Teijalle tuttu jo lapsuuden Folk-kursseilta Haapavedeltä. Teija oli opetellut jo pääsykokeita varten yhden balkanilaisen kappaleen ja läheisempää tuttavutta balkanilaiseen musiikkiin hän pääsi tekemään Pekka Nylundin vetämällä yhtyekurssilla. Lopullinen innostus usein kiperään ja epätasajakoiseen musiikkiin syntyi opiskelijavaihdossa. Maria Kalanien piti välivuotta opetuksesta ja suosittelee Teijalle vaihtovuoden oppilaitokseksi Malmön musiikkiakatemiaa, koska tiesi kaupungissa asuvan myös serbialaisen romaniharmonikan mestarin Lelo Nikan. Balkanin musiikki sopi Marian mielestä Teijalle. Vaihtovuoden aikana Teija kuunteli Nikan soittoa, äänitti, harjoitteli nauhoilta, soitti ja sai palautetta.

– Minulta ei jäänyt paperille nuotin nuottia siitä vuodesta! Kaikki opetus tapahtui korvakuulolta.

Kesäkursseilla Makedoniassa ja Ruotsissa Teija oppi lisää. Yhdelle kurssista bulgarialainen kurssilainen toi Teijan pyynnöstä nuotteja ja poltetun cd:n sanoen ”kun opit soittamaan nämä, niin sen jälkeen kaikki muu musiikki on sinulle helppoa”.

– Eihän se nyt tietenkään sitä tarkoita tarkkaan ottaen, mutta vaikeita ne olivat ja toivat soittoon valtavasti varmuutta.

Balkan-innoston johti tekemään Sibelius-Akatemian tutkinnon balkanilaisesta musiikista. Maisterikonserтин soittajista muodostui myöhemmin Grupa Balkan. Kiittävässä lautakunnan arviossa tuli kuitenkin yllättävä kylmä suihku: lautakunta totesi, että hienosti meni, mutta mitä seuraavaksi ja milloin kuullaan sinun oma äänesi.

– Olin aivan pöyristynyt, kun olin tehnyt valtavan työn ja oppinut hallitsemaan tyylin mielestäni täysin. Miksei se riittänyt!

Myöhemmin Teija ymmärsi, mistä lautakunta puhui ja vaikka balkanilaisuus kuuluu edelleen musiikissa, se on täysin Nikua.

Saari Heikkilä

TEIJA NIKU

Haapavedellä syntynyt haitaritaiteilija, asuu Helsingissä.

Yhtyeet ja niiden muut muusikot

Teija Niku Kvartetti

Joakim Berghäll: saksofoni, kitara
Juha Kujanpää: piano
Tero Tuovinen: basso

Aallotar

Sara Pajunen, viulu, laulu

Karuna

Esko Järvelä: avainviulu ja viulu
Juha Kujanpää: piano

Teija Niku & Grupa Balkan

Tommi Asplund, viulu
Tuomas Logrén, kitara, mandoliini
Ilkka Heinonen, kontrabasso

Polka Chicks

Kukka Lehto, viulu, laulu
Suvi Oskala viulu, laulu

Levyt

Polka Chicks, Ääniä Records 2009
Karuna: Hyvää matkaa / Bon Voyage, Ääniä Records 2010
Teija Niku: Finsko Pajdusko, Rockadillo Records 2011
Polka Chicks: Viulu ja viinantilkka, Ääniä Records 2011
Aallotar: In Transit, And Say We Did 2014
Karuna: Tuulispää, Kuurecords 2014
Teija Niku: Memento, omakustanne 2016
Aallotar: Amerikan laulu, Nordic Notes 2018
Teija Niku: Hetkessä, Ääniä Records 2019

molemmat **Taito Hoffrénin** äänittäminä, Ääniä Recordsin julkaisuina.

– Noihin aikoihin olin tosi innoissani, että pystyin vaihtelevaan tyyliä sujuvasti näiden yhtyeiden välillä, mutta pikkuhiljaa aloin ymmärtää kaipaavani enemmän omaa ilmaisua.

Puhdas balkanilainen ilmaisu kristallisoitui Teijan ensimmäisellä soololevyllä Finsko Pajdusko. Oman tien etsiminen nousi etusijalle.

Karuna-yhtye on kolmen soittimen kokoonpano, jossa kaikissa soitetaan tavallaan koskettimia. **Esko Järvelän** avainviulun näppäimet painelevat kieliä, **Juha Kujanpään** pianon koskettimet vasaroivat kieliä ja Teijan harmonikan

Hetkessä levyä Teija Niku teki niin, että tuli työhuoneelleen, jonne Kimpi Huisman oli laittanut kaiken valmiiksi äänitystä varten, painoi tietokoneen tallentamaan ja alkoi soittaa.

Grupa Balkanissa soittivat Teijan lisäksi **Tommi Asplund** viulua, **Tuomas Logrén** kitaraa ja **Ilkka Heinonen** bassoa. Yhtye sattui sopivaan aikaan, kun meneillään oli ”balkan-buumi”. Silloin aloitti muun muassa tänä vuonna kymmenen vuotta täyttänyt Balkan fever -klubi. Keikkaa riitti, mutta yhtye oli hieman liian akustinen ja taiteellinen klubeille, vaikka tanssittavaa musiikkia soittikin. Grupa Balkan ehti voittaa Konsta Jylhä -kilpailun vuonna 2012, ennen kuin toiminta hiljeni muihin kiireisiin. Viime aikoina on viritelty ajatusta kymmenvuotiskonsertista.

Suomalainen musiikkikin alkaa innostaa

Opiskeluaikana syntyi myös aivan toisenlainen yhtye, Polka Chicks, joka poimi

nimensä Dixie Chicks -yhtyeen innoittamana, kuin skandinaavisena vastineena vauhdikasta nykykantrian soittavalle naisyhtyeelle. Polka Chicks teki keikkaa ulkomaita myöten ja valittiin Kaustisen vuoden yhtyeeksi vuonna 2009. Vuosikymmenen vaihtuessa yhtye jatkoi Teijan ja **Kukka Lehdon** duona **Suvi Oskalan** keskittyttyä muihin projekteihin. Polka Chicksin kanssa syntyi myös kaksi levyä, ensimmäinen triona ja toinen duona,

näppäimet avaavat tietä ilman kulkea kielien läpi. Karunan musiikkia voisi luonnehtia kamarikansanmusiikiksi. Samoin kuin amerikansuomalaisen Minnesotassa asuvan **Sara Pajusen** kanssa muodostetun Aallotar-duon.

Amerikan mahdollisuudet avautuvat

Molemmissa kokoonpanoissa jäsenet tekevät uusia kansanmusiikkivaikutteisia sävellyksiä, mutta Aallotar myös modernisoi ennakkoluulottomasti perinnesävellyksiä ja ikivihreitä Suomesta. Aallottaressa sekä Teija että Sara myös laulavat, välillä suomeksi ja välillä englanniksi. USA on tullut Teijalle tutuksi kymmenen vuoden aikana lähes jokavuotisilla kiertueilla eri kokoonpanoissa. Onpa sinne sellainenkin yhteys, että Teijan isomummo teki myös reissun Atlantin taakse palataksaan kuitenkin takaisin kotikyläänsä. Ovet Amerikkaan eivät kuitenkaan auenneet Saran tai sukulaisten kautta vaan arkisesti googlaamalla.

– Olin pannut merkille, miten kollegat siellä keikkailivat ja ryhdyin etsimään mahdollisuuksia.

Mahdollisuuksia esiintymisiin Amerikan skandinaavien keskuudessa on paljon. Festivaaleja ja konsertteja, jonne suomalaisia muusikoita kiinnitetään, löytyy suhteellisen helposti, mutta kiertueitten tekeminen vaatii lähes aina kotimaista tukea matkustamiseen.

Oman äänen löytäminen kirkastuu toisessa soololevyssä, jonka Teija julkaisi omakustanteena. Omakustanteesta tulee helposti mieleen vintillä äänitetty yhdenmiehen yhtye. Tässä tapauksessa tulos on huippuluokkaa ja levyllä kuullaan isoa yhtyettä ja tuhtia sointia. Aikaisempien kokoonpanojen luottosoittajien lisäksi mukana on puhaltajat **Joakim Berghäll**, **Janne Toivonen** ja **Markus Larjomaa** sekä Kimpi Huisman banjoineen. Miksi omakustanne?

– Itsekustannetun levyn tekeminen oli melko helppoa ja halusin päättää kaikesta itse, keskustelematta levy-yhtiön kanssa.

Levyn tekemisen yhteydessä

Teija Niku haluaisi tehdä uudella materiaalilla paljon soolokeikkoja, kuten tässä perinnearkku-klubilla marraskuussa Helsingissä.

Teija kokosi keikkailua varten uuden yhtyeen, Teija Niku Kvartetin, jossa soittavat Berghäll saksofonia, Kujanpää pianoa ja **Tero Tuovinen** bassoa. Oikeastaan mitään Teijan yhteistä ei ole julistettu haudatuksi. Asiat ovat johtaneet vain uusille poluille ja kunkin toiminta on hiipunut ainakin toistaiseksi. Tiedossa lienee siis Grupa Balkanin paluun lisäksi kokonainen sarja paluukonsertteja.

Pitää vain tehdä, tehdä ja tehdä

Viime vuosien yhtyeitten ja soololevyjensä kautta Teija tuntee löytäneensä oman äänensä. Silti musiikin kuvaileminen tuntuu hankalalta. Itse hän ei oikein osaa sanoa edes, onko hänen sointinsa tunnistettava. Sen Teija osaa kertoa, mistä hän pitää. Yksi on moni-ilmeisyys, joka juontaa yhtäältä juurensa balkanilaiseen perinteeseen ja toisaalta opiskeluaikaiseen ylpeyteen, kykyyn hypätä tyylistä toiseen. Vaikka tyyli onkin nyt varsin tunnistettava, Teija nauttii siitä, että saa käyttää harmonikan mahdollisuuksia laaja-alaisesti.

– Balkanilaiset soittajat soittavat hyvin värikkäästi. Jokainen säkeistö soitetaan eri rekisterillä. Yksi ohuella bassoonilla ja lopussa laitetaan kaikki luukut auki!

Myös rytmillisesti Teija hakee erilaisia lähestymistapoja omiin sävellyksiinsä. Vaikka hän soittaa normaalia sointubasoharmonikkaa, hän saattaa hakea melodiansäveltelyä bassopuolelta ja kompata diskanttipuolella. Hän on tehnyt myös soittoteknisiä kokeiluja, jos nyt ei haitaria ihan rumpuna olekaan käyttänyt.

Viimeisellä levyllä kuuluu jossain kappa-leessa

myös näppäinten ääniä tai palkeitten huokailuja. Mutta midikokeilut eivät kiinnosta.

– En tule koskaan soittamaan digihaitaria! Minun musiikistani lähtisi henki. Konkreettisesti, Teija nauraa.

Vaikka useampikin Teijan yhtye on edelleen aktiivinen, syventyminen soolosoittamiseen vetää puoleensa ja hän haluaisi keikkailla mahdollisimman paljon Hetkessä-levyn materiaalilla ensi vuonna. Soololevyä ja -keikkoja tehdessä on vapaa siitä, ettei tarvitse ajatella sovituksissa muita soittajia. Voi mennä juuri sinne, minne intuitio vie.

Teija Niku on toiminut yli kymmenvuotisen ammattimuusikon uransa ajan omatoimisesti ilman managereita. Hän on järjestänyt kiertueet itse ja saanut markkinointiapua vain levy-yhtiöiltä.

– Nyt on monta rautaa tulella ja olisi kyllä mukava, jos löytäisi managerin. Onhan se toki vähän ristiriitaista, kun itse haluan festivaalin taiteellisena johtajana olla suorassa kontaktissa esiintyjiin...

Haapavesi Folkin ohjelmaa Teija aikoo tehdä vielä ainakin seuraavat kaksi vuotta ja opetustöitä muutamana iltana viikossa.

Hetkessä II -levy siintää jo ajatuksissa ja uutta materiaalia on alkanut pulpahdella työhuoneella. Eräs nuottikustantaja haluaisi myös julkaista Teijan sävellyksiä ja kirkkoherra Massachusettsista on tilannut Aallottarelta kansanmusiikkityylisen messun seurakunnalleen. Sen säveltäminen alkaa alkuvuodesta.

– Olisi ihanaa, jos saisi pitemmän apurahan, joka toisi taloudellista turvaa ja takaisi työrauhan.

Ingressissä mainitun WOMEX-päivätyksensä Teija päätti **Maria Veitola** -sihtaan: ”Rohkeushan on sitä, että tekee niitä asioita, mitä ihan oikeasti haluaa, on rehellinen itselleen ja sit vaan tekee, tekee, tekee...”. Sitä ohjetta Teija pyrkii noudattamaan myös tulevaisuudessa. ■

Ihmisten välisen ymmärryksen puolesta Maailman musiikin keskus 40 vuotta

Tove Djupsjöbacka

40 vuotta sitten perustettu Työväen musiikki-instituutti elää ja voi hyvin nykyisen Maailman musiikin keskuksen (Global Music Centre) muodossa. Se on yksi Suomen musiikki-instituuteista, jonka keskeinen tehtävä on koota, tallentaa ja jakaa tietoa maailman musiikkikulttuureista.

Maailman musiikin keskuksen kodikkaissa tiloissa Helsingin Hämeentiellä ei voi koskaan tietää, kuka tulee seuraavaksi vastaan. Ovi aukeaa, ja sisään astuu muusikoita Senegalista, Turkista tai Espanjasta. Joku sulkeutuu yläkerran studioon treenaamaan, joku haluaa vain tervehtiä ohikulkiessaan, joku kaipaa tukea vaikeassa elämäntilanteessa. Utelias kollega tulee lukemaan uusimmat musiikkilehdet, toinen selailemaan kirjaston kokoelmia, kolmas kaivamaan arkistojen aarteita. Kulkiessaan tilojen halki maailma tervehtii joka puolelta – on tuvalaisia kielisoittimia, afrikkalaisia helistimiä, kantelekin.

Tavarameren keskellä ahkeroi toiminnanjohtaja **Jaana-Maria Jukkara**, joka on toiminut virassaan jo vuodesta 1996. Haastattelua tehdessä tämän vuoden Etnosoi!-festivaali on juuri päättynyt. Se on varmasti yleisölle näkyvin osa Maailman musiikin keskuksen toimintaa. Tänä vuonna ohjelmassa näkyi myös järjestäjän tausta Työväen musiikki-instituuttina, muun muassa Koiton Laulun ja Wimmen yhteiskonsertin muodossa.

Vaikka instituutin nimi vaihtui jo vuonna 1991 Maailman musiikin keskuksesi, Jaana-Maria Jukkara tuntee alkuperäisen ideologian olevan edelleen henkisesti läsnä.

– Nykyisissä tehtävissämme kuljemme edelleen rinta rinnan niiden ajatusten

kanssa, materiaali ja näkökulma ovat vain hiukan toisenlaiset.

Keskus ja kumppanit

Maailman musiikin keskuksen ympärille on muotoutunut tiivis yhteistyökumppaneiden verkosto. Yhteistyötä tehdään läheisesti esimerkiksi Kulttuuriosuuskunta Uulun, International School of Music Finlandin, Musiikkiarkiston, Konsertti-keskuksen ja monen muun tahon kanssa.

Maailman musiikin keskus pyrkii ojentamaan kätensä muille tahoille, esimerkiksi saattamalla tilojaan aktiivisesti käyttöön. Tällä hetkellä tiloissa järjestetään kokouksia, pidetään lyhytkursseja ja FT Alfonso Padilla tekee merkittävää tangotutkimusta.

Tiloja dominoi kattava kirjasto, joka sisältää yli 10 000 kirjaa, äänitettä, nuottia ja videota. Kokoelmia luetteloidaan useaan tietokantaan, ja niihin voi tutustua paikan päällä. Arkistosta löytyy monia merkittäviä erikoiskokoelmia, muun muassa Ilpo Saastamoisen itäsaamelaiden parissa tehtyjä äänityksiä sekä kenttä-äänityksiä Mordvasta, Udmurtiasta ja Setumaalta.

Ihmisten välisen ymmärryksen puolesta

Maailman musiikin keskuksen ideologia ilmaistaan kotisivuilla varsin selkeästi: ”instituutti pyrkii musiikin kautta edistämään ihmisten välistä ymmärrystä yli

kulttuurirajojen. Tasa-arvo ja toiseuden kunnioitus on instituutin toiminnan arvoperusta.” Visuaaliset viestitkin ovat selkeitä, Jaana-Maria Jukkara toteaa, ja viittaa kohti ovea, jossa roikkuvat sulassa sovussa muun muassa afrikkalais-, romani- ja saamelastaustaisten muusikoiden julisteita. Myös sateenkaarilippu on saanut keskeisen paikan. Kaiken tiivistää oikeastaan kyltti, jossa lukee ”No hate”.

Maailman musiikin keskuksessa on kyse paljon enemmän kuin pelkästä musiikista, elämän koko kirjo on läsnä, Jukkara kuvailee.

– Eteen tulee välillä hyvin vaikeita asioita, esimerkiksi perheenyhdistämis-tilanteita. Faksilla on lähetelty viestejä viranomaisille eri puolilla maailmaa.

Onkin mielenkiintoinen yksityiskohdata, että telefax säilyi Maailman musiikin keskuksen käytössä myöhemmin kuin suurimmalla osalla suomalaisia tahoja, kun taas internet otettiin käyttöön ensimmäisten joukossa Suomessa. Muunkinlaista pioneeriajattelua tiloissa näkyy. Kylpyhuoneen ovesta olevassa kyltissä pyydetään sammuttamaan valot sanoin ”Global warning = Global warming”. Kyltti oli roikkunut siellä jo vuosikausia, kun Suomessa ryhdyttiin laajemmin puhumaan ilmastonmuutoksesta.

Joskus pitää myös katsoa kauas, jotta voi nähdä itsensä selkeämmin. Maailman

musiikin keskuksen hallituksen puheenjohtajana lähes kymmenen vuotta toiminut **Elina Seye** on työssään afrikkalaisen musiikin tutkijana kohdannut monenlaisia asenteita.

– Kun kerron tutkivani afrikkalaista musiikkia, kuulen paljon ennakkoluuloja. Moni ajattelee esimerkiksi, että Afrikassa ihmiset eläisivät lähempänä luontoa kuin me. Itse teen tutkimusta Dakarissa, joka on miljoonakaupunki, ja monesti olen todennut suomalaisten tuntevan luonnon ja metsän paljon paremmin kuin sikäläiset.

Globaali tulee lähemmäs

Kysyessäni millaisia muutoksia Seye näkee musiikin kentällä, hän mainitsee ainakin klubitoinnin lisääntymisen.

– Konserttitoiminta ei ehkä ole niin paljon muuttunut, mutta dj-pohjaisia klubeja on huomattavasti enemmän kuin kymmenen vuotta sitten. Siellä voi viikottain kuulla afrikkalaista tai latinalais-amerikkalaista musiikkia. Monella tapaa myös globaalius on tullut lähemmäs. Nuorisolle Afrika on ihan arkipäivää, ei eksoottista ollenkaan, aina jonkun kaverin suku on vaikkapa Kongosta tai Somaliasta.

Uusia ilmiöitä ovat esimerkiksi Etnogaala, jossa Maailman musiikin keskus on mukana ja myöntää sen yhteydessä oman Risteys-palkintonsa. Koulutuksen puolella uusi yhteistyökumppani on Sibelius-Akatemian Global Music -koulutus.

– Global Music -koulutusohjelma on ennen kaikkea tarjonnut mahdollisuuden ihmisille päästä ammatilliseen koulutukseen, avannut oven joka mahdollisesti oli heille suljettu, koska soitin oli outo tai tausta erilainen, Elina Seye toteaa.

Suomeen muuttaneiden muusikkojen taustat vaihtelevat erittäin paljon. Joillain on korkean tason muodollinen koulutus, joku taas on huipputason muusikko muttei välttä-

Toiminnanjohtajan työkuva on monipuolinen: Etnosoil-festivaalilla 2018 Jaana-Maria Jukkara metsästi marimboja ympäri Eurooppaa eteläafrikkalaiselle Dizu Plaatjies & Ibuyambo -kokoonpanolle. Lopulta ne saapuivat onnellisesti Pariisista Helsingin Hämeentielle.

Viereinen sivu: Gypsy Voices Unkarista vei yhdessä Sibelius-Akatemian opiskelijoiden kanssa Lasten Etnosoin yleisön tänä vuonna matkalle olah-romanien maailmaan.

mättä kieli- tai lukutaitoinen. Maailman musiikin keskus pyrkii auttamaan verkostoitumisessa ja musiikkikentän ymmärtämisessä, ja juuri näissä asioissa Sibelius-Akatemian uusi kansainvälinen koulutusohjelma on antanut paljon tarpeellista tukea.

Näkyvää ja näkymätöntä

Jaana-Maria Jukkara muistuttaa Maailman musiikin keskuksen esiintyjäkatalogista, joka on helppo tapa muusikoille muistuttaa

olemassaolostaan ja esimerkiksi tapahtumajärjestäjillä saada ideoita tai kontakteja. Katalogi löytyy nettisivuilta ja sitä ylläpidetään jatkuvasti. Nettisivujen kautta pääsee myös selailemaan Maailman musiikin keskuksen julkaisuja, joissa isossa osassa ovat erityisesti vähemmistöjen musiikit.

Vähemmän tunnettua on esimerkiksi Maailman musiikin keskuksen kehitysyhteistyö, jonka puitteissa on esimerkiksi toteutettu laaja hanke Tadzikistanissa, jossa autettiin paikallisia toimijoita kehittämään muun muassa studio-, kirjasto- ja hallinto-osaamista.

– Toimintamme Keski-Aasiassa jatkuu varmasti tulevaisuudessa. Kuuba on toinen alue, jonne viritellään pitkästä aikaa yhteyksiä, yksi varhaisimpia yhteistyömaitamme, kertoo Jaana-Maria Jukkara.

Maailman musiikin keskuksella on paljon näkyvää ja merkittävää toimintaa. Mikä osa toiminnasta jää mahdollisesti meille muille näkymättömäksi?

– Varmaankin arkipäivän haasteet ja niiden työstäminen, koko olemassaolon mahdolliseksi tekeminen hyvin pienellä porukalla. Toimintaa pitää olla paljon ja monipuolisesti, ja silti kaikki perustuu jokavuotiseen rahoituksen hakemiseen, Jukkara muistuttaa. ■

Maailman musiikin keskus pyrkii jakamaan tietoa Suomessa toimiville muusikoille ja tarjota myös verkostoitumismahdollisuuksia. Kuvassa muusikko Joonas Widenius jakaa ajatuksiaan artistipromootiosta.

Pelimannitarinoita Isojoelta

Tuuli Talvitie

Isojoen - kuten monen muunkin pienen maaseutupaikan - musiikillinen historia on niin moni-
vivahteinen ja laaja, että on selvää, ettei yhteen artikkeliin saa luotua kattavaa kuvaa seudun
musiikillisesta historiasta tai nykypäivästä. Tässä kuitenkin lukea muutaman tuokiokuvan
isojokisista soittajista, yhteistä ja musiikkiperinteestä. Aiheesta on ekeillä on myös kirja

Isojoen pelimannimusiikkiperinteessä
kääntyi merkittävä lehti joulun alla
2016, kun paikallisen perinnemu-
siikin taitaja, itseoppinut viulun- ja
haitarinsoittaja **Martti Viitalähde** (1924–
2016) nukkui pois. Martti oli Isojoen kan-
sansoittajat -yhtyeen viimeinen elossa
ollut alkuperäisjäsen ja perustaja.

Isojoen kansansoittajat perustettiin
vuonna 1972, kansanmusiikin nousukau-
den tai kansanmusiikin toiseksi elämäksi
kutsutun ilmiön aikakaudella. Suurimmi-
laan yhtye oli 1970-80-lukujen taittees-
sa, jolloin soittajia oli 12. Pelimannivete-
raani **Viljami Penttilä** (s. 1893) ja **Esko
Jokinen** (s. 1910) Vanhastakylästä, **Yrjö
Kankaanpää** (s. 1908) Kärjenkoskelta,
Siinto Köykkänevä (s. 1902) ja **Kosti
Tapani** (s. noin 1910) Kirkonkylältä olivat
Martti Viitalähteen ohella niinkään näitä
70-luvulla ryhmän perustaneita isojokisia,

joiden soitoista, tarinoista ja keikkamat-
koista riittää muisteltavaa. Ainoana naise-
na miesten joukossa oli tuolloin 1970-lu-
vulla **Tyyne Vanha-Villamo** (s. 1901),
joka viulun varressa soitteli kuten kuka
tahansa pelimanni. Hän muutti vuonna
1973 Ruotsista takaisin Suomeen ja Iso-
joelle, ja toi oletettavasti kansansoittajien
ohjelmistoon myös ruotsalaisia sävelmiä
ja vaikutteita.

Soittajien viikottaisista harjoituksista
tuli kylillä niin mieluisia, että peliman-
neja pyydettiin milloin kenenkin tupaan
soittamaan. Viitalähteen Martti muisteli
alkuaikoja näin:

*"Meillä oli se pelimanniporukka, Isojo-
en kansansoittajat. Kaikkein parhaimmas
veros meitä oli kakstoista, enimmillään. Ja
mä yritin siinä muka olla semmoottena
sanotahan ny semmottena vetäjänä. Meil-
loli niitä harjoitustilanteita katto, niitoli*

*joka viikko, kun se meni kansalaisopiston
puiteis silloin. Kyllä meillä tietysti ois
ollu vakituunen harjoitustila tua, mutta
ihmiset rupes katto... Meillä oli soittopaik-
koja jono, että saatihin mennä taloon,
eri paikkoihin kylihin. Oli kutsuja vaikka
kuinka pitkältä. Ja sitte se oli mukava nois
talois, kun ne tykkäs, kun ne sai kuulla sitä
soittoa. Ja siä saatiin aina hyvät kahavit.
Joo, siä tarjoilu oli hyvä. Ja se on peliman-
nille kans katto yks tärkeä kriteeri." (Martti
Viitalähde 11.8.2005)*

Jo vuonna 1973 kansansoittajiin saatiin
mukaan myös nuori harmoninsoittaja **Las-
se Kauramäki**, joka oli käynyt Kuopiossa
ammentamassa musiikkiopintoja ja joka
edelleen johtaa Isojoella 40-vuotisjuh-
laansa viettävää Viihdekuoro Hoilareita.
Vuosien varrella Isojoen kansansoittajiin
saatiin soittajia myös krannista lainaan -
ainakin Karijoelta, Kauhajoelta ja Jurvasta.

Riitta Yrjönen

Hääpolskasta haitarijatsiin -konsertin esiintyjät vuonna 2009. Mukana myös isojokisia soittajia ja artikkelin kirjoittaja..

Timo Talvitie

Martti Viitalähde (vas.), Tuuli Talvitie ja Pauli Kortesianiemi isojoisten sävelien tulkeina.

Musiikkisuvut ja musiikkikylät

"Karijoki on kaikessa pienuudessaan ollut voimallinen kunta pelimanneista" sanoi aikanaan karijokinen mestarikansanlaulaja **Erkki Rankaviita**. Samaa voinee sanoa naapurikunnasta Isojoelta. Isojoikisista suvuista erityisesti Viitalähteet ja Köykkänevät on nostettu esiin niin paikallisten kertomuksissa kuin professori **Erkki Alakönnin** tallenteilla ja kirjoituksissa. Tuskin on Isojoella ja lähitienoilla ollut 1800-1900-lukujen taitteessa juhlatapahtumaa tai kyläyhteisön kokoontumista, jossa ei Köykkänevan tai Viitalähteen mestarisoittajia olisi ollut soittamassa.

Soittamisen perinne ja taito eivät välttämättä kulkeneet isältä pojalle, sillä ainakin Viitalähteen ja Köykkänevan suvuissa kulkee tarinoita, joissa isä on estellyt lastensa soittoa "työt ensin, sitten huvi"-mentaliteetilla, ja aikuisempina säännöstellyt pelimanneille usein juomana maksettua korvausta soittamisesta.

Merkittävien soittajasukujen lisäksi Isojoen kylistä hahmottuukin selvästi musiikkikylä, joissa on aikanaan soitettu melkein joka talossa. Kiinnostus musiikkiin ja soittamisen perinne välittyi tiiviissä kyläyhteisössä kyläläiseltä toiselle. Toisilta oppiminen ja soittotaidon omaksuminen oli arkipäivää, luontevaa ja yksinkertaista. Kun yhdessä on soitettu paljon ja nuoremmat ovat kuulleet vanhempien soittoa, myös ohjelmisto ja soittotyö periytyivät nuoremmille sukupolville. Yksi tällaisista kylistä Isojoella on Kärjenkoski, joka sijaitsee Isojoen ja Lapväärtin ja samalla myös ruotsinkielisen Pohjanmaan rajalla.

"Siinä kun oli naapuris niitä soittajia sitte meillä siinä naapuris joka puolella – koko kyläs. Kaikki melekeen soitto jon-

ki verran. Joo Kankaanpään Yrjön kans soitettiin paljo. Yrjö tuli meille usein. Ja ne (isä ja Yrjö) soitteli sitte – polskista ruveten. Joo ja sittoli Lammimpään Vihtori oli yks. Ja Vihtorin poika Vilho oli yks soittaja, joka soitteli lavatanssia sitte. Se Vihtori oli oikeen semmonen hääsoittaja. Se oli iha ruottalaasten puolelta kyllä, ku se Isojoen raja menee siä. Se puhuu ruottia ki aina sitte se Vihtori. Soitti aina ja sanoo... Kyllä mä muistan, ku se sanoo että "minä soitan Rakas koti, Kära hemma". (Pauli Kortesianiemi 11.8.2006)

Kärjenkoskisille soittajille riitti soitettavaa ja soittoilaisuuksia. He saivat soittaa niin häät, nurkka-, kökkä- kuin lavatanssitkin: "Katto ihmisillä oli mukavaa, ku sai tanssia." Pienessä kylässä oli kesäaikaan kolmekin eri tanssilavaa. Viuluilla ja haitareilla soitto soi. Soittajilla oli Kärjenkoskella oma yhteisessä muistissa oleva ohjelmisto, johon kuuluivat olennaisena osana sekä suomenruotsalaiselta kielialueelta, amerikanreissaajilta ja muista Isojoen kylistä omaksutut kappaleet. Ne, jotka tunsivat nuotteja, olivat saattaneet kirjoittaa soitteiden ensimmäiset sävelet muistiin, jotta esimerkiksi häissä, joissa tarvittiin musiikkia useiksi tunneiksi tai jopa päiviksi, oli soitettavaa vielä sittenkin, kun kukaan ei enää keksinyt mitä seuraavaksi soitetaan.

Tulevillekin sukupolville

Soitto soinee Isojoella myös tulevaisuudessa. Siitä pitää osaltaan huolen Lauhan Spelit -musiikkitapahtuma, jota on järjestetty heinäkuuksena keskiviikkona jo vuodesta 2004 lähtien. Uusia isojoikisia pelimannisukupolvia nähtäneen Lauhan Spelien lavoilla ja niiden vieressä vielä kymmenen vuoden päästäkin. ■

Pelimannitarinat kirjaksi

Allekirjoittaneella on tekeillä kirja, joka avaa Isojoen pelimannitoiminnan kokonaiskuvaa ja moninaisuutta laajemmin sekä pelimannien henkilötarinoina, nuotteinä että äänitallenteena.

Ajatus isojoisten pelimannien tarinoiden ja sävelmien kokoamisesta kirjaksi syntyi Martti Viitalähteen poismenon myötä, jotta sävelmät elävät myös tulevaisuudessa. Kirjan työnimenä on *Pelimannitarinoita Isojoelta*.

Pelimanni-sanalla on tarkoitus rajata sitä musiikkiperinnettä, jota kirjaan sisällytän. Rajaus näkyy kirjaan nuotintettavien kappaleiden valinnassa: ne ovat pelimannisävelmiä, joita isojoiset soittajat ovat soittaneet ja joita harvoin kuulee muualla soitetavan. Kappaleiden yhteydessä esittelemäni henkilöt eivät kuitenkaan olleet yhtä generajoittuneita kuin kirjoittaja. Eivät he soittaneet vain pelimannimusiikkia. He soittivat musiikkia. Mitä sattui korviin kuulumaan tai eteen tulemaan. Oman aikansa musiikkia, jota nykyään kutsutaan pelimanni- tai kansanmusiikiksi, hengelliseksi, kevyeksi klassiseksi, viihdemusiikiksi, vanhaksi tai uudeksi tanssimusiikiksi, populaarimusiikiksi tai iskelmäksi.

Isojoki-sana kirjan työnimessä puolestaan rajaa maantieteellisesti aluetta, josta sävelmiä ja tarinoita kokoan. Taustatyön kirjalle aloitin jo vuonna 2005 keräämällä elämäkertomuksia ja soitteita isojoisilta, karijoisilta, kauhajoisilta ja laajemmin eteläpohjalaisilta soittajilta. Silloisen taustatyön konkreettisena tuotoksena on vuonna 2010 julkaistu väitöskirja Hääpolskasta haitarijatsiin – 1900-luvun alun tanssimusiikkikulttuuri eteläpohjalaisten tanssisoittajien kertomana, kokemana ja soittamana.

Ajattelen, että kirjalla on myös pedagoginen lähtökohta: sen avulla voi opetella, ottaa vaikutteita ja imeä isojoista pelimannimusiikkiperinnettä. Kirjan nuoteista ja tallenteelta voi palata niiden soitteiden äärelle, joita Isojoen kylillä ja tuvissa ei enää kuulla ja soiteta osana arkipäivää. Toivon, että se kannustaisi, ohjaisi ja innostaisi myös tulevia isojoisia soittajasukupolvia. Juuret perinteessä, katse tulevaan!

Tuuli Talvitie

Zäpämmät haluaa laulaa tosielämästä

Teksti: Tove Djupsjöbacka

Kuva: Martiina Woodson

Kansanmusiikkipoljento yhdistyy sävyihin eri puolilta maailmaa, karjalaisuus senegalilaiseen perinnesanontaan. Lauluäänet kohtaavat kanteleen ja erilaiset perkussiot. Pauliina Kauppilan ja Marjo Smolanderin raikkaan kannanottava Zäpämmät-duo julkaisi tänä syksynä esikoislevynsä.

Kuten nimestä voi arvailla, Zäpämmät-duon muodostavat kaksi sähkökkää naista, joilla riittää sanottavaa. Opiskellessaan Sibelius-Akatemian ja Aarhusin musiikkiakatemian Global Music -koulutuksessa Pauliina Kauppila ja Marjo Smolander löysivät heti yhteisen sävelen. Sekä elämän arvot että musiikilliset ajatukset kohtasivat.

"Leikki tytön työtä, jos ei onni myötä / kesken leikkienkin miehelään jo vietiin", lauletaan kappaleessa Oikeus olla omansa, joka pureskelee Unicefin lapsen oikeuksien julistusta laulun muodossa. Lauluissa muistellaan poisnukkunutta äitiä, mutta myös lapsuuden kesien uimakavereita.

Tuntuu siltä, että Zäpämmien kappaleissa lauletaan ennen kaikkea ihmisistä, sekä Suomessa että eri puolilla maailmaa. Duon soitossa kuuluu heidän monipuolinen osaamisensa, joka ulottuu Senegalin ja Malin musiikista flamencoön ja afrokuubalaiseen musiikkiin. Molemmilla on oma tyylinsä lauluntekijänä, sovitukset tehdään yhdessä ja aiheista luonnollisesti keskustellaan paljon.

– Haluamme tehdä lauluja, joilla on merkitystä, toteaa Marjo Smolander.

Kun ammentaa vanhasta kansanlaulu-perinteestä, voi helposti jäädä koukeroisen ja arvoituksellisen mutta kauniin kielen vangiksi. Smolander ja Kauppila haluavat laulaa tosielämästä. He ovatkin ehtineet nähdä sitä aika monelta kantilta. Kauppila tekee osa-aikaisesti töitä lääkärinä nuorisopsykiatrian kentällä. Smolanderin vahva perehtyminen afrikkalaiseen musiikkiin ja perhesuhteet vievät hänet säännöllisesti Afrikkaan. Molempien kokemukset ovat olleet silmiä avaavia. Hurjat tilanteet ympäri maailmaa jaksavat myös herättää heitä aina uudestaan, esimerkiksi viisi vuotta sitten tapahtunut jesidien kansanmurha Lähi-idässä pysäytti.

– Ja meitä ottaa päähän, että ulkona on pimeää ja sataa, huokailee Pauliina Kauppila.

– Suomi on hyvinvointivaltio, ja siihen liittyy tietty vastuu, Marjo Smolander muistuttaa.

Ja suomalaistenkin ongelmista saa puhua, vaikka tuodaankin esille kansainvälisiä aiheita. Millä tavalla rankoista aiheista voisi laulaa, esimerkiksi kansanmurhasta, ilman että se menee paasauksen puolelle? Sitä duo on miettinyt paljon.

– Haluamme herättää keskustelua, emme kuitenkaan ylittää rajaa, jolloin ihmiset eivät jaksaa ottaa lauluja vastaan, Pauliina Kauppila miettii.

Menneisyyden verho

Kansanmusiikko tutkii luonnollisesti menneisyyttä, mutta suhteesta menneisyyteen voi ammentaa monella tavalla.

– Vanhoissa kansanlauluissa kielen on ladattu hyvin paljon. Voidaan kertoa vaikka seksuaalisesta hyväksikäytöstä, mutta se saattaa olla niin verhoiltua, ettei se oikein tavoita meitä, miettii Marjo Smolander.

– Tulee helposti olo verhosta sinun ja laulun välillä, joka vie pois henkilökohtaisuuden ja suoruuden.

Voisiko asia, joka oli uutinen sata vuotta sitten, tuntua tämän päivän asialta? Me haluamme kertoa tosielämästä.

– Nykypäivän yhteiskunnassa tempo on hurja. Itse huomaan oman kärsivällisyyden ja vastaanottokyvyn olevan rajoilla esimerkiksi Kalevalan äärellä. Sanomaa ei saa itselleen nopeasti, vaan joutuu todella pysähtymään, jatkaa Kauppila.

Kaikki elämän ilmiöt näkyvät kansanmusiikissa, mutta muusikot jäävät miettimään, kuinka usein

kansanmusiikissa otetaan suoraan kantaa asioihin. Molemmat mainitsevat esikuvana **Maija Kauhasen**, joka on laulanut esimerkiksi parisuhdeväkivallasta ja epäkohdista muualla, esimerkiksi Intian lapsimorsiamista. Myös Värttinä kuuluu heidän suuriin innoittajiinsa.

Hiljainen groove

Kuten Zäpämmätkin, Maija Kauhanen yhdistää musiikissaan laulun, kanteleen ja perkussiot. Smolanderille ja Kauppilalle soittinyhdistelmä tuntui kutkuttavalta, ja duokokoonpano inspiroi. Enemmän ei aina ole enemmän. Yksi inspiraation lähde oli tanskalainen Stefan Pasborgin ja Dawda Jobartehin duo, jossa rumpusetti kohtaa afrikkalaisen kora-harpun. Pauliina Kauppila jäi miettimään, miten vastaavan voisi toteuttaa akustisesti.

– Norjalainen rumpali Helge Norbakken on idolini, ja hänen kanssaan olemme puhuneet paljon tilan antamisesta. Lyömäsoitinmaailma on hyvin miesvaltainen, painotetaan voimaa ja lujaa lyömistä, ei saisi "hipsutella" liikaa. Mietin paljon sitä, kuinka paljon volyyymiä voi tiputtaa ja saada silti groove säilymään. Hiljaa soittaminen on haasteellista, Pauliina Kauppila kuvailee.

Zäpämmissä hän päätyi soittamaan myös hiukan harvinaisempia soitimia kuten afrikkalaista kalimba-sormipianoa ja brasilialaista berimbautta, jota hän soittaa myös jousella.

– Aina hän tuo treeneihin uusia härveleitä kokeiltavaksi... No, minulla on sentään

39 kieltä, Marjo Smolander hymyilee, ja kertoo oppineensa juuri elämänsä ensimmäisen kantelevitsin kantelemestari Sinikka Kontiolt.

– Vitsin mukaan kantele on maailman toiseksi hiljainen soitin, hiljaisinta ei olla vielä kuultukaan. Onhan siinä pieni totuuden siemen. Kanteleella ei oikein oteta tilaa bändissä. Jos tilaa ei anneta, tilaa ei yksinkertaisesti ole. Senegalilaisten rumpaleiden kanssa soittaessa volyymitaso on aina melkoinen haaste.

Zäpämmät käyttää kevyttä vahvistusta kanteleelle ja laululle, mutta ajatuksena on, että monet asiat saisi toimimaan myös ihan akustisesti. Uudenlainen haaste molemmille on soittaminen ja laulaminen samaan aikaan. Laulussa on haettu äänen omaa persoonallista sointia, ei mitään enkelilaulua.

Kielen rikkaus viehättää

Sähäkässä soinnissa kuuluu myös Rääkkylästä kotoisin olevan Marjo Smolanderin karjalainen perintö.

– Monelle karjalaisuus tuntuu olevan kovin eksoottinen asia. Miksei samalla tarmolla lähdetä esimerkiksi Oulun arkistoihin, jos sielläpäin on juuria?

Varsinkin Venäjän puolelle jäänyt Karjala on monelle edelleen arka asia, johon liittyy paljon vahvoja tunteita sotavuosilta. Pohjoiskarjalaiseenkin kohdistetaan kaikenlaisia ennako-oletuksia, kuten että kaikkien karjalaisten pitäisi olla kovin puheliaita tai puhua mie-kieltä.

– Ympäristö vaikuttaa paljon, ihminen on hyvin sopeutuvainen. En minä voi esimerkiksi mummulle sanoa mä, enkä sinulle mie, Marjo Smolander toteaa.

Pauliina Kauppila on kotoisin Oulun seudulta. Musiikki on vienyt molemmat kauas kotimaasta, mutta myös takaisin juurille.

– Minulle on esimerkiksi auennut vahvasti äidinkieleni rikkaus. Ajattele, että hallitsen jonkun kielen siten, että voin myös leikkiä sillä! Outi Pulkkinen runo-
laulukurssi oli tämän asian suhteen hyvin avartava, kertoo Kauppila.

– Mitä kauemmas lähtee, sitä enemmän tuntee olevansa suomalainen. Olen tietyn kulttuurin kasvatti, sitä on vaikea muuttaa, kiteyttää Marjo Smolander.

Vuonna 2020 Zäpämmät esiintyvät mm. kansainvälisessä FolkAlliance-showcasetapahtumassa New Orleansissa sekä Suomessa ja toivon mukaan naapurimaissakin. Ja vaikka esikoisalbumi on vielä uunituore, niin suunnitelmissa on uusia kujeita julkaisurintamalla myös ensi vuodelle. ■

Samuelin Poloneesi Tampereella

Samuelin Poloneesi on Suomessa eri paikkakunnilla vuosittain järjestettävä vauhdikas ja hyväntuulinen kansanmusiikkitapahtuma.

Hämäläinen kansanmusiikki on teemana Tampereella, jossa Samuelin Poloneesi järjestetään 13. - 15.3.2020. Kansanmusiikkiliiton yhteistyökumppaneina festivaalin järjestämisessä ovat Hämeen Kansanmusiikkiyhdistys, Folk Extreme ry ja Rahvaanmusiikin kerho.

Poloneesiin on tähän mennessä ilmoitautunut jo runsain joukoin pelimanniryhmiä, kuten esimerkiksi Spelarit, Sakarat, Ilo(iset) tytöt, Irjala Country Trio, Amyrit, Kauhavan pelimannit, Rieväkylän pojat ja Pirkanmaan huuliharpistit.

Poloneesin päätapatumapaikkana toimii Sampolan opisto, jossa soitto soi ja laulu kajahtaa juhlasalin lisäksi myös aula-tiloissa. Lauantai-iltapäivä alkaa Hämeen Kansanmusiikkiyhdistyksen perinteisessä Hämeen kevätsoitossa, vaihtuu lennok-

Irjala Country Trio

kaasti valtakunnalliseen Pelimanniparaatiin ja huipentuu iltakonserttiin, jossa lavan valloittavat ikäikäiset suursuosikit Tallari ja Frigg.

Lastenohjelmaa tarjoillaan lauantaina Keskustorilla kulttuuritalo Laikussa, jossa voi osallistua myös yhteislaulutilaisuu-

Tallari

teen. Iltaklubeja vierailevien tähtien ja pelimanniyhtyeiden vetämänä vietetään perjantaina G Livelabissa sekä lauantaina Telakalla, molemmat Tampereen tunnetuimpia keikkapaikkoja.

Päätöspäivä sunnuntai 15.3. alkaa kansanlaulukirkolla upeassa Tampereen tuomiokirkossa, jossa lauletaan pelimannien säestyksellä **Anna-Mari Kaskisen** hengellisiä sanoituksia sovitettuna tuttuihin kansansävelmiin.

Festivaalin päättää Sampolan juhlasalissa useiden esiintyjien vauhdilla ja voimalla Samuelin Poloneesin pääjuhla, jonka aloittaa kaikkien pelimannien yhteissoitto.

Samuelin Poloneesin koko ohjelma julkistetaan tammikuussa 2020!

Esiintymismahdollisuuksista voi vielä tiedustella Samuelin Poloneesin tuottajalta, Pauliina Perkkiöltä (puh. 044 738 1933, tuottaja@kansanmusiikkiliitto.fi).

Lisätietoa ja esiintyjä-info:
www.kansanmusiikkiliitto.fi/samuelinpoloneesi

Kansalaisfoorumilta tukea koulutukseen

Kansalaisfoorumi tukee koulutusta, jota Suomen Kansanmusiikkiliiton jäsenyhdistykset järjestävät. Tuen piirissä ovat kurssit ja opintoryhmät. Tukimuodot ovat koulutusten suunnittelun ja organisoimisen neuvonta, taloudellinen tuki ja kouluttajavinkit.

Kurssituki mahdollistaa palkatun ohjaajan

Paikallisten yhdistysten säännöllisesti koontuvat harrastusryhmät voivat toimia kurssimuotoisesti. Lisäksi voidaan järjestää erillisiä viikonloppu- tai iltakursseja. Kurssituella voidaan korvata esimerkiksi ammattitaitoisesta ohjaajasta syntyviä kuluja. Tuki on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää vapaan sivistystyön rahoitusta aikuisten oppimiseen.

Tukea seuraavalle vuodelle haetaan joulukuun aikana. Kurssituki on vuonna 2020 enintään 22 euroa / opetustunti, mutta ei kuitenkaan yli 50 % koulutuskuluista.

Kansalaisfoorumi voi tukea myös luentotilaisuuksia. Luentotuessa sovelletaan pääosin kurssitoiminnan käytäntöjä.

Opintoryhmästä vauhtia toiminnan kehittämiseen

Toiminnan kehittämisen apuvälineenä voi käyttää yhteisöllistä opintoryhmää. Aina kun yhdistyksessä tai vaikkapa yhtyessä ilmenee tarve uuden asian tai taidon halltuun ottamiseen, kustannuksiin voi hakea opintoryhmätukea. Tuen haku on jatkuva.

Opintoryhmä toimii vertaisuusperiaatteella, mutta ulkopuolisia asiantuntijoita-kin voi käyttää. Opintoryhmä on kurssia joustavampi sekä toteutusmuodoltaan että kulurakenteeltaan. Opintoryhmän enimmäistuki vähintään 30 tunnin kehittämisprojektiin on 500 euroa.

Asiointi hoituu uudistuvassa verkkopalvelussa

Kansalaisfoorumin uudistunut verkkopal-

velu Skaftuki korvaa aiemmin käytössä olleen SkafNet-verkkopalvelun. Palvelu aukeaa joulukuun 2019 alussa. Palvelu on helppo-käyttöinen ja toimii myös mobiililaitteilla.

Jokainen tukea hakeva yhdistys valtuuttaa yhden henkilön hoitamaan koulutustuen hakemiseen ja selvityksiin liittyviä asioita. Aiemmin Kansalaisfoorumin SkafNet.fi-palveluun kirjautuneille käyttäjille lähetetään Skaftuki-verkkopalvelun käyttäjätunnukset joulukuun alussa.

Ohjeita tuen hakemiseen löytyy sekä kotisivuiltamme (kansalaisfoorumi.fi) että itse verkkopalvelusta (skaftuki.fi).

Jos sinulla on kysyttävää Kansalaisfoorumin tuesta, ota meihin rohkeasti yhteyttä:

- Kurssi- ja luentotuki sekä Skaftuki-neuvonta: tuula.hyystinmaki@kansalaisfoorumi.fi, puh. 045 657 7358
- Opintoryhmätuki ja Skaftuki-neuvonta: pekka.kinnunen@kansalaisfoorumi.fi, puh. 040 563 2783.

Klubi ja jamit jouhikonsoittajille Helsingissä

Yksi kansallissoittimistamme, jouhikko, tuntuu olevan jonkinlaisessa nosteessa niin Suomessa kuin maailmallakin. Facebookin talharpa och andra stråkharpor -ryhmään ilmaantuu porukkaa eri puolilta maailmaa ja Suomessakin törmää jouhikonsoittajiin tavan takaa.

Helsingissä aloitti viime keväänä toimintansa Jouhikkoklubi, jonka puuhamiehenä on **Heikki Lindgren**. Klubia on tarkoitus järjestää kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä, mutta niiden väleissä Heikki kutsuu jouhikonsoittajia jouhikkojameihin. Kesällä ne pidettiin viikoittain Helsingin Rikhardinkadun kirjaston kessäpihalla ja talvella saman kirjaston sisätiloissa joka kuukauden kolmas lauantai.

– Piti löytää porukkaa joiden kanssa soittaa, kun en tuntenut kansanmusiikkipiirejä lainkaan, selittää Heikki.

Heikin pääsoitin on kitara. Hän on kierrellyt erilaisissa kokoonpanoissa jat-

sia ja funkia soitellen aina siihen asti kun muutti Tampereelta Helsinkiin kymmenisen vuotta sitten. Helsingissä hän alkoi pitää ambientklubeja. Jouhikkoa hän kuuli ensimmäisen kerran vuonna 2007 ja tuumi, että se kuulosti ambientilta ennen sähköjä. Piti ottaa selvää, kuka Suomessa soittaa jouhikkoa ja pian klubilla soitti Verde-yhtye **Rauno Nieminen** mukanaan. Raunolta Heikki tilasi myös ensimmäisen jouhikkonsa. Sen jälkeen ambienklubeilla on soittanut jouhikkoa myös **Outi Pulkkinen** ja **Ramo Teder**.

Jouhikko on nykyään myös osana Heikin elektronisen musiikin livekeikkoja. Jouhikonsoiton haastavuudesta huolimatta harrastusta on jatkunut nyt puolitoista vuotta ja sitä tulee jatkumaan niin kotona kuin klubeillakin hamaan tulevaisuuteen.

– Soitan ja järjestän tapahtumia. En ole oikein yhdistysihminen, vaan mieluummin kohtaamisten mahdollistaja.

Klubi päättyi jameihin. Jouhikon kansainvälistymisestä kertoo, että jamittelijat tulivat viidestä eri maasta. Heikki takana keskellä.

Heikki on ideoinut myös "JouhikkoJamit" Youtube-kanavan, jolle he ovat yhdessä Jukka Anderssonin kanssa tallentaneet Raunon, Outi Pulkkinen ja Lassi Logrénin jouhikonsoiton opetusvideoita.

JouhikkoJamit-kanavan tarkoitus on tukea jouhikkojameja. Nykyään on mahdollista jakaa soiton osaamista myös verkon välityksellä ja tällä tavalla jameista kiinnostuneet jouhikonsoittajat voivat opetella kappaleita omalla ajallaan etukäteen. Tämä myös mahdollisesti alentaa kynnystä jameihin tulemiselle. Uusia jamikappaleita tallennetaan koko ajan eri soittajilta ja kanavalle alkaa tulemaan myös Jouhikkoklubeilla tallennettuja konserttivideoita.

Teksti ja kuvat: Sauli Heikkilä

Marraskuun jouhikkoklubilla soittivat Outi Pulkkinen ja uusi yhtye Reporanka, jossa soittivat Samuli Karjalainen, Tytti Metsä ja Kirsi Vinkki.

Ensimmäinen TradTalk Irlannissa

Irlannissa, Dublinissa järjestettiin marraskuun puolessa välissä ensimmäistä kertaa yksi-päiväinen konferenssi TradTalk, jossa keskusteltiin kansanmuusikon ammatin ominaispiirteistä ja pohdittiin erityisesti tukimuotoja ja -mahdollisuuksia. Konferenssi oli vauhdikas juoksu aiheesta toiseen ja päivän puolessa välissä RTE Radio1:lle tehty **Martin Hayesin** ja **Steve Cooneyn** haastattelu tuntui rauhalliselta keitaalta runsaitten puheitten keskellä.

Kuuteen tuntiin oli haastattelun lisäksi saatu mahtumaan neljä paneelikeskustelua ja kolme presentaatiota. Paneelien aiheina olivat residenssityöskentely, irlantilaisen tanssin tulevaisuus, kansainvälinen näkökulma sekä kansanmusiikin horisontin laajentaminen.

Presentaatioissa keskusteltiin ja esiteltiin tukivirtoja, ensi maaliskuussa valmistuvaa

Jack Taltyn vuoden kestävä kyselytutkimusta kansanmuusikoiden ja -tanssijoiden tuista, työn haasteista ja mahdollisuuksista. Galwayn yliopiston tohtori **Steven Hadley** piti puheenvuoron kulttuurisen päätöksenteon demokraattisuudesta.

Allekirjoittanut edusti Suomen Kansanmusiikkiliittoa ja esitteli omassa puheenvuorossaan suomalaisen kansanmusiikin koulutusta, nykytilaa ja tukimuotoja

Konferenssin järjesti irlantilaisen kansanmusiikin ja -tanssin asiaa edistämään perustettu Trad Ireland -yhteisö Arts Councilin tuella. Trad Irelandin puuhamiehet **Oisín Mac Diarmada** ja **Tristan Rosenstock** ovat kiertäneet Suomeakin Téada-yhtyeen riveissä.

Sauli Heikkilä

UUDET BUGARIT, BELTUNAT, HOHNERIT JA
HYVÄ VALIKOIMA KÄYTETTYJÄ!
AMMATTITAITOINEN HARMONIKKAHUOLTO,
SEKÄ ALAN TARVIKKEET.

Sara 2

Sara 3

Alex 3

*Beltunan diatoniset
harmonikat meiltä.*

- upea italialainen muotoilu
- loistavat soitto-ominaisuudet
- parhaat materiaalit
- huolellinen viimeistely.

Tervetuloa testaamaan!

TRADITUNE OY, VIHTI
WWW.TRADITUNE.FI
PUH 0500- 761 030
info@traditune.fi

Harmonikan huolto ja restaurointi

Tmi Viljo Mannerjoki
Naantali

10 vuotta harmonikkojen
korjausta Naantalissa.
Seuraa Facebookissa ja
Instagramissa @hhjrmannerjoki

- huollot ja korjaukset -
- viritykset uusiin ja vanhoihin soitimiin -
- restauroinnit vanhoihin soitimiin -
- olka- ja bassoremmit -
- ergonomiset PasiPro-lantioremmit -

040-8291 050 | viljo.mannerjoki@vapaalehdykka.net
www.harmonikanrestaurointi.net | www.vapaalehdykka.net

• soittimet • huolto
• viritykset

SOITIN OY
www.soitinoy.fi

Teijo Rekonen

Kauppakatu 6 Saarijärvi

Puh.044 5700 227

Kult. osk.

UULU

vsta 2003

Metsän ääni -soittimet

ovat Juhana Nyrhisen
valmistamia ja niitä voi ostaa
Uululta! Juhanan hyppysissä
syntyvät sekä perinteisemmät
suomalaisugrilaiset pelit
että jännemmällä
twistillä sähköiset
MÄSÄ-soittimet,
kuten skeittilaudasta
valmistettu Brutal
truth -kantele!

Musiikkikoulu Uulu

Tampereella toimivassa Uulun
musiikkikoulussa yhdistyvät
eri musiikin tyylit, maat ja
mantereet, aurinkokunnat ja
galaksit!

Tarjolla muskareita joka
lähtöön! Instrumentteina
voi opiskella mm. viulua,
kanteletta, laulua, ukulelea,
lyömäsoittimia ja kitaraa.
Voit myös laulaa kuorossa
tai osallistua yhtyesoittoon.
Järjestämme myös erilaisia
lyhytkursseja!

Konsertit ja työpajat

Uulun Liikkuva
kulttuurikeskus kiertää ympäri
maata! Konsertteja ja erilaisia
työpajoja järjestetään niin
päiväkodeissa, kouluissa,
palvelutaloissa kuin
työpaikollakin yli
800 kappaleen
vuosivauhdilla! Tule
mukaan yleisöön tai
tilaa vaikkapa oma
konsertti!

TAMPERE | FINLAND | UNIVERSE

www.uulu.fi

Teksti: Jaana-Maria Jukkara
Kuva: Jari Flinck

Pohjoisesta puhalttaa etelän tuuli

Toinen päätti 5-vuotiaana ryhtyä kitaristiksi ja pysyi päätöksessään. Toinen lauloi tarhan pihakeinussa lambadaa niin että naapurienkin pihalla varmasti kuultiin ja puurtaa nyt uraa maailman pohjoisimpana flamencolaulajana. Pohjalaislappilaisen duon musikit Anna Murtola ja Joonas Widenius ovat löytäneet musiikillisen kotinsa kaukaa etelästä, mutta inspiraatio musiikin tekemiseen löytyy molemmilla nimenomaan pohjoisen luonnosta ja sielunmaisemasta. Yhdessä esiintymisen rinnalla kumpainenkin tekee niin soolouraa kuin toimii suuremmissakin kokoonpanoissa sekä kotimaassa että kansainvälisellä areenalla.

Kansojen musiikin alalla toimivana ja alaa valtakunnallisesti seuraavana ihmettelen monesti, kuinka Oulusta kantautuu flamencoön liittyviä tapahtumauutisia tuon tuosta - kuin pääkaupunkiseudulta konsanaan. Vuonna 2002 Bajo Cero -yhtyeen riveissä ystäväystyneet Joonas ja Anna toteavatkin, että ala on Oulussa tällä hetkellä aktiivinen ja tapahtumia on mukavasti. Oululaisen flamencon 30-vuotisjuhlaa vietettiin syksyllä. 'Kaudet ovat vaihdelleet hyvinkin paljon täydellisestä lamasta hurmukseen, Joonas toteaa. Molempien korostaessa tietyn joukon yhdessä tekemisen voimaa, antaa Anna vielä erityiskiitoksen.

– Jos ei **Soili Heikkinen** olisi 80-luvulla aloittanut flamenco-opetusta Oulussa, tilanne olisi varmasti ihan toinen.

Anna on laulanut intohimoisesti aina, ja tanssi on myös ollut lähellä sydäntä. Laulaminen julkisesti oli kuitenkin vain sisällä polttanut haave siihen saakka, kunnes Anna lukioikäisenä pääsi tanssinopettajansa **Soili Moilasen** perustamassa flamencolaulukerhossa yhdistämään jo

alkaneen flamencotanssiharrastuksen laulamiseen. Tuon ajan tähtihetkiä olivat vierailevien espanjalaisten opettajien tiiviskurssit. Myöhemmin oppi ja kokemus on karttunut mm. Granadassa **David Sorrochen** oppilaana sekä maisteriopinnoissa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja tanskalaisen Royal Academy of Musicin välisessä GLOMAS-ohjelmassa.

Työskentely tanssija-koreografi **Elina Robinsonin** vuonna 2015 perustamassa, kansainvälisessä Imperfecto-kollektiivissa innoittaa Anna Murtolaa kovasti.

– Musiikillisesti suureksi inspiraationi lähteeksi on muotoutunut vuoropuhelu eri musiikkikulttuurien ja taiteenalojen välillä. Teen mielelläni yhteistyötä artistien kanssa jotka tuovat mukanaan jonkin vahvan musiikillisen tradition tai tunnelman, joka flamencon kanssa yhdessä synnyttää jotain joka on enemmän kuin kahden yksittäisen asian summa.

Joonas Wideniuksen kodissa kuunneltiin klassista, jazzia, bluesia, poppia ja lisäksi vanhemmat soittivat pianoa ja kitaraa. Yhä tänä päivänä Joonas kuuntelee musiikkia vähintään yhtä laajalla skaalalla. Hän nauttii ja ammentaa monien esittävien taiteiden muodoista ja käynäyttelyissä. Säännöllisen epäsäännölliset retket tuntureille ja kansallispuistoihin ja ylipäätään luonnossa liikkuminen on kuitenkin se, mistä inspiraatio säveltämiseen erityisesti tulee.

ESITTELYSSÄ Duo Murtola & Widenius

SYNTYMÄPAIKKA: Oulu/Tornio

AMMATTI: Anna Murtola on flamencolaulaja ja flamencolaulun opettaja, Joonas Widenius kitaristi ja säveltäjä

KOTIPAIKKAKUNTA: Helsinki

YHTYEET: Sooloprojekti Anna Murtola, Imperfecto-flamencokollektiivi, Joonas Widenius Solo, Joonas Widenius Trio

ELÄMÄN MOTTO: Anna: Rakasta enemmän, ymmärrä enemmän, Joonas: Lue, selvitä, perustele, ole pitkäjänteinen, sillä suurin heikkoutemme on luovuttamisessa.

– Satuun saamaan vanhemmiltani alakouluiässä kasettina levyn *Friday night in San Francisco*, jossa **Paco de Lucia** soitti yhtä kitaraa **Al di Meolan** ja **John McLaughlinin** lisäksi. Ihastuin hänen soittoonsa kertalaakista ja siitä lähti loputon tiedonjano flamenco kohtaan kasvamaan, Joonas kertoo. Flamencon puolelta edellä mainittujen lisäksi muita keskeisiä vaikuttajia ovat olleet **Gerardo Nuñez, Tomatito, Vicente Amigo** ja **Pedro Sierra**. Avarasta kiinnostuneisuudesta kertoo vaikkapa tämä rimpsu muita vaikuttajia: **Stevie Ray Vaughan, Steve Vai, Django Reinhardt, Franz Liszt, Erik Satie, Morbid Angel, Megadeth, Living Colour, Led Zeppelin, Cream, Sepultura** ja **Johnny Cash**.

Joonas Widenius vastaa haastatteluun Joonas Widenius Trion kiertueelta marraskuussa, jolla yhtye juhlii uuden levyn *New Nordik Sagas* julkaisua. Joonas pakkaa flamencokitaraansa, **Hannu Rantanen** bassonsa ja **Karo Sampela** rumpunsa kiertueen toiselle jaksolle helmikuussa. Anna Murtolan voi nähdä Global Fest -tapahtumassa Middle-Eastern Orchestran solistina 13.12. Helsingin Musiikkitalossa, tammikuun lopulla opetuskeikoilla Oulussa, Caras Del Flamenco -teoksen esityksessä Raahessa 1. helmikuuta ja kevään kruunuksi 19. maaliskuuta Tampereen G Livelabissa hänen 'Fuego Por Dentro' -konsertissaan. Annan ja Joonaksen soolo- sekä duokeikkojen aikatauluja kannattaa seurata artistien omilta sivuilta. ■

Kainuun kansanpelimannit

Sauli Heikkilä

Kainuun Lähde ry on poikkitaiteellinen kulttuuriyhdistys, joka on perustettu tekemään tunnetuksi kainuulaista kulttuuria, taidetta ja taiteentekijöitä. Valokuvataide on vahvasti edutettuna, mutta tällä hetkellä pääasiallinen toiminta on kansanmusiikin tunnetuksi tekemistä. Yksi toimintamuodoista on Kainuun Kansanpelimannit.

Kainuun Kansanpelimannien toiminta lähti käyntiin pikkuhiljaa vuosikymmenen alussa.

Valokuvaaja ja valokuvauksen tuntiopettaja **Reijo Haukia** aloitti huulihar-pun soittamisen tositaroituksella kymmenkunta vuotta sitten. Eräässä Paltamon kansalaisopiston opettajainkokouksessa hän kertoi asiasta haitarinsoiton opettaja **Terho Lämsälle** kanssa ja soitti huvikseen pari kappaletta malliksi. Terho ehdotti oitis, että tule meille joku päivä niin kokeillaan soittaa kahdestaan. Terhon keittiöön tuli myös **Juha Tervonen**, joka alkoi laulaa soiton tahtiin. Pian mukaan tuli Kajaanin Harmonikkakerhosta muitakin soittajia ja niin oli porukka kasassa. Porukka otti nimen Kainuun Kansanpelimannit ja alkoi järjestämään konsertteja. Vuonna 2014 tehtiin levykin: *Toimeen tullaan*.

Ryhmää vetää haitaristi Terho Lämsä, joka toimii haitarinsoiton opettajana useissa oppilaitoksissa ja on Kajaanin Harmonikkakerhon soitonjohtaja. Talvisin orkesteri harjoittelee Terhon ohjauksessa Kaukametsän Opistossa nimellä Musica Adventure, joka on opintopiirin nimi, muina aikoina esiinnyttäen yhtyeen omalla nimellä.

– Ohjelmistomme koostuu pitkälti perinteisestä suomalaisesta pelimannimusiikista: Mukana on paljon hyrynsalmelaisen mesteripelimanni Lauri Keräsen eli Rissan Lassin sävellyksiä, kansanlauluja Suomesta, Irlannista, Skotlannista ja Ameriikan mailta. Myös jonkin verran vanhaa tanssimusiikkiakin ja **Eino Leinon** runoihin sävellettyä musiikkia myös. Terho Lämsänkin sävellyksiä on ohjelmistossa, kertoo Reijo Haukia.

Kainuun Kansanpelimanneissa on tusina soittajaa pääosin Kajaanista, Sotkamosta ja Pyhännän Tavastkengältä. Toinen laulusolisteista, **Mary Nurmiraanta**, on syntynyt Filippiineiltä ja haitaria, mandoliinia ja lusikoita soittava **Olga Gushkolova** on kotoisin Venäjältä.

Koko porukalla yhtye tekee kymmenkunta keikkaa vuodessa ja pienemmillä kokoonpanoilla lisää. Muutamat tekevät myös sooloesiintymisiä ja monet soittavat myös muissa orkestereissa.

Reijo Haukia

Kainuun kansanpelimannit: Takarivissä Eero Leinonen, viulu (vas.), Janne Karppinen, basso, Yrjö Tolonen, haitarit, Mary Nurmiraanta, laulu, Terho Lämsä, haitari, Juha Tervonen, laulu ja Reijo Haukia huuliharput ja kitara.

Eturivissä: Olga Gushkolova, haitari, mandoliini ja lusikat (vas.), Katja Halonen, haitarit ja viulu, Jukka Rajamäki, banjo ja Markku Svala, kitara. Kuvasta puuttuu viulisti-laulaja Salla Ventonen

– Kainuussa pelimannielämä on ollut varsin pienimuotoista ja näkymätöntä. Mestaripelimanni Rissan Lassi nosti soittoa kansanmusiikin arvostusta kovastikin aikoinaan, mutta sen jälkeen on ollut hiljaisempaa, kertoo Reijo Haukia.

Tunnetuin kainuulaisen taustan omaava kansanmusiikkiyhdyte on yli neljäkym-

mentä vuotta toiminut kajaanilaisen **Sakari Kukon** Piirpauke. Paltamon Pelimannit on myös soittanut pitkään kunnon pelimannimeiningillä. Kainuun Kansanpelimannit ovatkin ottaneet tehtäväkseen virkistää kainuulaista pelimannielämää ja tuoda kansanmusiikkia kainuulaisille kuultavaksi. Pikkuhiljaa sana on alkanut levitä ja uusia yhtyeitäkin on ruvennut ilmestymään. Jopa siinä määrin, että elokuussa 2020 Kainuun Lähde järjestää yhdessä Hyrynsalmen Wanhassa Asemalla -yhdistyksen kanssa Lassin Soitto -pelimannitapahtuman Kaunislehdon Talomuseossa. Siellä saa kuulla kainuulaisten pelimannien soittoa useiden eri kokoonpanojen voimin. Kauimmainen yhtye tulee Saksasta saakka, Uusikuu-yhtyeen laulusolisti on kainuulaislähtöinen.

– Kuhmon Sommelot on jo valtakunnallisesti tunnettu kansanmusiikitapahtuma. Lassin Soitto ei tule kilpailemaan vaan tukemaan tätä tapahtumaa. Lassin soitto painottuu Sommeloa enemmän nimenomaan pelimannimeinigille, painottaa Haukia.

Niina Kestilä

Huuliharpisti Reijo Haukia.

Muukalaiset ja Suomen musiikki

1900-luvun musiikkielämän vaiheet Suomessa osoittavat mielenkiintoisen kiertokulun. Vuosisadan alussa Suomi oli suurimpien kaupunkien osalta yllättävän ylijäräinen paikka. Klassisen musiikin maailmanhuiput antoivat vierailukonsertteja, ja orkesterit esittivät säännöllisesti uusinta mannermaista musiikkia. Viihdeagentuurien verkostot välittivät kansainvälistä varieteeohjelmaa huvipuistoihin ja ravintoloihin, ja Suomen lahjakkaimmat muusikot viettivät pitkiä aikoja ulkomailla, esiintymässä ja opiskelemissa.

Suomi oli monikielinen ja -kulttuurinen maa, mikä tahtoo unohtua musiikin kansalliskertomuksessa. Siinä korostuu suomalaisuuden suuri nousu, sibeliaanisten sävelten valtava kevättulva. Samalla helposti unohtuu, että myös Sibelius halusi olla suuri kosmopoliitti, kansainvälinen säveltäjä.

Uudella vuosituhannella Suomi on jälleen kosmopoliittinen paikka, jossa musiikin ylijäräisyys, kansainvälisyys ja etninen kirjavuus muistuttavat 1900-luvun alun tilannetta. Tuohon satavuotiseen väliin mahtuu pitkä kansallisen sulkeutumisen kausi. Se on ilmeistä sukua nykyisten tosi-suomalaisien mielenmaisemalle.

Itsenäisen tasavallan ensimmäiset vuosikymmenet näyttäneet umpiona, jossa protektionismi ja kansallisen kulttuurin periaate hallitsivat musiikkielämää kaikilla tasoilla: korkeat tullit vaikeuttivat nuottien, äänilevyjen ja musiikkilaitteiden tuontia, ulkomaisten muusikkojen työlupia pyrittiin rajoittamaan, populaarimusiikkia hallitsivat suomenkielinen iskelmä ja maaseutu-Suomen aiheet, ja kansallismielinen konservatiivisuus piti musiikin taidemaailmaa otteessaan pitkälle toisen maailmansodan jälkeiseen aikaan. Kulttuurinen avautuminen oli hidasta ja kesti useita vuosikymmeniä. Ikkunat auki Eurooppaan, vaativat Tulenkantajat jo 1920-luvun lopulla. Voisi-kin luulla, että Suomi sulkeutui kokonaan maailmansodan jälkeen. Tosiasiassa ulkomaiset muusikot palasivat Suomeen heti kun vaan pääsivät, ja uusi amerikkalainen

A) Savolainen

musiikki levisi muotitanssien ja jazzyhtyeiden mukana. Amerikka tuli tutuksi myös elokuvissa ja paluusiirtolaisten tarinoissa. Vierailukonsertteja oli paljon, ja pian huipputaiteja voitiin seurata myös radiosta. Pariisi, Berliini ja muut metropolit vetivät edelleen kulttuurieliittiä puoleensa, vaikka tiukentunut rajakontrollointi hankaloitti matkustamista.

Se mikä meni kiinni ja pysyi pitkään jumissa, oli suomalaisten mieli. Aitosuomalaiseen ajatteluun ei mahtunut kansakäynti kuin enintään asevelisaksalaisten ja sukulaiskansojen kanssa. Haluttiin pysytellä omillaan, niin taloudessa kuin kulttuurissakin.

Ikkunat itään pimenivät lähes kokonaan. Siellä asui naapuri, jota Suomessa oli opittu vieroksumaan jo vuosisadan alun venäläistämiskauden aikana. Vuosina 1919–22 Suomessa koettiin myös suuri pakolaisaalto, kun yli 30 000 kommunistivallan vainoamaa pyrki Suomeen ja edelleen Länsi-Eurooppaan. Tällainen kansainvaellus synnytti samanlaista muukalaisvihaa, kuin pakolaisuuden 2015 yhteydessä saimme kokea.

Kummassakin tapauksessa vihan takana oli muukalaispelko, joka usein liittyy

kansallisesti suljettuun mielenlaatuun. Ryssävihan voi vielä ymmärtää osana kansallisvaltion syntykipuja. Nykyistä vihapuhetta ja rajat kiinni -asennetta on vaikeampi käsittää. Kulttuuri ja talous eivät enää tunne mitään rajoja, eikä ihmiskunnan suuria ongelmia voi ratkaista kansallisissa umpioissa. Silti nationalismi on jälleen globaali trendi ja nopea liikkeissään. Suomessakin suunta kansalliseen pimeyteen syttyi muutamassa vuodessa, kun takavuosisien kulttuurinen avautuminen vaati puoli vuosisataa. Onneksi avoin Eurooppa ja yhteinen maailma ovat voimissaan edes musiikin alalla.

Kiertävät muusikot ja muukalaiset ovat monesti ratkaisevassa asemassa musiikin uudistumisessa, niin nykyisin kuin 1920-luvulla. Venäjältä tuli Suomeen monia lahjakkuuksia, joiden vaikutus suomalaisen musiikkiin oli suuri ja kiistaton. Tuossa muutama keskeinen sukunimi: Malmstén, Godzinski, Babitzin, Orvomaa, Vuormaa, Rung, Lund, Liebkind, Dolivo, Klimentko, Ahvenlahti, Björkenheim. Ei ole syytä epäillä, etteikö nykyinen monikulttuurinen maahanmuuttajien joukko pystyisi jättämään yhtä lailla pysyviä jälkiä Suomen musiikkiin.

Juurijuhla-RotFest 2020 musiikkia Itämeren ympäriltä

Espoolainen kansanmusiikin kaupunkifestivaali Juurijuhla-RotFest järjestetään 28.3.-4.4.2020.

Tapahtuman teemana on Itämeri, joten esiintyjiä tapahtumaan saapuu Suomen lisäksi Ruotsista, Venäjältä, Virossa ja Tanskasta.

Sellosalin konserttien liput tulivat myyntiin joulukuun alusta. 2.4. Palefacen ja Värttinän konsertti on verbaalista ja musiikillista ilotulitusta! Maailmanmusiikin kärkinimiin kuuluva Värttinä luo kuulijoidensa eteen tarinoita menneestä ja tästä päivästä, hyödyntäen musiikissaan karjalaista laulu- ja pelimanniperinnettä. Paleface on omalla tavallaan tämän päivän runolaulaja, joka on ammentanut sanoituksiinsa aiheita historiasta ja tökännyt terävällä kynällään rohkeasti myös yhteiskunnan kipupisteitä.

Jouhikkoilta Suomesta ja Virossa on tarjolla kun Pekko Käppi & K:H:H:L ja Puuluup nousevat lavalle. Pekko Käppi & K:H:H:L on yhtye, joka todentaa sikarilaatikkokitaroiteen ja jouhikkoineen mystisiä kansantaruja tähän aikaan. Puuluup on noussut nopeasti yhdeksi virolaisen folkmusiikin kuumista nimistä. Duon äänimaailma koostuu jouhikon luonnollisen sekä elektronisesti vahvistetun soiton yhdistelmästä.

Upeassa päätöskonsertissa 3.4. on Sellosalin lavalla musiikkia ja tarinoita Itämeren rannoilta! Esiintymässä ovat yleisön villitsijä Otava Yo Venäjältä, Basco Tanskasta, Juurakko sekä jatkoklubilla Halsbrytarna. Otava Yo on pietarilainen

Basco Tanskasta

folkrock-yhtye, jonka muusikot luovat uusia tulkintoja venäläisestä kansanmusiikista omalla rennolla otteellaan ja elvyttävät vanhoja venäläisiä suosikkisävelmiä. Tanskalaisen Bascon musiikki vaihtelee nopeatempoisista ja hikiästä reel-tansseista suloisiin melankolisiin sävelmiin, joihin on saatu vaikutteita skandinaavisesta, englantilaisesta, kelttiläisestä ja amerikkalaisesta musiikista. Juurakko risteyttää suomenkielisen blueslaulannan ja perinteisen kotimaisen soittimiston rai-

lakkaalla skiffle-asenteella. Halsbrytarna tanssittaa ja viihdyttää yleisöä illan päätteeksi omalla erityisen mukavalla menolla. Tanssikengät mukaan!

Lisäksi Sellosalin lämpiössä on 31.3., kuten jo monena vuotena, suosittu päivätanssit. Tanssittamassa Espoon pelimannit, solistina Elina Sauri!

Konserttien liput ovat jo myynnissä www.lippu.fi -toimipisteissä. Muukin ohjelma on nähtävissä tapahtuman nettisivuilla www.juurijuhla.fi.

Kansanmusiikki-instituutti ehdolla UNESCO:n arviointiryhmään

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää ensimmäisenä suomalaisena järjestönä Unesco-sopimuksen asiantuntijajärjestöksi vuonna 2018 akkreditoitua Kansanmusiikki-instituutti ry Kansanmusiikki-instituutti ry:tä Unescon aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen arviointiryhmään seuraavaksi nelivuotiskaudeksi.

Arviointiryhmän päätehtävänä on arvioida esitykset Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloihin ja antaa niistä lausunnot aineettoman kulttuuriperinnön komitealle. Vuosittain otetaan käsittelyyn noin 50 esitystä. Lisäksi arviointiryhmä

antaa komitealle lausuntoja muista sopimukseen liittyvistä asioista.

Arviointiryhmä koostuu maailman eri alueita edustavista kuudesta asiantuntijasta ja kuudesta akkreditoitusta kansalaisjärjestöstä. Kansanmusiikki-instituutti kisaa Länsi-Euroopan ja Pohjois-Amerikan järjestöpaikasta kahden muun ehdokkaan kanssa. Valinnat tehdään Unescon aineettoman kulttuuriperinnön komitean kokouksessa Kolumbian Bogotassa joulukuun puolivälissä.

Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta hyväksyttiin vuonna 2003. Sopimuksessa on mukana

178 valtiota. Sen tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön suojelua, taata eri yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden aineettoman kulttuuriperinnön kunnioittaminen sekä lisätä tietoisuutta aineettomaan kulttuuriperinnön merkityksestä. Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 2013.

Sopimukseen liittyvät Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelot, joissa on tällä hetkellä yhteensä 508 kohdetta 122 maasta. Suomen ensimmäinen, saunomiskulttuuria koskeva esitys on parhailaan käsittelyssä, ja seuraava, kaustislaisen viulunsoiton esitys jätetään keväällä 2020.

Suomen sahansoittohistoriaa Tervossa 1997-

Vuonna yhdeksänkymmentä kuus alkoi musiikin aika uus kun TV-ruudulle Heikkisen Petteri tuli musiikin ystävään sydän suli Television hakupalat kiiri yli Suomen; siitä alkoi sahansoiton uusi huomen

Totes Petteri: joka kolkalta tämän maan tulkaa joukolla soittelemaan Kun yhdessä harjoitusta koitetaan Suomi maailman kartalle soitetaan näin sahansoittajat eripuolelta maata emme tätä kokemusta unohtaa saata

Petteri ja Rönkän Kari on melkoinen soittopari Anja ja Tervon pelimannit mahdollistivat musiikin annit Mikäpä olikaan soittaessa sahaa kun Petteri järjesti sponsorirahaa

Oli Petteri suhdetaitoinen mies sen jokainen meistä jo ties Ansiolistassa suurenmoinen lisä hän on eräänlainen sahansoiton isä Sitä sai ihmeissään pohtia ei järjestelyissä ole aukkokohtia

Mutkattomuus tarttuu kuin salaa Tervoon tullessa kaikki toisiaan halaa Petterin käyntiääni, hyrräävän keveä Mieli avara, suvaitsevaisuus leveä siinäpä hyvä elämäntaito osata, uskaltaa olla niin aito

Saa jokainen vapaasti itsenään olla ei kukaan ole tarpeeton nolla.

Tervon seudulle vuodesta toiseen tulimme innolla soittoon moiseen Jo alussa mukaan tuli Taisto Lapista ei tarvinnut järjestelyistä napista Kun muistelemme Matti Korvaa ensiopeettajaamme ei kukaan korvaa

Matti totesi: vongutus loppuu tähän soitetaan kauniisti, lempeästi vähän Ja sitten yhdessä herkällä miellä pysyy soitto kauniisti oikealla tiellä

myös hyvältä näyttää jos jouta oikein käyttää

Ja Kolulla ja Mantun tuvassa oli jo parempaa soittoa luvassa käytettiin koulun ja pankin tiloja koettiin yhteisiä soiton iloja monet kesät kanavarantaa käytimme myös TV:ssä soitotaitoa näytimme

Aarne, Pentti, MestariPelimanni Esko Meikka, Krista ja Tiina, Jyrkkä ja monet loistavat naiset ei lainkaan soitossa vajavaiset Erkki, Kalevi, Sami ja moni muu tuli mukaan ei joukosta pudonnut juuri kukaan

Mutta kaiken tämän myötä tarvittiin paljon talkootyötä siinä paras renki, on hyvä yhteishenki

Korholan talo, Pappila, Mantu sinne oli soittajat majoittumaan pantu saa täkäläistä talkooväkeä kiittää että majapaikkoja kaikille riittää Anja, Ritva ja monet naiset on ahkerat, todella auttavaiset

Joka kesä Korholan tuvassa oli iloista laulua, soittoa luvassa kilvan syötiin iltapalaa rakkaudella savustettua kalaa kahvia juotiin, Pekanpäiväkakkua syötiin kannelta, viulua kuultiin, tahtia lyötiin

Sauna oli rannassa aina lämmin soitto kulki entistä keveämmin joskus pikkutunneille asti tartuttiin sahaan hanakasti tupa naurusta ilosta raikui haitarin ääni järvelle asti kaikui

Kun Korholan pihassa loppuu soitto On käsillä melkein aamunkoitto Konstailematon meininki, leppeä tahti, Siinä oli meidän soiton henki ja mahti

Kuopion torilla juhlat 'Tanssii ja soi' sahansoittoa sieltäkään estää ei voi O' sole mio ja valssit kesäillan ovat luoneet muistojen sillan

Weckströmin rannassa letut paistuu makkara soiton lomassa maistuu Hanuri soi kuin viimeistä päivää ei mielessä huolen häivää

Eritoten mieleen jäivät Tervon hauskat toripäivät Keskellä iloista toria, soi sahan ääni soria Tori iloa tulvi ja aurinko paistoi kalakeiton, kahvin kaukaa jo haistoi

Kulmalla kyläkaupan tai pankin ei soitto ollut suinkaan rankin kirkkovieraiden sunnuntaina yhä soi saha, on tunnelma pyhä

Jos Tervon kirkon penkkiin kävelet kuulet kauniit ja hartaat sävelet ja soiton välissä herkkää runoa osasi Ritva kauniisti punoa

Vuonna nolla kuus, oli tilanne aivan uus kuin tumma pilvi yllemme tullut ois on 'soiton isä' nukkunut pois oli meillä yhteinen suru ja huoli kun Petteri äkisti kuoli

Yritimme kuitenkin jatkaa eteenpäin soittajain matkaa Soitto yhdessä elämän syvyyttä antaa ja ystävyys halki elämän kantaa

Aarne Laasonen

Julkaisemattomasta runokokoelmasta 'Vaivaisen papin kontti' osastosta muistokontti

Uudenmaan nurkka

Olipa ilo tavata tutut pelimanniryhmät 12.10. yhdistyksemme 50-vuotisjuhlissa ”kuin silloin ennen”. Tyylikäs ja taitava Espoon Pelimannit aloitti **Pentikäisen Pekan** johdolla kansansävelmillä Espoosta. Inehmo eli **Pipa Paljakka, Riitta Bergholm** ja **Milla Metsola** lauloivat mainiot kekriloitsut Raittiusseura Balderille, joka hallinnoi Balderin juhlatilaa. Inehmo on toiminut pian 20 vuotta vanhan kansanperinteen tulkkina.

Leikarit on Uudenmaan Kansanmusiikkiyhdistyksen vanhin aktiiviporukka, tavaramerkinään vauhdikas ja valovoimainen ilmaisu. **Reino Harjunoski** soittaa yhä tehokkaana bassoa. **Matti Reittamo** on tunnettu nykyisin Stadin Slangikuoron vetäjänä. Sitä ei juhlassa kuultu, mutta oli hauska kuulla Mandoraa ja Reimaria vuosien jälkeen. **Taina Kärhä** yhdisti Häätaset-triossa mainiosti kanteleen **Rauno Lehtovaaran** viulun ja **Raimo Nummelan** hanurin soittoon. Mansikkana kakun päällä, maineikas Thalamus esiintyi nuorekkaalla otteella. **Pauliina Pajala, Elina Lappalainen, Henrik Norri** ja **Riku Elomaa** tekivät viime kesänä kiertueen Saksassa. Edellisessä he julkaisivat omakustanteen Merenia.

Balderin juhlissa olivat mukana Suomen Kansanmusiikkiliiton syyskokousedustajat. Niinpä konsertin jälkeen ei tarvinnut maanitella pelimanneja jamisoittoon. Ilo syntyi hetkessä, kun Sakarat lauloivat ison jamiorkesterin tahdissa ensi vuoden teemaan sopivia paritanssiviisuja.

Uudenmaan Kansanmusiikkiyhdistys ry toimii Suomen Kansanmusiikkiliiton jäsenjärjestönä.

Jorma Arola

Jamisoittajat Uudenmaan kansanmusiikkiyhdistyksen 50-juhlissa Balderin salissa: Seppo Kurkela Sakaroista, Risto Laitinen Reimarista, Jaakko Heikkinen Leikareista, Taina Kärhä Espoon pelimanneista, Tony Wallius Sakaroista ja Panu Helke Leikareista.

Kaksikymmentä vuotta taloudenhoitajana ahertanut **Pentti Kärki** palkittiin ansioistaan hopeisella liiton ansiomerkillä.

Kaamospelit syksyisin ja Juurijuhla keväisin ovat osa pääkaupunkiseudun aktiivia kansanmusiikkitoimintaa. Kaamospeleissä kuultiin Martinus-salissa upeaa harmonikkataiteilija **Johanna Juholaa** yhdessä **Timo Alakotilan** kanssa. Vernissan perinteisessä Vantaan Sottiisi-illassa Vantaan pelimannien lisäksi kuultiin melkoinen kieltensekoiutus Stadin kadonneet-ryhmän slangiriimien ja pohjalaisen MäSä Duon taituroidessa.

Yhdistyksemme onnittelee lämpimästi Nurmijärven Pelimanneja. **Raimo Leino** perusti yhtyeen 50 vuotta sitten. Juhlakonsertti oli 24.11. Nurmijärven Ahjolassa.

Kauneimmat Joululaulut 5.1. Vuosaaren kirkossa, Folkin iso viikonloppu 9.-11.1. ohjelmineen Tavastialla, Folklandialla ja Folkforumissa käynnistävät uuden kymmenluvun.

Uudenmaan Kansanmusiikkiyhdistyksen kevätkokous on keskiviikkona 26.2. klo 18 Sanomatalon kahviossa. Sunnuntaina 1.3. järjestämme yhteisvastuukonsertin Vuosaaren kirkolla teemalla Hääperinteitä meillä ja muualla. Vieraaksi saamme juutalaista häämusiikkia soittavan Helsinki Kletzmer Kapelyen. Inehmo ja Sakarat ovat lauluperinteellä mukana!

Kohti uusia haasteita!

Anja Hinkkanen

Tunnetko virsikirjasi?

Vuoden 2015 virsikirja lisävihkoineen on melkoinen tietopankki. Toki jouluvirret ja tutuimmat virret *Soi kunniaksi luojan* ja *Kiitos sulle Jumalani* osataan ulkoa, mutta lisävihkossa on monta kansainvälistä ”hit-sävelmää” eri puolilta maailmaa. Mukana on myös **Timo Alakotilan** säveltämä virsi 972, *Hiljaisessa siimeksessä*. Myös *Suoje-lusenkeli*, tuttu hengellinen lastenlaulu pääsi viraliseen virsikirjaan.

Puuttumatta virsien teksteihin, on mielenkiintoista luoda silmäys kansansävelmiin perustuviin virsiin. Ylivoimaisesti eniten virsiä on Länsi-Suomesta. Laitila, Luvia, Rauma, Noormarkku ja Eurajoki ovat hyvin edustettuina. Useissa sävelmissä on

selkeästi kansanlaulunomainen, reipas tyyli, esimerkiksi raumalaisessa virressä 162/265, *Kristus kuningas* ja *Jeesus armon soi*. EteläPohjanmaan runsaassa virsisävelmistössä on monta pelimannisoittimille sopivaa virttä, vaikkapa Kuortaneelta tallennetussa iloisessa duurisointuisessa virressä 136, *Sinua enkeleistä*. Karjalaisia kansanomaisia sävelmiä on vähän. Sortavalan seudulta taltioituja löytyy alle kymmenen, joissa useassa on viisijakoinen tahtilaji.

Savo on oma alueensa kansanomaisten virsien laulumana. Virsi 382, *Sinuhun turvaan Jumala*, eli niin sanottu Paavon virsi onkin tyyliltään körttilseurojen tyyppistä perinnettä. Virren on kirjoittanut

1600-luvun ruotsalainen runoilijapiispa **Haqvin Spegel**, mutta sävel on toisinto Pohjois-Savosta.

Virsien tekstit ja sanomat ovat oma tutkailualueensa. Virsikirja on samalla kirkollinen käsikirja ja antaa ohjeet virsien käyttöön eri elämäntilanteissa ja kirkkovuoden kulussa.

Meillä Vuosaaren seurakunnassa on kokeiltu virsi ja viini -iltoja paikallisen kulttuuritalon kahvilassa. Toivevirret lauletaan alusta loppuun. Siinä mukavaa haastetta allekirjoittaneelle vapaaehtoiselle ”varakanttorille”.

Anja Hinkkanen

Ya mal-Esham

By: Nicola Marjeh

Moderato
اللازمة

مقام راس - تدوين : نقولا مرجية

1

4

7

Fine

10

D.C.

13

ألبيت

16

19

22

26

D.S. al Fine

Kaikki ihmiset arabimaissa tuntevat yli 100 vuotta vanhan laulun Shamin kauneudesta, muinaisesta Syyrian ja naapurivaltiot kattaneesta alueesta.

FANDANGO ANTIGUO CASTELLANO

TRADITIONAL CASTILIAN
ARRANGED BY JAVIER SANCHEZ PEREZ

A E MIN B E MIN
 5 E MIN B E MIN
 9 G A MIN
 13 B E MIN
B B E MIN
 17 B⁷ E MIN
C E MIN D
 27 C B
 31 **D** E MIN B
 35 B E MIN
 39 **E** G A MIN B E MIN
 43 G A MIN E MIN 1. E MIN 2. E MIN
 47 **F** B E MIN
 52 B E MIN 1. 2.

Vanha castilialainen fandango on vähän tunnettu
vanha sävelmä Castillan alueelta Espanjan sydäimestä.

Ogrejala mesetshinka / Ihana Irina

Trad. Bulgaria, Traakia
2. ääni: tuntematon tekijä
Suom. sanat Emmi Kujanpää
Opittu Tanya Dossevalta Plovdivissa v. 2007

A

Hm Em A D

1. Og - re - ja - la me - se - tshin - ka
1. Lois - taa tai - vaal - la kuu luun - val - ke - a

Og - re - ja - la me - se - tshin - ka
Lois - taa tai - vaal - la kuu luun - val - ke - a

B

A G A Hm

Al - ja - na gal - ja - na pur - tu - gal - ja - na,
I - ha - na I - ri - na öi - nen prin - ses - sa,

Al - ja - na gal - ja - na pur - tu - gal - ja - na,
I - ha - na I - ri - na öi - nen prin - ses - sa,

A G F#m Hm

bla - ga dush - ka me - de - na shi - ker - ja - na.
poi - mi, poi - mi ruusu - ja I - ri - na ru - so - pos - ki - a.

bla - ga dush - ka me - de - na shi - ker - ja - na.
poi - mi, poi - mi ruusu - ja I - ri - na ru - so - pos - ki - a.

2. Ogrejala gradintshitsa /2
Aljana galjana...

2. Täynnä tuoksuja pieni puutarha. /2
Ihana Irina...

3. V gradintshitsa Irintshitsa /2
Aljana galjana...

3. Helminauhoja puiden oksilla. /2
Ihana Irina...

4. Da si bere rosna kitka /2
Aljana galjana...

4. On akaasia vielä nupullaan. /2
Ihana Irina...

Mansani Sise

Perinteinen

Bin - tang bo - lon da - la Man - sa - ni Si - se

Bin - tang bo - lon da - la Man - sa - ni Si - se

Bin - tang bo - lon da - la Man - sa - ni Si - se A ma -

nyo be kum - bo la ke ma be la re

Ma - ri - a - ma Ma - ri - a - ma Ma - ri - a -

ma - a - a Mari - a - a - a - ma jali ke

Mandinkankielinen laulu Senegalin
Casamancesta kehystää tarinaa Mansani Sise
-nimisestä sulhasesta, joka löydetään
kuolleena juuri ennen hääjuhlia. Kertojasta
riippuen tarinasta on monia, toinen toistaan
yksityiskohtaisempia versioita mm. kateellisen
kalastaja-exän synkeine noitakonsteineen,
mutta sanat kertovat Bintang-joen suiston
Mansana Sise:stä ja maassa makaavaa
sulhoaan itkevästä morsiamesta.

Laulun voi laulaa sekä duurissa että mollissa.
Alun perin tämäkin melodia on yleisimmin
kulkenut länsiafrikkalaisessa
"equiheptatonisessa" asteikossa, jossa oktaavin
kahdeksan säveltä sijoittuvat tasaisemmin
välein kuin meille länsimaihin vakiintuneessa
diatonisessa asteikossa. Näin toistettuna laulu
soi juuri duurin ja mollin väliltä.

Suomenkielinen versio,
kirjoittanut Maarika Autio

Bintang-joen varrella valkoisissaan
On morsian kauniimpi aurinkoa
Vaan häävieraat kuiskailen kummastelee
Missä on sulho Mansani Sise

Mariama...

Ei eloansa ihminen voi ennustaa
Voi huomina aamu kaiken muuttaa
Jokivarrella milloinkaan selvinnyt ei
Mikä sulhasen hääjuhlan aattona vei

Mariama...

Iin syyssoitto

Valtarin koululla järjestettiin lokakuussa Iin Syyssoiton kansanmusiikki- ja kuorokonsertti. Konsertti on ollut Iin syksyinen musiikitapahtuma jo yli kaksikymmentä kertaa. Alun perin Iin Laulupelimannien oma syyskonsertti on laajentunut monien esiintyjien yhteiskonsertiksi. Iin Laulupelimannit on edelleenkin konsertin järjestäjä ja monivuotiset musiikkiystävämme ovat halunneet tulla mukaan esiintymään vierainamme. Näin tilaisuudesta on muodostunut monien musiikkiryhmien yhteinen syystapaaminen. Lokakuu on muodostunut konsertin ajankohdaksi siksi, että kesäjuhlien ruuhka on jo ohi ja joulukiireet eivät vielä paina päälle. Tosin koulujen syysloma aiheuttaa pienen ongelman. Nyt muutama ennalta ilmoittautunut ryhmä joutui jäämään pois syyslomatkojen vuoksi. Mutta paikalle päässeet esiintyjät esittivät hienoja esityksiä.

Kaikkien soittajien yhteisorkestri soitti puoli tuntia ”sisäntulomusiikkia” ennen varsinaista konsertin alkua. Kappaleet olivat monipuolista kansanmusiikkia eri maista. Aluksi soitettiin taalainmaalainen marssi *Mars från Äppelbo*. Sitten mukana oli musiikkia Skotlannista, Amerikasta ja tietysti Suomesta, muun muassa **Konsta Jylhän** Tähtisilmä-valssi. Varsinainen konserttiosuus aloitettiin **Otto Hotakaisen** Syysillan tunnelma -valssilla. Pohjankartanon mandoliiniorkestriin kappaleina oli klezmer-sävelmä *Bublitschki*, skotlantilainen *Lindas schottis*, italialainen *Vieni sul mar* ja slaavilainen *Aleksandrovsky*. Oulun huuli-

harppupelimannit soitti kahdella huuliharppulla muun muassa *Vanha jatsi* -kappaleen ja lopuksi Seija intoutui laulamaan ja jopa tanssimaan *Tanssi tyttö, laula tyttö* Matin säestäessä huuliharppulla.

Iin Laulupelimannit ja Kuivaniemen ja Simon pelimannit esiintyivät yhdessä. Esi-tyksissä oli aluksi duetto *Jos voisin laulaa* sopraanojemme esittämänä. Sitten esitettiin vanhaa perusohjelmistoa, kuten *Meren aalloilla* ja *Täällä selkiällä merellä*. Uudempaa ohjelmistoa olivat ukrainalainen *Kasakan laulu*, 1800-luvulta oleva oululainen laulu *Heila Hampurissa* ja **Aarre Tarkin** tekemä *Laulun mahti*. Iin ryhmät ovat viime aikoina keskittyneet esittämään paljon vanhoja Oulun seudun kappaleita, joita kuulee nykyisin kovin harvoin. Iin kansalaisopiston lauluryhmä esitti hienosti kolme uudempaa laulua **Johanna Niskasén** sovittamina. Tämä ryhmä oli uusi tuttavuus Iin Syyssoitossa. Toivomme yhteistyön jatkuvan.

Ii-Team soitinryhmän kappaleet olivat Oulun seudulta 1800-luvun alusta peräisin oleva, paljon harjoittelua vaatinut katrilli *Kadrill af Nordberg*, ruotsalainen *Trollens brudmarsch* ja italialainen *Tarantella* *Napoletana*. *Tarantella* olikin niin hyvin yleisön mieleen, että koko salin täyteinen yleisö yhtyi yllättäen soittoon mukaan taputtaen rytmiä koko kappaleen ajan. Tämä ilahdutti soittajia suuresti!

Kemiläinen *Tikkarit*-yhtye esiintyi viiden soittajan ja laulajan voimin. Tutut kansansävelmätkin esitettiin hauskoina sovituksina laulaen ja haitareilla, pianolla, viululla sekä sähkökitaralla soitettuna. Sävyksen

teki tyylikkäästi sähkökitaralla soitettu soolo. Piti oikein kurkkia, että mistä ihmeestä tuo soundi tulee. **Veli Tikkalan** tämänker- tainen kokoonpano, *Tikkarit*, oli erittäin sopiva kansanmusiikkimaiseen konserttiin. Soitinyhtye **Akustiset** on pitkäaikaisin vieraamme Syyssoitoissa ja muissakin kansanmusiikitapahtumissamme. Akustiset soitti varmasti mandoliini-kitara-basso-ko- koonpanolla tuttuja perusohjelmistoonsa kuuluvia kappaleita hyvinä sovituksina. Ja kun **Arja ”Atsalea” Havakka** tuli mukaan **Erik Lindströmin** säveltämällä kappaleil- la, meno vain parani. Lokkia ei tällä kertaa kuultu, mutta muita mielenkiintoisia kap- paleita saatiin kyllä kuulla. Mitä Syyssoitto olisikaan ilman Akustisia.

Konsertin päätti kaikkien soittajien ja laulajien yhteisesitys. Yhteiskappaleet olivat laulut *Ralli* ja *Metsäkukkaa*, johon yleisökin pääsi laulamaan mukaan. Useimmat ryhmät olivat nähneet vaivaa opettelemalla laulut moniäänisesti. Nuotit lähetettiin loppuke- sästä ja valmista oli saatu aikaan syksyn aikana. Pienellä yhteisharjoittelulla ennen konserttia saatiin aikaan hyvä yhteisesitys. Konsertti kokonaisuudessaan oli hyvä katsa- us alueemme kansanmusiikin osaamiseen. Kuultiin paljon taidokkaita soittoesityksiä ja huomattiin, että pienistä kansanlauluista voi tehdä sovitamalla hyvää yhtye- ja kuo- romusiikkia. Kappaleiden sovittaminen kullekin esiintyjäryhmälle sopivaksi on vaativaa, usein hankalaa yksinäistä työtä, joka konserteissa jää usein huomioimatta.

Unto Kukka

Voitto Lepistö

Pohjois-Savossa odotetaan joulua hyvillä mielin

Pohjois-Savon pelimanneilla on takanaan vilkas vuosi, mutta hyvillä mielin voidaan rauhoittua nyt, kun viimeisetkin joulusoitot on soitettu ja laulettu.

Yläsavolaisilla on hieno ja pitkä perinne kokoontua Varpaisjärven kirkkoon joulumessuun valon juhlaa edeltävänä sunnuntaina, ja näin tapahtuu myös tänä vuonna joulukuun 15. päivänä. Tuttuun tapaan istahdetaan messun jälkeen vielä yhteiselle jouluterialle seurakuntatalolle. Eikähän tämä ruokahetki olisi mitään, jos ei myös sen jälkeen kaivettaisi vielä pelit ja lauluvihkot esiin.

Pohjoissavolaisilla ei vastaavaa perinnettä ole. Eräänlaiseksi soittovuoden päätöshetkeksi on tullut Sibeliuksen syntymäpäivän ja suomalaisen musiikin päivän julkinen yhteissoitto Kuopion torin alla Apajassa. Perusjoukko koostuu Kuopion pelimanneista, mutta aina on mukana myös joku kauempaakin tullut.

Tänä vuonna Sibeliuksen synttärät osuvat sunnuntaille. Näin Apajaan mennään seuraavana päivänä maanantaina 9.12., mikä ei ole huono päivä sekään. Tuo päivä on nimittäin Savolaisen laulun syntymäpäivä. **Karl Collanin** säveltämä ja **August Ahlqvist-Oksasen** sanoittama maakuntalaulu esitettiin ensimmäisen kerran 1852 eli nelisen vuotta Maamme-laulun jälkeen.

Ylä-Savon talvipäivät helmikuussa Iisalmessa, suomalaisen kansanmusiikin päivä toukokuussa, Kaavin Telkkämäen puskasoitto kesäkuussa, ”mualimankaek-keuven suurin savolaenen kansanmusiikkivestivualj” Siilifolk heinäkuussa, kesän toinen puskasoitto Karttulan Riuttalassa elokuussa, suomalaisen musiikin päivä joulukuussa, siinä Pohjois-Savon kansanmusiikin ystävien vuotuisen ajankierron tärkeimmät yhteiset etapit. Niitten lisäksi tulevat tietysti vielä koko valtakunnan yhteiset pippalot.

Monta on siis viikonloppua, ettei pelimanneja tai kansanlaulajia nähdä lepäilemässä kotisohvalla. Mutta toisaalta: niin kauan on lähdeittä, kun kysyntää riittää. Tai kuten muuan vanhan polven pelimanni sanoi: Kumpi se on parempi: Eukko naputtaa vai nuapurin mummo taputtaa?

Tämän päivän kysynnästä kertoo jotain esimerkiksi Nilsin pussihousukerhon yli 40 esiintymistä vuodessa, ja kymmenissä ovat monen muunkin porukan keikat.

Kansanmusiikkijyhdistysten jäsenmäärä on ehkä puolet tai vain kolmasosa siitä, mitä se oli yhdistysten syntyäikoina 1970-luvulla. Maaseudun väestökato tuntuu väistämättä myös pelimannipuolella,

Malja Väänänen

Kuopion pelimannit virittyivät alustavasti Siilinjärven Pöljän museotuvalla joulutunnelmaan joulupuorolla, jonka Siilinjärven-Maaningan kulttuuriyhdistys Sii-Man emännät keittelivät kiitosena vuoden soitoista.

kun nuorisokaikkoa heti koulujen jälkeen ”mualjkylliin”, kuten Savossa sanotaan.

Mutta tämä ei tarkoita, etteikö ääntä lähtisi edelleen. Suurimmissa ryhmissä kuten Kuopion pelimanneissa, Siilinjärven Pelimanneissa tai Maaningan Tuovilanlahden uudessa Tuolahmuksessa on parinkymmenen soittajaa ja laulajaa samaten kuin Ylä-Savon pelimanneissa kuoro mukaan luettuna. Viime vuosina yhteisvoimin toteututeissa Friikoolin messussa, **Heikkilän** Suomalaisessa messussa

ja **Antti Janka-Murroksen** Savolaisessa messussa on saatu koolle 50-80-päinen joukko. Se on jo komeaa kuunneltavaa ja katseltavaa, ja siitä kannattaa olla hyvillään näin vuoden vaihtuessa. Ei tämä ihan vätökkäiltä onnistu!

Näissä mietteissä: ”Pijetään tapit tiukalla”, kuten lapinlahtelainen seppä **Eino Paulus** esiintyvien pelimannien vanhimpana aina meitä nuorempiaan muistuttaa.

Seppo Kononen

Pelimannia jututti: Antti J. Janka-Murros

Tarinoita pelimannien soittopeleistä Anne-Mari Kivimäen Notka-haitarit

Monesta yhteydestä (mm. Puhti, Suistamon sähkö, Palomylly) tuttu harmonikkataiteilija **Anne-Mari Kivimäki** kertoi soitinarsenaalinsa persoonallisemmasta päästä olevista Notka-haitareistaan.

Notka-haitari on neuvostovalmisteen, 2-rivinen soitin. Väri vaihtoehtojakin löytyy, joko sininen tai punainen. Notka-tehdas sijaitsi Pohjois-Venäjällä Vologdas- ja soittimia tuotiin Suomeen 1980-luvulla. Vuonna 2001 näiden haitarien valmistus lopetettiin.

– Ensimmäisen Notka-soittimeni sain vuonna 2010 **Ville Rauhalalta**, joka oli ostanut sen kirpputorilta **Sami Sippolan** avustuksella. Ensimmäistä kertaa näin Notkan **Antti Paalasella**, joka taas oli saanut soittimen **Eero Turkalta** ja sen takia tiesin, mitä etsiä.

Notkat ovat olleet 80-luvun lasten leikkisoittimia ja usein niissä on tarroja

kuten possutarra tai Mikki Hiiri. Eikä niitä tosiaan enää valmisteta, joten Anne-Mari etsii soittimensa kirppareilta.

– Saan myös välillä Notka-lahjoituksia; minulla on noin 30 Notkaa ja lisää otetaan vastaan. Eli Pispalaan vaan kaikki Notkat!

Marko Mäkinen

Hämeenlinnassa sukeltettiin kieliin ja kulttuureihin

Riitta-Liisa Joutsenlahti

**Hoilaillen-hanke järjesti marras-
kuussa täydennyskoulutuksen
”Sukella kieliin ja kulttuureihin
laulaen” Hämeenlinnassa. Semi-
naarissa pääsi tutustumaan ja
kokeilemaan käytännössä kolmella
eri tavalla musiikkia ja laulua hyö-
dyntävän hankkeen menetelmiä.**

Kielinuppu-, Lentävä laulu- ja Hoilaillen-hankkeille on yhteistä toiminnallisuus ja ymmärrys musiikin ja laulun mahdollisuuksista ja vaikutuksista. Kaikkien hankkeiden taustalla on **Jenni Alisaaren** vuoden 2016 väitöstutkimus *Songs and poems in the second language classroom. The hidden potential of singing for developing writing fluency*, minkä tulokset osoittavat, että laulaminen on hyödyllinen ja myönteiseksi koettu kielenopetus- ja oppimismenetelmä. Musiikki ja laulu ovat myös erinomaisia kaksisuuntaisen kotouttamisen menetelmiä. Sopivissa lauluissa on paljon toistoa, ne jäävät mieleen, niitä voi laulaa, vaikka ei vielä osaisi kieltä, laulut yhdistävät kaikkia kulttuureja ja osallistuminen yhteislauluun tai yhdessä musisoimiseen vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Nämä hankkeet on synnytetty samoihin aikoihin vastaamaan vuosina 2015-2016 kasvaneeseen tarpeeseen saada toiminnallisia menetelmiä kieliopintoihin ja kotoutumistoimiin. Kielinuppu ja Hoilaillen-hanke aloittivat Suomen Kulttuurirahaston ja Lentävä Laulu Kordelinin säätiön tuella. Tämän tyyppinen toiminta on voittoa tavoittelematonta ja joltain osin toiminnan jatkuminen edellyttää rahoituksen saamista tai toiminnan liittämistä osaksi esim. vapaan sivistystyön toimijoiden tarjontaa. Hämeenlinnan seminaari oli Lentävän Laulun ja Kielinupun välle ensimmäinen täydennyskoulutuskerta ja vastaavia koulutuksia on nyt jo kysytty lisää.

Menetelmät

KIELINUPPU: Menetelmän laulut tukevat suomen kielen oppimista ja vahvistamista. Kielinupun ovat kehittäneet varhaiskasvatuksen maisteriksi opiskelevat **Katri Borm** ja **Sarah Gonçalves** opintojensa

Seminaarin luennoitsijat. Kuvassa Tiia Pennanen, Saara Laukkanen, Maria Typpö, Riitta-Liisa Joutsenlahti, Katri Borm ja Sarah Gonçalves

Laulan lauluja sun mieleesi, lausun lauseita sun kieleesi

Salaliittoyhtye: Salaliitto

sivutuotteena. Tähän mennessä 33 Kielinuppu-laulua opetusvideoineen on julkaistu YouTubessa ja laulut cd-levyillä ja lisää on tulossa. Jokaisessa on oma teemansa ja suosituinta videota ”Viikonpäiväsoppa” on kuunneltu jo yli 120 000 kertaa. Laulut ovat ahkerassa käytössä erityisesti päiväkodeissa. Ei ihme, että Kielinuppu oli ehdokkaana myös tämän vuoden Lasten Oma Radion Jellonagaalassa.

LENTÄVÄ LAULU: Millaisia lauluja Iranissa lauletaan? Entä Afganistanissa, Thaimaassa, Somaliassa? Lentävässä laulussa

Lentävän laulun bändiharjoitukset: Jarmo Hovi (edessä), Kasheshi Makena (vas.), Melik Turunen, Tiia Pennanen, Laura Vähä-Ruona, Farshad Sanati, Misha Aronson, Mahram Hamraz, Saara Laukkanen.

työskentelevät jyväskyläläiset musiikki- ja kulttuurialan ammattilaiset **Saara Laukkanen**, **Maria Typpö** ja **Tiia Pennanen**. Suomeen muuttaneilta kerätyt laulut ovat lyhyitä, helppoja lauluja, kuten lastenlauluja ja kansanlauluja, joita voi käyttää S2-opetukseen, musiikinopetukseen, kulttuurikasvatukseen, aikuisille ja lapsille. Lentävän laulun laulukirja julkaistaan keväällä 2020. Jokaisesta laulusta on nuotti, äänite, alkuperäiskielen sanat ja niiden foneettinen kirjoitus ja suomennos. Lisäksi laulujen sanat on selitetty kuvin. Laulut on kerätty osana monipuolista monikulttuurista musiikkitoimintaa Jyväskylässä.

HOILAILLEN: Hoilaillen – kieltä ja kulttuuria laulaen -hankkeessa on innovoitu musiikin monipuolista käyttämistä kielen ja kulttuurin opetuksessa. Hoilaillen ajatus on matalan kynnyksen laulattaminen ja oman lauluäänien löytäminen, kehorytmit sekä itse tehtyjen spontaanien laulujen käyttö opetustilanteissa. Toimintaan kuuluu myös monikulttuurinen yhteislaulu, jossa lauletaan erikielisiä lauluja sekä täydennyskoulutuksien järjestäminen. Kouluttajina on vierailleet **Jenni Alisaari**, **Soili Perkiö** ja **Tuula Tenni** LauluAvaimesta. Hattulainen **Riitta-Liisa Joutsenlahti** toimii hankkeessa suunnittelijana ja kouluttajana.

Lisätietoja:

www.kielinuppu.fi
www.facebook.com/lentavalaulu/
www.facebook.com/hoilaillen/

Kansanomaiset paritanssit

Petri Hoppu

Paritanssi on käsite, joka herättää monenlaisia mielikuvia nostalgisista lavatansseista aina nuoren miehen hikoiluun häätanssitreeneissä. Pareittain tanssiminen on kuitenkin paljon monipuolisempi ilmiö kuin mielikuvat antaisivat ymmärtää. Suomalaisilla paritansseilla on usean sadan vuoden mittainen historia, johon sisältyy suuri joukko tanssilajeja ja tapakulttuurin muotoja. 1960-luvulle asti pareittain tanssiminen oli länsimaissa sosiaalisen tanssin ihannemuoto, ja nykyäänkin paritansseilla on vahva asema uusista tanssimuodoista huolimatta.

Suomessa paritanssien tunnettu historia alkaa polskasta. 1600-luvun puolivälissä polskaksi kutsuttiin Ruotsin valtakunnassa talonpoikien keskuudessa yleistynyttä tanssia. Kyseessä oli yksinkertainen ja usein nopea, rytmiltään kolmivaihtoinen tai -tasainen paritanssi. Suomen puoleisesta osasta Ruotsia tietoja polskasta ei ole ennen 1700-lukua, mutta muiden tietojen perusteella voidaan päätellä, että ainakin rannikkoseuduilla tanssi tunnettiin samaan aikaan kuin valtakunnan länsiosissa.

Polska hallitsi lähes kahden vuosisadan ajan tanssikulttuuria Ruotsissa ja Suomessa, ja paikoin tanssimista kutsuttiinkin vain polskaamiseksi. Suomalaisessa polskassa olennaisimpana piirteenä säilyi pyöriminen pareittain paikallaan eri käsitteissä, kun taas Ruotsissa polskasta kehittyi 1800-luvun uusien paritanssien vaikutuksesta uusia muotoja, joissa pyöriminen tapahtui tanssitilassa liikkuen. Nämä hamburskat ja hambopolskat eivät Ahvenanmaata lukuun ottamatta yleistyneet Suomessa. Sen sijaan erityisesti Pohjanmaalla polskaringit saavuttivat

suuren suosion varsinkin häätansseina aina 1900-luvun alkuun asti.

Menuetti yleistyi 1700-luvulla polskan rinnalla erityisesti Länsi- ja Etelä-Suomessa. Suosituimmillaan se oli 1700-luvun lopulla ja 1800-luvun alussa, mutta se alkoi jäädä pois käytöstä monin paikoin selvästi ennen polskaa. Pääosin se hävisi tanssitilaisuuksien repertuaarista 1800-luvun puoleenväliin mennessä. Pisimpään sitä on kuitenkin tanssittu paikoin ruotsinkielisellä Pohjanmaalla, jossa se on säilynyt Kristiinankaupungin ja Uudenkaarlepyyn ympäristöissä elävänä perinteenä nykyaikaan asti.

Annamari Martinvirta

Hailuodon nuorisoseuralla ja Hailuodon Panimolla pidettiin marraskuun puolivälissä kansanomaisen paritanssien ja tanssisoiton leiri. Leirin järjestäjinä toimivat Hanna Poikela ja Annamari Martinvirta ja sen tuotti Pohjois-Pohjanmaan kansanmusiikkiyhdistys. Tanssiin innostamassa olivat myös Petri Kauppinen, Antti Savilampi ja Paula Kettu. Musiikista leirillä vastasivat Petri Prauda, Osmo Hakosalo, Aale Luusua ja Anne-Mari Kanninen.

Paritanssit perustuivat aina 1700-luvun lopulle asti liikkumiseen, joka tapahtui tietyllä paikalla tanssitallassa. 1800-luvulla tanssimisen periaatteet kuitenkin muuttuivat, kun liikkumisesta tuli tanssitallassa etenevää. Yleensä parit kulkivat tanssitallassa vastapäivään ja välillä pyörivät keskenään myötäpäivään. Tämä muutos vaikutti myös tanssitiloihin: parien liikkuessa ja pyöriessä tilassa ympäri alustan tuli olla melko tasainen ja tilan suuri. Tanssilavojen rakentamiseen 1800-luvun viimeisinä vuosikymmeninä lieneekin osaltaan vaikuttanut uusien paritanssien yleistyminen hieman aiemmin.

Ensimmäisenä 1800-luvun paritansseista Suomessa yleistyi valssi. Säätyläisten keskuudessa valssista tuli erittäin suosittu 1800-luvun alkupuolella, ja kansan keskuudessaakin se yleistyi 1840-luvulta lähtien. Valssi saavutti vähitellen suosiota kaikkialla Suomessa, ja siitä tuli olennainen osa kansanomaista tanssirepertuaaria. Valssi on tällä hetkellä vanhin yleisesti tunnettu tanssi maassamme.

Wienervalssin tyylinen keinuva valssi vakiinnutti asemansa melko myöhään, ja 1800-luvulla tanssittiin usein askel- tai juoksuvalssia, jossa jokaisella tahdinosalla oli pieni keinahdus. Musiikki tuki tämänkaltaista tanssityyliä, sillä hyvin yleisesti valssimusiikissa käytettiin tuolloin pitkiä kahdeksasosakulkuja. Valssia voitiin tanssia myös tasaisesti, «sileästi», ja aivan omanlainen siliavalssi (slätvals) tunnetaan vielä nykyäänkin eri muodoissaan Keski-Pohjanmaalla.

Valssista kehittyi tasajakaisia muunnelmia, joita yleisimmin kutsuttiin nimellä hoppavalssi. Valssin tasajakaisiin muunnelmiin kuuluvat myös savolainen hyllytys ja Kemiössä tanssittu sjuls. Tasajakaisen valssin twostep-muoto puolestaan sulautui 1900-luvun alussa onestepin ja fokstrotin

kanssa jatsiksi eli pistoksi, ja nykyään tanssi tunnetaan humppana.

Polkka esiteltiin Pariisissa vuonna 1840, jonka jälkeen se levisi ympäri Eurooppaa kulovalkean tavoin. Kesäkuussa 1844 Helsingfors Tidningar kirjoitti venäläisten kylpylävieraiden tanssineen sitä Helsingin Kaivohuoneella. Tammikuussa 1845 sitä kuvattiin jo epidemiaksi, ja vuonna 1847 todettiin, että «Rovaniemellä sitä näkee nykyään kaikissa tanssitilaisuuksissa talonpoikaistuvissa». Laajemmin polkka yleistyi kuitenkin kansanomaisena 1860-luvulta lähtien.

Polkasta tuli erittäin suosittu tanssi aina toiseen maailmansotaan asti, ja sen ympärille rakentui paljon pieniä tansseja. Hyvin suosittu tanssi eri puolella Suomea oli Kymmentä kynttä, joka oli kansainvälisesti tunnetun Kreuz-polkan suomalainen muunnelma. Suomessa polkka kehittyi varsin hyppelävään ja samalla yksilölliseen tyyliin. Kansantanssin harrastajat vakiinnuttivat 1900-luvun alkupuolella nykyisen suomalaisen polkan.

1800-luvun loppupuolella Suomessa yleistyi polkkaa lähellä oleva tasajakoinen tanssi, joka alkuvaiheessa tunnettiin erityisesti sottiisin nimellä. Sottiisi on musiikillisesti lähellä polkkaa, ja ainoa merkitävä ero sottiisi- ja polkkamusiikin välillä on tempossa: sottiisi on selvästi polkkaa hitaampi. Yksi vanhimmista sottiisimuunnelmista on Kaakkuri, josta on tietoja

tanssin, sävelmän ja sanojen osalta eri puolelta Suomea aina Kittilää myöten.

Sottiisilla on harvinaisen paljon nimityksiä: esimerkiksi sodenssi, saksanpolkka ja tyyskä. 1900-luvulla yleistyi jenkka erityisesti hyppien tanssittavan sottiisin nimityksenä, ja sottiisi jäi vaihtoaskelikoin ja pistoin tanssittavan muodon nimeksi. Sottiisi liittyi hyvin harvoin muihin tansseihin, mutta se on pysynyt käytössä erityisesti jenkkana yli sadan vuoden ajan.

Yhtä aikaa sottiisin kanssa yleistyi kansanomaisena viimeinen 1800-luvun paritansseista, puolalaista alkuperää ollut kolmivaihtoinen masurkka. Masurkka omaksuttiin kansan keskuudessa polkkamasurkkana, joka syntyi polkan variaationa 1840-luvulla. Aiemmin 1800-luvulla Suomessa oli jo tanssittu Venäjältä tuotua masurkkaa, mutta tämä oli käytössä kansan keskuudessa vain osana purpuria.

Myös masurkka yleistyi koko maassa, vaikka siitä ei ilmeisesti kovin suosittua koskaan tullut lukuun ottamatta Pohjois-Suomea, jossa siitä käytettiin myös nimitystä rimppa. Vaikka masurkka oli 1800-luvun paritansseista nuorimpia Suomessa, se jäi niistä ensimmäisenä pois käytöstä jo 1900-luvun alkuvuosina.

Paritanssit ovat aina paitsi heijastaneet ympäröivää kulttuuria, myös rakentaneet sitä erityisesti seurustelutapojen ja sukupuolikäsitteiden osalta. Vaikka niiden yleisesti ajatellaan olevan miehen ja naisen yhteisiä tansseja, saman sukupuolen paritansseja on tunnettu vuosisatojen ajan. Tulevana kansanomaisen paritanssien teemavuonna on toivottavaa, että ne elävät vahvasti tässä ajassa ja yhteiskunnassa yhdistäen ikivanhoja perinteitä nykykulttuurin muotoihin. Paritanssit ovat tanssin riemua parhaimmillaan, ja kaikilla tulisi olla mahdollisuus nauttia niistä omalla tavallaan. ■

Kaustisen pelimannahaku kesälle 2020 on alkanut

Ilmoittautuminen tapahtuu kahdessa vaiheessa ja nyt myös esiintymisajat ilmoitetaan vaiheittain. Ensimmäinen hakuaika on 15.11.2019-15.11.2020 ja toinen 17.2.-31.3.2020.

Tarkemmat tiedot sekä hakulomakkeet löytyvät juhlien kotisivuilta www.kaustinen.net

Vuonna 2020 juhlien oma vuositeema on leikki ja maakuntateemana Kymenlaakso. Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen vuositeema on tanssiin kutsu – kansanomaiset paritanssit. Esiintyjäryhmien toivotaan ottavan teemat huomioon laatiessaan ohjelmistoa ensi kesän juhliä varten. Kaustisen kansanmusiikkijuhlia vietetään 13.-19.7.2020 jo 53. kerran, lämpimästi tervetuloa mukaan!

Yyterin Aallot

*Aaltojen keinuttaessa
sirmakka kurnuttaa*

Pelimanniviikonloppu
Yyterin virkistysshotellissa
24.1.-26.1.2020

Sipintie I, 28840 Pori
p. (02) 628 5300
virkistysshotelli.fi

Yyteri
VIRKISTYSHOTELLI

WOMEXin suomalainen pääorganisaattori Rockadillon Tapio Korjus oli huojentunut kaiken mentyä nappiin.

Suurin positiivinen yllätys oli, kuinka innoissaan koko Tampere-talon henkilökunta oli tapahtumasta ja sen osallistujista.

- Vahvistamasta myöten talon henkilökunta kiitteli, kuinka hienosti käyttäytyviä ja ystävällisiä kaikki WOMEX-osallistajat olivat.

Suomen WOMEX ei Korjuksen mukaan poikennut juuri muualla pidetyistä - paitsi että tekninen toteutus oli keskimääräistä parempi.

Uransa suurimman yksittäisen projektin jälkeen Korjus aikoo keskittyä taas Rockadillon artistien urien edistämiseen. Tosin WOMEXin purkukin jatkuu edelleen.

Maailman musiikit valtasivat Tampereen

Teksti: Sauli Heikkilä
Kuvat: WOMEX ja Sauli Heikkilä

Ensimmäistä kertaa Suomessa järjestetty WOMEX 19 -tapahtuma keräsi lokakuussa yli 2 500 musiikin ammattilaista 83 maasta Tampereelle. Yli 60 yhtyeen ja sooloartistin showcase-konserteissa esiintyi 260 muusikkoa 47 maasta. Muusikoista naisia oli 45 prosenttia - enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tampere-talon 250 messuosastolla oli mukana 670 näytteilleasettajaa 55 maasta. WOMEX World Music Expoa järjestää saksalainen Piranha Arts AG. Tapahtuman kotimainen järjestäjä oli tamperelainen Rockadillo Production Oy.

Music Finlandin Henna Salolla (vas.) riitti kiirettä koko messujen ajan. Music Finlandin tuottama Pohjoiset tulet -avajaiskonsertti oli menestys ja erityisen ylpeä Henna oli yhteistyöstä Ylen kanssa: avajaisillaan lisäksi Yle taltioi 17 muuta konserttia tapahtumassa.

Music Finlandin yhteismarkkinointipalveluihin lähti mukaan yli neljäkymmentä kotimaista organisaatiota ja näkyvyydessä onnistuttiin hyvin. Suomi-kylä levittäytyi WOMEXissa laajalle ja saattoi näyttää voimansa ja monipuolisen tarjontansa. Kaiken kaikkiaan tapahtumaan osallistui yli kolmesataa suomalaista musiikkiammattilaista.

Henna Salo ei kutsuisi kansanmusiikkia marginaaliseksi.

- Meillä on huippukiinnostava kansanmusiikin kenttä ja paljon todella omaperäisiä, lahjakkaita tekijöitä ja esiintyjiä, joita muiden musiikinlajien parissa katsotaan jopa vähän kadehtien.

Kansanmusiikin ammattilaisen ei Hennan mukaan kannata jättää WOMEXia väliin. Yhdessä tai kahdessa WOMEXissa käyminen ei uran luomiseen riitä, vaan osallistumisesta kannattaa tehdä jokavuotinen tapa, jos haluaa luoda kansainvälisiä verkostoja ja löytää oma vihreä oksansa Suomen ulkopuolella.

Avajaisten jälkeen riitti tungosta.

Vilma Timonen (oik.) ei edes muistanut, kuinka monta kertaa on osallistunut WOMEXiin muun muassa Sibelius-Akatemian ja itsensä edustajana. Ida Savolainen taas oli mukana ensimmäistä kertaa. Konkari evästi ensikertalaista: Tapaa ihmisiä, juttele ja nauti musiikista ja siitä, että ollaan saman asian äärellä. Pidä hauskaa!

Kiureli Samallahti, Hilja Grönfors ja Maria Kalaniemi vaihtoivat kokemuksia Marian emännöimällä Seaside Sounds from Finland -projektin osastolla. Hilja osallistui ensimmäistä kertaa WOMEXiin, Marialla ja Kiurelilla oli muutama aikaisempikin kokemus. Kiureli totesi, että suoraan ei ole hirveästi keikkoja tullut, mutta paljon hyviä kontakteja. Kaikkien mielestä tärkeintä messuilla on jakaminen ja ihmisten tapaaminen.

Avajaisten esiintyjäkaarti: Pauanne, Pekko Käppi, VILDÁ, Timo Saari ja Suistamon Sähkö.

Kanadalainen ShoShona Kish ja uusiseelantilainen Mämä Mihirangi olivat puhujina alkuperäiskansojen asemaa käsittelevässä konferenssissa. He totesivat tänä vuonna WOMEXissa olevan erityisen paljon vahvoja naisia.

Portugalilainen Terry Costa etsi muun muassa artisteja seuraavan vuoden Cordes-festivaalille. Azoreilla pidettävä persoonallinen festivaali keskittyy kielisoittimiin eri puolilta maailmaa. Ensi kesänä maateemana on Suomi.

Esiintyjän on WOMEXissa varauduttava siihen, että yleisö vaihtuu koko ajan, joku voi viivähtää vain muutaman minuutin ja rynnätä seuraavaan tilaisuuteen. Konsertin jokaisen minuutin on oltava intensiivinen. Suvi Oskalan ja Emilia Lajusen duo hoiti osuutensa varmasti ja taidolla ja sai yleisön suurimmaksi osaksi istumaan koko konsertin paikoillaan. Kymmenvuotiaan duon esiintyminen WOMEXissa oli ensimmäinen ja kokemus hyvä. Neuvoksi showcase-yhtyeiksi haluaville he sanoivat, että paketin pitää olla kasassa: jos hakiessa miettii vielä, mitä esittäisi, kannattaa vielä odottaa ja hioa ohjelmaa.

Zagala ei anna määritelmien vangita

19) WOMEX
THE WORLD MUSIC EXPO

Womexissa ulkomaisia vieraita oli Ghanasta, Iranista ja Pohjois-Koreasta asti, mutta Euroopassakin on monelle tuntematonta musiikkia. Flamenco on kuuluisa brändi, mutta kuinka moni tuntee jotain tai charron? Näitä tyylejä esitti mukaansatempaava Zagala-yhtye Espanjasta.

– Musiikkimme on tanssittavaa perin-
nemusiikkia eri puolilta Espanjaa: muun
muassa Asturiasta, Cantabriasta, Kastili-
asta ja Extremadurasta, kertovat yhtyeen
perkussionisti **Iván Mellén** ja laulaja **La Jose**.

– On aika uusi asia, että yksi yhtye soit-
taa perinmemusiikkia eri alueilta. Ennen
Málagan vuoristossa laulettiin verdialesta,
Huelvassa fandangoa, kukaan ei tehnyt nii-
tä kaikkia, ja musiikkiteollisuuden piirissä
ne ovat myös loistaneet poissaolollaan,
toteaa Iván Mellén.

Espanjasta puuttuu myös kaikki osaa-
jat keräävä instituutio, jossa voisi opiskel-
la kansanmusiikkia korkeakoulutasolla.
Katalonialainen Esmuc on ainoa kansan-

musiikin opintoja tarjoava koulu, eikä se
tunnu tavoittavan muusikkoja kaikilta
alueilta. Zagalan muusikoista suurin osa
on opiskellut merkittävän perinnetunti-
ja Eliseo Parran johdolla. Soittimistoon
kuuluu viulu ja kitara sekä lyömäsoittimia
morttelista ja anisviinapullosta rumpuihin
ja tamburiineihin.

Zagalan viisi jäsentä ovat Madridista,
mutta kuten monissa suurkaupungeis-
sa, heidän perheensä tulevat alunperin
muualta.

– Isäni muutti Madridiin kahdeksan-
vuotiaana. Silloin maaseudun asukkaat
nähtiin vähän juntteina ja heidän perin-
teensä negatiivisessa valossa. Nyt asia on
vihdoin muuttumassa, monet kaupunki-
laiset etsivät juuriaan, kertoo Iván Mellén.

Francon aikakauden jäljet näkyvät Es-
panjassa edelleen. Alueellisia kulttuureja
ei silloin nähty hyvänä asiana, päinvastoin,
koska oli yhtenäiskulttuurin luominen oli
maan johdolle tärkeää. Siksi termi ”es-
panjalainen kansanmusiikki” on monelle
edelleen arka asia. Haavoja vasta käsitel-
lään Espanjassa. Zagalan muusikot sano-
vat kuitenkin haluavansa laulaa ja soittaa,
eivät puhua liikaa politiikkaa. Maailman-
musiikkimessuilla ei myöskään tarvitse
jumittua musiikkimääritelmiin, kaiken-
lainen musiikki elää täällä rinnakkain.

Tove Djupsjöbacka

TALLARI

Tilaa keikalle! Konsertit, työpajat,
tanssisäestykset, jamit & koulutukset!
www.tallari.net

*Hyvää
joulua ja kiitos
asiakkaillemme
kuluneesta
vuodesta!*

Nyt myös vinyylit Data-Matesta

Toimitusaika 6-10 viikkoa
Pienet ja isot tilausmäärät

CD-MONISTUS DVD-MONISTUS VINYYLIMONISTUS
KOTELOT DIGIPAINO RULLATARRAT

www.datamate.fi

Yli 30-vuotias kotimainen perheyritys.

DIGIPAINO PALVELEE

Julisteet, kortit, flyerit ja
tarrat nopeasti ja edullisesti!

Data-Mate Oy
Merimiehenkuja 5
01670 Vantaa

Asiakaspalvelu
asiakaspalvelu@datamate.fi
Puh: +358 50 442 0491

@datamateoy

Data-Mate Oy

Kangasalan Pikkupelimannien riemukkaat juhlat

Sara Lundén

Kangasalan Pikkupelimannien juhlatviikonloppu marraskuun puolivälissä kokosi yhteen nykyisiä ja vanhoja pikkupelimanneja Kangasalle. Lauantaina pikkupelimannit kokoontuivat yhteissoittoon ja sunnuntaina jatkettiin upealla juhlakonsertilla Kangasala-talossa.

Kangasalan Pikkupelimannit on yksi Suomen vanhimmista ja isoimmista, yhtäjaksoisesti esiintyneistä lasten ja nuorten kansanmusiikkiryhmistä. Ryhmän perustamisesta on tullut kuluneeksi jo 40 vuotta. Ryhmä on siitä ainutlaatuinen että sen soittajavahvuus on ollut heti perustamisesta lähtien monikymmenpäinen. Noin viidentenä toimintavuotenaan Kangasalan Pikkupelimannien soittajavahvuus vakiintui nykyiseen. Toiminnassa on vuosittain mukana noin 50 lasta ja nuorta.

Kangasalan Pikkupelimannien 40-vuotisjuhlakonsertti Täällä iloitaan - täällä riemuitaan veti Kangasala-talon katso-
mon viimeistä istuinsijaa myöten täyteen. Juhlakonsertissa lavalla nähtiin 56 lasta ja nuorta johtajanaan **Leenamaija Raukola**.

Konsertissa kuultiin Kangasalan Pikkupelimannien laajasta kansanmusiikkiohjelmistosta yleisön rakastamien tuttujen kappaleiden rinnalla myös uusia sävellyksiä, joiden tekemisessä ovat olleet mukana lapset ja nuoret itse.

Leenamaija Raukola on kokoonpanon perustamisesta lähtien koonnut ryhmälle monipuolista ohjelmistoa. Mukaan on valikoitunut kappaleita, joista hän on itse pitänyt, joita lapset ovat löytäneet tai tehneet ja tuoneet kuultavaksi sekä kappaleita, joita pelimannit ovat soittaneet Kangasalla jo pitkään tai joita on saatu soitettavaksi pelimannistävien välityksellä. Monipuolinen ohjelmisto on innostanut lapsia omien soitotaitojen kehittämiseen ja myös kasvattanut ymmärrystä musiikkikulttuuria kohtaan.

Juhlakonsertissa tuli hienosti esiin kansanmusiikin moninaisuus, perinteen ja uudemman musiikin vuoropuhelu. Kangasalan Pikkupelimannien lisäksi lavalle nousi nykyisiä ja vanhoja pikkupelimanneja. **Arvid Lundénin** viululla soittama komea polskasikermä ja **Meri Tiitolan** laulu- ja harmoniesitys sekä Tähtipelimannien, Viuseleiden, Juhlayhtyeen ja väliajalla Kangasala-talon aulaan esiintyneen **Leuhu-Leevin** esitykset toivat mainiolla tavalla esiin sen, kuinka paljon musiikillista osaamista ja taitoa pikkupelimanniuteen liittyy. Kaikilla on yhteisenä lähtökohtana Kangasalan Pikkupelimannit.

”Ollaan samaa porukkaa, isot ja pienet. Ilo ja lämpö, yhteissoiton taika”, lauloi Meri Tiitola Kangasalan Pikkupelimannien konserttiin säveltämässään Juhlafanfaarissa. Meri Tiitolan pikkupelimanneilta kokoamassa sanoituksessa oli huumoria. Fanfaari kuvasi osuvalla tavalla Kangasalan Pikkupelimannien ainutlaatuista henkeä, musiikin tekemistä yhdessä ja tietenkin myös ryhmän johtaja Leenamaija Raukola. Raukolalla on kyky innostaa, kannustaa ja saada lapset ottamaan vastuuta omasta soitostaan ja roolistaan. Yhdessä soittamisessa kaikilla on oma tärkeä osuutensa.

Kangasalan Pikkupelimannit tunnetaan iloisesta esiintymisestä ja soiton riemusta. Ilo ja lämpö välittyi myös juhlakonsertin yleisöstä, joka eli konsertin riemukkaassa tunnelmassa mukana. Jännittävän lisänsä pikkupelimannien juhlapäivään toi suora lähetys Kangasala-talolta. Täyden saliyleisön lisäksi konserttia seurasi Aamulehti Live -lähetyksen välityksellä suorana tuhansia katsojia. Reilut kaksi tuntia kestä-

Kangasalan Pikkupelimannit

Kangasalan Pikkupelimannit perustettiin 1979. Kokoonpanoa johtaa sen perustaja Leenamaija Raukola.

Kangasalan Pikkupelimanneissa on soittanut vuosien 1979-2019 aikana 530 lasta ja nuorta.

Talvikaudella Kangasalan Pikkupelimannit harjoittelevat omissa pienemmissä ryhmissään. Harjoitusryhmiä on tällä hetkellä viisi: Alkupelimannit, Hopla Kopla, Maantiekiittäjät, Tähtipelimannit ja Viuselit, opettajina Leenamaija Raukola ja Olli Sippola. Ryhmien opetus toimii Pirkanmaan musiikkiopiston ja Valkeakoski-opiston yhteistyönä.

Suurin osa pikkupelimanneista on Kangasalta, mutta soittajia on myös naapurikunnista Orivedeltä, Pälkäneeltä ja Tampereelta.

Kangasalan Pikkupelimannien toiminnan tärkeä taustayhteisö on Kangasalan Pelimannit ry. Yhdistyksen voimin järjestetään vuosittain Kangasalla Lasten Pelimannileiri ja Kangasala Folk sekä esiintymismatka Kaustisen kansanmusiikkijuhlille. Soittajien perheistä kootuilla huoltojoukoilla on merkittävä rooli.

Kangasalan Pikkupelimannien soitinkokoonpano muodostuu sen mukaan minkä instrumentin lapset ja nuoret tuovat mukaan liittyessään harjoitusryhmiin.

Kangasalan Pikkupelimannit yhteisesiintymisten lisäksi esiinnyttään myös pienemmissä kokoonpanoissa.

Seuraavaksi Kangasalan Pikkupelimanneja pääsee kuulemaan 13.-15.3.2020 Samuelin poloneesissa Tampereella.

Kangasala-talon lava täyttyi pelimanneista Kangasalan Pikkupelimannien 40-vuotisjuhlakonsertissa. Yhdessä tekemisen meininki välittyi koskettavasti, kun konsertin päätteeksi, nykyisten Kangasalan Pikkupelimannien rinnalle, lavalle nousi myös vanhoja pikkupelimanneja.

neen juhlakonsertin juonsivat niin ikään pikkupelimanneista musiikillisen uransa aloittaneet **Elisa Seppänen** ja **Olli Sippola**.

Ihanaa musiikkia ja ystäviä

Kangasalan Pikkupelimannien nuorimmat soittajat ovat 5-vuotiaita. Eturivistä he

kasvavat kohti takariviä, josta sitten ovat vuorostaan valmiita ottamaan uusia pikkupelimanneja ryhmän menoon mukaan. Iso osa soittajista jatkaa Kangasalan Pikkupelimannien riveissä vuosia, useimmat kymmenisen vuotta.

Pikkupelimanniuteen liittyy monia asioita, jotka kantavat harrastusta eteenpäin. Oma edistyminen soittoharrastuksessa, hauskat kappaleet, kesällä järjestettävät pelimannileirit ja yhteiset hulluttelut, esiintymismatkat ja viikkoharjoitukset oman harjoitusryhmän kanssa sitovat porukkaa luontevalla tavalla yhteen. Yksi tärkeimmistä on läheinen ystäväjoukko.

Monelle pikkupelimannille ryhmän eri-ikäiset ystävät ja se, että saa olla osa isoa soittoryhmää, on koko elämään vaikuttava asia. On aika luontevaa että Kangasalan Pikkupelimanneissa soittamisen aloittaneet saavat kipinän jatkaa musiikkiopintojen kautta eteenpäin. Osalle musiikkiharrastuksesta kasvaa myöhemmin myös ammatti.

– Tunsimme olevamme osa perinnettä ja jatkumoa, jossa on ollut aina

mukana luovaa hulluutta; omaa ja ryhmässä syntyvää luovuutta ja musiikillista ilmaisua. Se kannusti minua aikoinaan jatkamaan soittamista eteenpäin, kuvaili Elisa Seppänen, jonka soittourasta Kangasalan Pikkupelimanneissa on kulunut jo 20 vuotta.

Kangasalan Pikkupelimannien juhla-viikonlopun yhteissoitossa, nykyisten ja vanhojen pikkupelimannien tapaamisessa nousi esiin jotain mitä ei aikaisemmin oltu huomattu. Kangasalan Pikkupelimannit on yhteisö jossa on selvästikin hyvä olla ja soittaa yhdessä vielä aikuisenakin vuosien tauon jälkeen. Yhteissoittoon saapuneet tarttuivat innolla kiinni tilaisuuteen. Omien pikkupelimannivuosien tärkeimmät jutut ja mieluisimmat kappaleet haluttiin jakaa toisten kanssa. Valmius esiintyä ja soittaa yhdessä löytyi nopeasti. Ikään katsomatta kaikille oli luontevaa jakaa kuulumisia soittamalla. Pikkupelimannius yhdisti.

Kangasalan Pikkupelimannien 40-vuotisjuhlakonsertissa kuultiin Kangasalan Pikkupelimannien lisäksi esityksiä eri kokoonpanoilta. Juhlayhtyeessä soitti Leenamajja Raukolan rinnalla vanhoja pikkupelimanneja. Lavalla Elisa Seppänen viulu, Ville Rauhala kontrabasso, Olli Sippola viulu ja Leenamajja Raukola viulu.

Kangasalan Pikkupelimanneissa kaikki pääsevät mukaan esiintymään. Nykyisen kokoonpanon nuorimmat ovat 5-vuotiaita. Uudet soittajat tulevat eturiviin josta siirrytään vuosien aikana kohti takariviä. Iso osa lapsista soittaa Kangasalan Pikkupelimannien riveissä vuosia. Siinä pääsee soittamaan ja ystäväystymään monien samanhenkisten kanssa.

Leenamajja Raukola

Syntynyt 1959 Kangasalla. Soiton opettajan tutkinto ja yleisen osaston tutkinto Sibelius-Akatemiasta 1983, pääaineena alttoviulu. Pirkanmaan musiikkiopiston viulunsoiton opettaja vuodesta 1984. Kangasala-Opiston ja nykyisen Valkeakoski-Opiston kansanmusiikkiryhmien opettaja vuodesta 1979. Kangasalan Pelimannit ry:n keskeinen toimija.

Tekee upeata työtä kansanmusiikin, Kangasalan musiikkikulttuurin ja erityisesti lasten ja nuorten parissa. Leenamajja Raukola tartuttaa lapsiin ihanan kipinän musiikkiin ja sen tekemiseen.

Tunnettu kannustavasta pedagogiikastaan, kaikki pääsevät soittamaan, yhdessä tekemällä syntyy hyvä me-meininki. Antaa tilaa itse tekemiselle ja ryhmässä syntyvälle luovuudelle. Kangasalan Pikkupelimanneissa lapset ja nuoret oppivatkin ottamaan rohkeasti vastuuta omasta soittamisestaan. Kaikilla on yhteissoitossa oma tärkeä osuutensa. Kun Leenamajja Raukola heilauttaa viulunsa joustia, kaikki tietävät että aloitusmerkki on siinä.

Iso tuki ja merkitys Leenamajja Raukolan työlle kansanmusiikin parissa on ollut pelimanni Eero Raukolalla, Isä-Eerolla (1923-2012). Hänen kanssaan Leenamajja Raukola on mm. tehnyt 1980-luvulla mittavan työn tallentamassa Kangasalla soitettua kansanmusiikkia. Tallenteita on ääninauhamuodossa ja nuotinnettuna. Osa tästä musiikista soi edelleenkin Kangasalan Pikkupelimannien ohjelmistossa kuten Köyrän kylä on kuin kaupunki, Polkka KS, Täällä iloitaan täällä riemuitaan ja Möhkölän sottiisi.

Muistoissamme

Mestaripelimanni Ricke Mette 17.11.1944 - 27.10.2019

Mestaripelimanni Ricke (Richard) Mette menehtyi 27. lokakuuta vaikean sairauden murtamana.

Kansanmusiikkimme ja varsinkin suomenruotsalaiset kansantanssijat ovat menettäneet yhden johtavista ja parhaista pelimanneistaan. Pelimanniyhtye Halsbrytarna on menettänyt selkärankansa, rakastetun ja ihaillun johtajansa. Ricke oli henkilönä ja johtajana arvostettu lempeän ja ymmärtävän asenteensa johdosta. Ricken soitto oli voimakasta, dynaamista ja taipuisaa. Siinä oli sellaista varmuutta, että niin tanssijat kuin kanssapelimannitkin seurasivat häntä automaattisesti. Hänen jousenkäyttönsä oli rytmikästä, monivivahteista ja eteenpäin vievää. Ricke nautti soittaessaan ja kun hän soitti koko kehollaan soitto todella ”svengasi”.

Kansantanssi oli Ricken pelimannisydämen läheisin asia. Todennäköisesti Ricke kuuli kansanmusiikkia ja kansantanssimelodioita jo ennenkuin hän osasi puhua, koska hänen vanhempansa toimivat aktiivisesti Helsingissä sijaitsevassa Haga Ungdomsföreningenissä (HUF) jossa kansantanssi oli vahvasti keskiössä.

Ricke oli alkanut ottaa viulutunteja 7-vuotiaana. Vuosi sen jälkeen tunnettu helsinkiläispelimanni Frans Svahn otti Ricken soitto-kaverikseen ”Huffenin” kansantanssijoiden viikkoharjoituksiin. Tästä alkoi Ricken vuosien mittaan hankittu valtava osaaminen: miten kansantansseja tanssitaan ja miten tanssijoille soitetaan. Omasta mielestään Rickestä tuli oikea pelimanni kun hän soitti 11-vuotiaana soolona Huffenissa nauhoitetussa radio-ohjelmassa. Seuraavana vuonna hän vastasi Huffenin junioritanssiryhmän säestyksestä Tukholman Skansenilla.

Kun Frans Svahn vuonna 1964 sairastui, Rickestä tuli tämän itsestäänselvä seuraaja. Viimeisiin päiviinsä saakka Ricke hoiti tätä tehtävää. Kiitos ”tanssillisen” soitto-tyylinsä Finlands svenska folkdansring nimitti hänet melko pian valtakunnanpelimanniksi. Tässä ominaisuudessa hän vastasi mm folkdansringenin vuosiohjelman harjoitusmusiikin nauhoittamisesta sekä kansantanssijoiden vuosittaisten suurten tapaamisten musiikin johtamisesta. Tämä rooli vei hänet myös Pohjoismaiden kansantanssijoiden kolmen vuoden välein järjestettyihin NORDLEK suurtaapahtumiin. Näin

Timo Hukkanen

hän oppi tuntemaan pelimanneja muista Pohjoismaista ja pääsi perehtymään paitsi pohjoismaiseen, myös skotlantilaiseen ja irlantilaiseen kansanmusiikkiin. Ricke oli siis omaksunut valtaisan repertoarin ja hänellä oli uskomattoman hyvä melodia-muisti. Nuotteja ei tarvittu muuhun kuin tuntemattoman sävelmän oppimiseen. Ricke oli sitä mieltä että kansanmusiikkia soitetaan ilman nuotteja, sillä nuotit tukahduttavat soittoilon ja tanssillisuus kärsii.

Syksyllä 1973 Åke Grandell kokosi muutamia pääkaupunkiseudun pelimannimusiikin harrastajia omaan kotiinsa, mikä johti siihen, että pelimanniyhtye Halsbrytarna syntyi. Ricke Mette oli läsnä, ja hänestä tuli yhtyeen itsestään selvä johtaja kuolemaansa asti. Ricken ehdotuksesta yhtyeen jäsenet kirjautuivat Huffenin jäseniksi, minkä jälkeen hän järjesti niin, että Huffenin Haagassa sijaitsevasta lokaalista tuli yhtyeen harjoitustila sillä ehdolla, että pelimanniyhtye lupautui esiintymään yhdistyksen jouluihin ja muissa juhlissa.

Omalla soitollaan Ricke inspiroi soitto-kavereitaan tekemään parhaansa. Puhumisen sijaan hän soitti mieluummin malliksi. Tärkeintä oli, että kaikki saivat soittaa oman osaamisensa pohjalta ja saivat tuntea soittamisen ilon sekä nauttia yhteissoitosta. Halsbrytarna-yhtyeen tavaramerkiksi tulikin tarkka yhteissoitto ja iloinen yleisilme, jonka yleisö huomasi ja jota se arvosti. Jos

yhteissoitto joskus ei sujunut, joku pelimanneista saattoi tokaista: ”Hei, seuraa Rickeä!” Ricken soitto-kaverina oleminen oli etuoikeus. Hänen johdollaan syntyi useita levytyksiä, liuta konsertteja ja kiertueita muissa Pohjoismaissa, mukaanluettuna Färsaaret. Ricken ansiosta Halsbrytarna saavutti muun muassa pari suomenmestaruutta Mäntsälän Sepän Soitossa sekä nimityksen Vuoden yhtyeeksi Kaustisella.

Ricken sävellysinto syntyi 1980-luvun lopussa. Hänen mapistaan löytyy useita omia kappaleita. Ricken sävelmät istuvat hyvin pelimanneille: ne ovat rytmillisesti tanssiin houkuttelevia sekä muotokieleltään oikeita. Synkoopit, eri sävellajit, melodiset ja ihanan harmoniset melodiat ovat Ricken sävelmissä tärkeitä ainesosia. Lisäksi niiden soittamiseen tarvitaan ainoaan sorminäppäryyttä ja taitavaa jousenkäyttöä. Rickes polka on tehty yksinomaan sormiharjoitusmielessä, 16-osia koko kappale.

Trio Ti-Gu-Ri (Timo Hukkanen, haitari, Gunnar Bärlund ja Ricke Mette, viulu) on nauhoittanut kaksitoista Ricken sävellystä sisältävän levyn Aftonsol (Ilta-aurinko). Vuonna 1984 Kaustisten kansanmusiikkijuhlilla Rickelle myönnettiin Mestaripelimannin arvonimi.

Curt Strengell
Halsbrytarna

Hae lisäinnostusta kansanmusiikin harrastamiseen monipuoliselta KAMU-leiriltä! Jokakesäinen Suomen Kansanmusiikkiliiton järjestämä KAMU-leiri pidetään 8.-12.6.2020 Päivölän virkistyskodissa Vihdissä.

Leiri on tarkoitettu 8-17-vuotiaille kansanmusiikin harrastajille tai kansan-

musiikista kiinnostuneille. Leiriläisellä tulee olla perusvalmiudet omassa pääsoittimessaan.

Opetusmuotoina ovat yhteissoitto, yhteissoitto sekä pienryhmä- tai yksityisopetus. Leirillä on myös improvisaatiota, sävellyskilpailu, saunomista ja uimista sekä muuta mukavaa!

Leirin opettajat ovat Leena Joutsenlah-
ti, Jari Komulainen, Emilia Lajunen, Marjo
Smolander ja Markus Rantanen.

Lisätiedot: www.kansanmusiikkiliitto.fi,
Päivi Ylönen-Viiri 0500 431913,
toiminnanjohtaja@kansanmusiikkiliitto.fi

Oriveden kansanmusiikki- ja kansantanssikurssit Murikassa

Ilmoittautuminen Oriveden perinteisille kansanmusiikki- ja kansantanssikursseille on ollut vilkasta. Kannattaa kysyä vielä paikkoja jos ilmoittautuminen on unohtunut tehdä marraskuun loppuun mennessä. Kurssivaihtoehdot maan parhaiden opettajien johdolla: Orivesi All Stars (**Antti Järvelä, Laura Kuisma**), Tämmäys- ja sovituskurssi (**Timo Alakotila**), Mandoliinikurssi (**Jarmo Romppanen**), Viulukurssi (**Päivi Hirvonen**), 2-riviskurssit (**Jari Komulainen, Pekka Pentikäinen, Leija**

Lautamaja, Lauri Kotamäki), Kantelekurssi (**Maija Pokela**), Kansanlaulukurssina Balladikurssi (**Maija Karhinen-Ilo**), Ukulelekurssi (**Markus Rantanen**), Klarinetti- ja saksofonikurssi (**Sanna Salonen**) sekä kansantanssikurssi (**Siiri Suoniemi, Maiju Laurila ja Antti Savilampi**).

Upea kurssipaikka Murikka Tampereen Teiskossa tuo kurssille uutta ilmettä ja rentoutusmahdollisuuksia kylpyläosastolla ulkopaljuineen! Kurssikonsertti 29.12. klo 19.

Lisätiedot kursseista: www.kansanmusiikkiliitto.fi/oriveden-kansanmusiikki-ja-kansantanssikurssit-murikassa-2019, sekä Kansanmusiikki-lehti 3/2019
Suomen Kansanmusiikkiliitto, Päivi Ylönen-Viiri,
0500 431 913, toiminnanjohtaja@kansanmusiikkiliitto.fi

Veli-Jussi Lietsala

37. Talvipäivien kurssit 31.1.-2.2.2020 lisälnessä

Pelimannikurssi (16h, pe-su):	Jarmo Romppainen, mandoliini
Raikasta soittoa mandoliinin maailmasta	
Soittotupa (16h, pe-su):	Antti Järvelä, viulu
Vanhanajan pelimanimeininkiä ja virkeää nykyperinnettä	
Nuorten kansanmusiikki (14h, pe-su)	Petri Makkonen, hanurit
Pienet ja isot kanteleet / harmonikat	Tiina Viitala, kanteleet
Ryhmäsoittoa ja yksityisopetusta	
Ukulelen soittokurssi (10/12h)	Antti Raekallio ja Antti Janka-Murros
Soiton alkeita vasta-alkajille ja pidempään soittaneille	
Lasten kansanmusiikki (4-5h, la-su)	Anna Janka-Murros ja Riitta Hynynen
Soittamisen alkeita lapsille kaikilla soittimilla	
Laulamisen riemua (12h, pe-la-su)	Katja Aminoff
Äänenkäytön harjoituksia sekä tuttuja ja mukavia laulujen opetteluja eri musiikkilajeissa	
Kurssimaksut: Pe-Su kurssit 65 €, nuorten kansanmusiikkikurssi 50 €, ukulelen soitto 40/50€, Laulamisen riemua 50€, Lasten kansanmusiikkikurssi, ei kurssimaksua!	
Ilmoittautumiset: 24.1.2020 mennessä Ylä-Savon Nuorisoseurojen Liittoon, Os. Päiviönkatu 27, 74100 Iisalmi, Puh: 0440-186977	
e-mail: kyosti.marin@nuorisoseurat.fi	
Katso kaikki kurssit Talvipäivät infosta: yla-savo.nuorisoseurat.fi	
Majoitusvaraukset ilmoittautumisen yhteydessä:	
Hotellimajoitus Sokos Hotelli Koljonvirta: 2hh/45€/yö/hlö, lisävuode 25€/yö/hlö. 1hh/75€/yö	
Luokkamajoitus 30€/yö, sis. aamupalan ja lämpimän iltaruuan pe-iltana sekä patjan (Edvin Laineen koululla)	
Ruokailupaketti: 30€, sis. 3 lämmintä ruokaa ja 3 kahvilippua pullan tai voileivän kanssa	

OHEISTAPAHTUMIA:

Pe 31.1. klo. 20-02	Tulojamit, Irish Pub, 5 bändiä
La 1.2. klo. 18,15	Alkulämpimät, Kulttuurikeskuksen lämpiö
La 1.2. klo. 19	Lauantaiöllyt -Konsertti, Kulttuurikeskus
La 1.2. klo. 20	Jälkilölyt, live bändejä, laulua, tanssia
Su 2.2. klo. 10	Kansanlaulukirkko, Pyhän ristin kirkko
Su 2.2. klo. 14	PäätösSoitto, Kulttuurikeskus

Ylä-Savon Pelimannit Opintokeskus SKAF
Ylä-Savon Nuorisoseurojen Liitto

Kansanmusiikki-lehti pyrkii huomioimaan mahdollisimman kattavasti Suomessa ilmestyvät alan julkaisut. Levypalstalle tarkoitetut levyt lähetetään osoitteella **Kansanmusiikki-lehti, Halkosuontie 93 A, 00660 Helsinki.**

Global Music Programme: MixTape Volume 1.

Sibelius Academy Folk Music Recordings, 2019

Sibelius-Akatemian Global Music Programme on instituutio, jonka tarkoituksena on vahvistaa kulttuurisia yhteistyömalleja ja kehittää maailmanmusiikin opiskelijoilleen työkaluja monimuotoiseen tulkintaan omassa musiikissaan. MixTape Volume 1. esittelee ehkä parhaan mahdollisen tuloksen, jossa vuosien 2017 ja 2018 kurssimuotoisista ja niiden ulkopuolisista projekteista on syntynyt valtio- ja kulttuurirajoja rikkovaa, tasokasta ja monipuolista maailmanmusiikkia.

Jo ensimmäisen kahden raidan, **Hilda Länsmanin** upea joiku edellä menevän Vildaludon sekä **Kasheshi Makenan** luotsaaman, afrikkalaisia rytmejä ja Jethro Tullin mieleentuovia huilujazzeja yhdistelevä Ahe Maman jälkeen ollaan nykyisen maailmanmusiikin sykkivällä valtimolla.

Jokainen raita ansaitsi oman tarkastelunsa, mutta yhtenä levyn suurimmista huippuhetkistä täytyy kuitenkin mainita milonga-hengessä etenevä Runoja Tuntemattomalle Rakastetulle, jossa eri solistit esittävät oman säkeistönsä, kukin omalla kielellään.

Tämä levy pitää laittaa jokaisen maailmanmusiikista kiinnostuneen musiikinkuuntelijan joulupakettiin.

Antti-J. Janka-Murros

Emmi Kujanpää: Nani

Nordic Notes 2020

Suomalaiseen ja bulgaria-laiseen kansanmusiikkiin erikoistuneen Emmi Kujanpään tammikuussa 2020 julkaistava debyyttialbumi Nani on häkellyttävän hienosti rakennettu kokonaisuus. Soolo- ja kuorolaulua, sekä harvoja valittuja soittimia sisältävä albumi on äänitetty kansainvälisenä tuotantona Bulgariassa ja Suomessa. Levyn sävelmät ja tekstit ovat Kujanpään käsialaa, lukuunottamatta muutamaa trad. tekstiä Suomesta, Bulgariasta ja Inkerimaaalta.

Kujanpään vahvan laulun ja jämäkän kanteleensoiton lisäksi albumin vaikuttavimpia elementtejä on bulgarialainen Le Mystère des Voix Bulgares Vocal Academy -kuoro, jota Kujanpää hyödyntää tyylikkäästi kautta albumin. Levyllä vieraillevat kuoron lisäksi Kujanpään Celenka-triosta tutut **Jarkko Niemelä** (trumpetti/laulu) sekä **Eero Grundström** (harmooni/laulu). Hienona lisänä jo muutenkin upeaan äänimaailmaan kuullaan myös **Sauli Heikkilän** kurkkulaulua ja morinhuuria, eli "hevosenpäviäulua".

Albumin vanhoja jumalattaria puhuttelevat tekstit kuvastelevat haikeutta ja surua, mutta myös maailman ja ihmiselämän ihmeellisuutta ja kauneutta. Levyn loppuneljänneksellä sijaitseva balkandisko -henkinen Sirkus Savonia tuo hyvällä maulla vastapainoa muuten hyvin syvälliseen kokonaisuuteen.

Joonas Ojajärvi

Belize: Mis dos madres

Eclipse Music 2019

Belize on maailmanmusiikkiyhtye, jonka musiikista kumpuaa maaginen alkuvoimaisuus. Yhtye julkaisi toisen levynsä *Mis dos madres* Eclipse Musicin kautta marraskuussa 2019. Belizen muodostavat laulaja **Kielo Kärkkäinen**, viulisti **Anri Tuohimäki**, kitaristi **Antti Hyartt** sekä lyömäsoittaja **Simo Laihon**.

Mis dos madres -levy on helposti lähestyttävä ja soljuva, mukaansa tempaava kokonaisuus, joka tarjoilee kuulijalleen aurinkoisen lämpöisen kokemuksen. Tuulahdus lämmintä energiaa pitää kuulijan otteessaan läpi melankolisen kauniin matkan. Laulajan sielukas ja uniikki ääni sekä vahva tulkinta, yhdistettynä maalailevaan viulun, kitaran sekä lyömäsoitinten kokonaisuuteen luo täyteläisen kokonaisuuden, huolimatta siitä, että äänessä on vain muutama soitin.

Laulujen kielinä toimivat sekä suomi että espanja, joka luo levyllä mielestäni mielenkiintoisen omaperäisen ja toimivan sävöyksen. Huomio kiinnittyy tekstin sijasta muun muassa viulun kauniisiin kaareileviin linjoihin sekä lyömäsoitinten rytmiin elementteihin. Vaikkeen ymmärrä lyriikoita, musiikki kertoo tarinaansa kauniin kiehtovalla tavalla, joka tempaisee mukaansa runouden ainutlaatuiselle matkalle.

Senni Heiskanen

Alvarado, Koivistoinen, Tuomarila: Alma

Svart, 2019

Martin Alvaradon (laulu), **Eero Koivistoinen** (saksofoni) ja **Alexi Tuomarilan** (piano) Alma on hieno esimerkiksi periaatteesta pieni on kaudenista. Alma konkretisoi myös hienosti sen, miten eri musiikkikulttuurit voivat luoda toisiaan kunnioittavan synteisin, Alman tapauksessa jatsin, tangon ja tango-henkisen laulelman kesken.

Argentiinalainen Martin Alvaradon laulu on erittäin sävykästä ja viehättävää pienimuotoista. Sankari-tenorin sijaan Alvarado on pikemminkin muusikko-laulaja, joka sovitaa laulunsa osaksi bändiä. Eero Koivistoinen on puolestaan yhdistänyt jo pitkään jatsin laulelmaa ja maailman eri musiikkikulttuureita, joten AKT-trio on luonteva jatko hänen urallaan. Tuomarilan kanssa hän luo Alvaradon lauluille herkästi reagoivan ja hyvin improvisatorishenkisen taustan, josta pienimuotoiset instrumentaaliosuudet nousevat aina välillä pääosaan.

Kolmea klassikkokappaletta (Estrellas sober el mar eli Unto Monosen Tähdet meren yllä, ikiklassikko Volver ja Uno) lukuunottamatta sävellykset ovat trion käsialaa, Koivistoinen kantaessa päävastuun sävellyksistä. Espanjan kieliset sanoitukset trion omiin sävellyksiin ovat kaikki Alvaradon. Harmi kyllä, levykannessa ei ole mukana sanoituksia eikä niiden käännöksiä.

Pitääpä yrittää päästä trion keikalle: tämän tyyppinen musiikki toimii erityisen hyvin klubikeikoilla. Toivottavasti yhteistyö jatkuu tämän levyn jälkeenkin.

Paul Silfverberg

Vuoden kansanmusiikkilevyäänestys käynnissä!

Vielä ehtii kuunnella ne, joita et ole kuullut. Äänestysaika on 1.12.2019-2.1.2020.

Pidä huolta siitä, että levysi tai yhtyeesi levy on mukana uutuuksien listalla.

www.kansanmusiikkikansantanssi.fi -> Ajankohtaista -> uusia julkaisuja

Mikäli huomaat jonkun levyn puuttuvan listalta, niin lisää levysi itse

(ohje: www.kansanmusiikkikansantanssi.fi/ohje) tai ole tarvittaessa yhteydessä

info@kansanmusiikkikansantanssi.fi.

www.kansanmusiikkikansantanssi.fi/kansanmusiikkilevy-aanestys

Freilach mit Kneidlach: Gefilte Fidl

Global Music Center 2019

Perinteiseen klezmerpoljentoont ja jiddišin kieliperinteeseen pohjaava Freilach mit Kneidlach palaa 10 vuoden odottelun jälkeen kotimaisen maailmanmusiikin levykantaan toisella pitkäsoitollaan *Gefilte Fidl*.

Kokonaisuudessaan traditio-naalisiin kappaleisiin pohjaava levy sisältää taidokasta tunnelmointia ympäri itäisen Euroopan ja juutalaisen musiikin perinnesävelmistöä, laulun vaihdellessa myös venäjän- ja unkarinkielisillä tulkinnoilla.

Yhtyeen ominaisoundissa on huomattava painoarvo jousoitinten sävyillä ja etenkin viulisti Laura Airola sekä Benjamin Hirschovits ovat perehtyneet tyylinmukaisiin koriste-luihin aivan upeasti. Eriksen mainittavan komean äänimaailman tuovat myös Daniel Shaulin cimbalom sekä muutamassa kappaleessa kuultava oboe, joka on yhtyeen persoonallinen nyökkäys usein klezmeryhityissä kuultavien puhaltimien kuten pasuunan ja klarinetin suuntaan. Persoonallisuutta tuo myös päätöskappale Hora, jossa maailmanmusiikille tyypillistä kulttuurin sulauttamista tuo Airolan soittama nyckelharpa.

Antti-J. Janka-Murros

PuLuFlou: A-Journey-To

omakustanne 2019

PuLuFlou, eli kitaristi **Leena Lundell** ja viulisti **Saana Pulkkinen** osoittavat heinäkuussa 2019 julkaistulla debyyttialbumillaan *A-Journey-To*, että heiltä löytyy tarvittavaa henkistä kanttia ja rohkeutta nojata improvisaatioon keskeisenä osana musiikkiaan.

34 minuuttiin mahtuvista seitsemästä biisistä suurin osa tanssahtelee persoonallisesta sävelkielestä ja runsaasta improvisaatiosta huolimatta tukevasti Suomessa tanssittujen kansantanssilajien poljennoissa, mutta myös irlantilais- ja tanskalaishenkisiä vaikutteita levyltä löytyy. Omaksi suosikikseni nousee levyn päätösräjä In the Pocket, jossa on kuultavissa Punch Brothersia ja Dreamers Circusta.

Yhdeltä istumalta levyä läpi kuunnellessa duon improvisaatioon liittyvät maneerit saattavat tuntua hieman itseään toistavilta. Toisaalta taas, sama ominaisuus luo myös yhtenäisyyden ja biisien välisen vuorovaikutuksen tuntua albumiin. Lopulta totuus onkin kuulijan, eli sinun, korvassa.

Joonas Ojajärvi

Lehtojärven hirvenpää

Helmilevyt, 2019

Harri Kuusijärveä on luonnehdittu avantfuusiojazzhitaristiksi, mutta hyvin on mies saanut progehtavat sävellyksensä istumaan myös Jaakko Laitisen suuhun ja sanoituksiin. Lappilaisista muusikoista koostuva bändi lataa arktisen ilmastoahtimukseen hyvin soljuvaan jazzrillumareihin ja tangopastiseihin.

Laitisen uusleinolaiset riimit ovat syöneet kosmista elämävisautta ja pohjoisen yleviä luontokuvia mutta myös suomiskelmän käytetyimmät fraasit haaveista, tähdistä ja elämän poluista. Lehtojärven hirvenpää on yhdistelmä irwinmäistä karnevaalia ja helismaalais-ta lakonisuutta. Kappaleessa Elämän nälkä hedonismi syö lopulta kaiken Tuomas Timosen ja Sara Puljulan hurmoksellisella tahdituksella. Laitinen herkuttelee estottomasti suomen kielen foneemeilla ja yhteen kappaleeseen on piilotettu myös Olavi Virran Täysikuu.

Monipuolista elämän antia väheksymättä Laitinen ja Kuusijärvi tarpovat umpihangessa eräkämpälle särpimään kuksasta jallua ja miettimään aiheellisesti: koska pasahtaa? Helmilevyiltä taas hieno veto.

Pia Rask

Esa Ruuttunen, Risto Lauriala: Vaivatun vaellus

Herättäjähdistys, 2019

Jaakko Alatalon ideasta syntynyt ja kanttori, säveltäjä **Juhani Haapasalon** sovittama Vaivatun vaellus on viidestätoista Siionin virrestä koostettu, **Franz Schubertin** Winterreise-laulusarjasta innoituksensa saanut laulusarja. Pitkän linjan muusikot, baritoni **Esa Ruuttunen** ja pianisti **Risto Lauriala**, ovat nyt saattaneet tämän teoksen levytettyyn muotoon.

Suurin osa virsitoisinoista on peräisin Etelä-Pohjanmaalta ja Kalajokilaaksoista, mutta myös itäisemmän puolen herättäjäperinne kuuluu esimerkiksi (Keiteleen ukkojen virtenäkin tunnetussa) Vakaasti valmistua-melodiassa sekä raikkaassa, pohjalaista ja savolaista toisintoa yhdistelevässä tulkinnassa ikisuosikista Koska valaissee kointähtönen.

Molempien herrojen tausta taidemusiikin parissa tuo perinteisiin virsisävelmiin tarkoitettuaakin uutta näkökulmaa, mikä kuuluu etenkin joissakin kappaleissa selkeästi esiintulevissa lied-sävyissä. Tätä ajatusta olisi voinut viljellä enemmänkin, osaamista kun ei totisesti puutu.

Antti-J. Janka-Murros

Jussi Asu, Arto Juurakko: Moomma tälläasia

Sananjuuri 2019

Eteläpohjalaisia ei ole koskaan tarvinnut moitiskella turhasta vaatimattomuudesta, siitä he ovat kyllä pitäneet omilla puheillaan ja joskus teoillaankin huolta.

Savolaisen rinnalla pohjalainen puhuu vähän, mutta asiaa.

Mestarikansanlaulaja Jussi Asu ja murrerunoilija Arto Juurakko antavat yhteisellä *Moomma tälläasia* -cd:llään tästä oivan näytön. Pohjalaisen miehen sielunelämän eri puolet on pakattu tiiviiksi kymmenen laulun ja 28 runon paketiksi, jota lystikseen avaa. Näkökulma on tosin tuttu vaikkapa Jussi Asun aiemmista laulelmista, mutta aina nuo lohkaisut jaksavat nostaa hymyn kuulijan kasvoille.

Parisuhdeoppaita ovat meillä tarjoilleet monetkin käyttäytymistieteitten ammattilaiset omalla sivistyneellä tavallaan. Asu ja Juurakko lähestyvät miehen ja naisen suhdetta huomattavasti arkipöydän kumina.

tulisi arvanneeksi, millaisia ongelmia voi syntyä, kun vaimo laittaa perunamussiin puolisonsa inhoamaa sipulia. Sen kuulee runon lopussa sananmuokaisesta miehen perästä.

Joku saattaa cd:tä kuunnellessaan ajatella, että kaksikon kuvaamaa maailmaa selkeine sukupuolieroineen on tuskin olemassa enää Lakeuksillakaan, vaan että aika on pehmentänyt myös puukkojunkkareiden perillisten asenteita. Sen verran ovat Asu ja Juurakkokin antaneet periksi, että kieleen nyt eletävä digiaika jo heijastuu. Se näkyy heti levyn ensimmäisessä kappaleessa: "Ethän oo mua reletoonu". Akka on kuitenkin edelleen akka.

Voinpa hyvin kuvitella, miten moni pohojalaan sydän ilahtuu kaksikon uusien esitysten edessä. On hienoa, että perinne elää ja ihmisillä on hauskaa.

Seppo Kononen

Osa levyistä ei ole Postin lakon vuoksi tavoittanut kirjoittajia ja arvostellaan seuraavassa lehdessä. Pahoittelemme.

Juurakko: Yhdeksäs talvi

Inkoon musiikki 2019

Yhdeksäs talvi sekä rypee kaamoksessa, että tuo siihen valoa ja sävyjä. Täydellistä suomalaiseen talveen. Yritin hetken tunkea tätä johonkin lokeroon, mutta eihän hyvää musiikkia tarvitse. Alun mystiikka vei nopeasti kohti turvallisempia, muttei lainkaan tylsiä rytmejä ja sanoja. Ihastuin musiikin mielenkiintoiseen kerroksellisuuteen. Pari kappaletta lainailee tuttuja joululauluja, mistä tulee helposti kliseinen mukaelma, mutta Juurakko tekee sen älykkäästi ja raikkaasti niin, että kuulija saa helpon sisään pääsyreitin biisien ihan uuteen maailmaan.

Jos levyn tunnelmia voi kuvailla väreillä, niin sinimustaa pohjaa värittävät voimakkaat puhtaasti ja murretut värit sielua hyväilevänä kokonaisuutena. Joululevyksi tätä ei voi kutsua, mutta kolmannen kuuntelukerran jälkeen voin varmuudella sanoa, että tästä tuli minun uusi talvilevyosuuskini.

Soja Murto-Hartikainen

Johanna Lönngren & Rie

Top Records, 2019

Johanna Lönngren & Rie on viulisti **Johanna Lönngrenin** luotsaama kokoonpano, jossa Lönngrenin (viulu, harmoni, kantele, laulu) lisäksi soittavat **Mikael Mattila** (kitara), **Viktor Weijola** (kitara) sekä **Egon Veevo** (kontra- ja ukulelebasso). Yhtyeen albumi sisältää suomenruotsalaista kansanmusiikkia 1800- ja 1900-luvuilta nykyaikaisin sovituksin sekä yhtyeen jäsenten omia sävellyksiä. Rie-yhtyeen lisäksi albumilla kuullaan koko joukko vierailevia artisteja, muun muassa **Antti Paalasta** kaksirivisen haitarinsa kanssa.

Kokkolan ammattikorkeakoulusta kansanmusiikkipedagogiksi valmistunut Lönngren on yhtyeensä kanssa luonut albumin, jonka musiikki on paitsi tanssittavaa myös herkkää ja tunnelmallista. Yhtyeen yhdes- tekemät sovitukset perinteisiin melodioihin ovat raikkaita ja tuovat kuulijalleen hyvän mielen. Haluaisin mainita myös levyn kauniista graafisesta designista. Tätä levyä on ilo niin kuunnella kuin katsellaakin!

Hanna Ryynänen

Duo Selina

Inkoon musiikki 2019

Levyllinen kanteleensoittoa yhdeltä istumalta tuntuu aika haastavalta. Miten onnistuu keskittyminen herkkiin säveliin, kun hektinen maailma laukkaa ympärillä? Duo Selinan **Hanna Ryynäsen** ja **Sanni Virran** polveileva soitto onnistuu pitämään minut otteessaan ja tempaisemaan hetkeksi kaamosarjesta tummien sävyjen kautta kepeisiin ja valoisin hetkiin. On vaikea sanoa, mistä toinen soittaja alkaa ja mihin toinen loppuu, eikä sille ole tarvetta-kaan.

Kanteleet täydentävät toisiaan saumattomasti. Taiteellisesti on tarjolla selkeämpää rytmiä, heleyden rinnalla syvää ja juurevaa sävyä. Suppilovahvero- soitto vei minut hämmästyttävästi jouluisiin tunnelmiin ja jäi ensikuuntelulta parhaiten iskevänä mieleen. Versio Årepolskasta on varsin virkistävä sekin.

Äänenvoimakkuutta jouduin säätelemään pariin kertaan. Tämän levyn kanssa suosittelen kynttilänvaloa tunnelmallisen rentouden ja kaikkien musiikin sävyjen saavuttamiseksi.

Soja Murto-Hartikainen

Meriheini Luoto: Metsänpeitto 2

omakustanne

Meriheini Luoto on todella löytänyt oman tiensä musiikkona. Kansanmusiikkikoulutus on tällä kertaa johtanut ennakkoluulottomaan tyyliin, jota voisi kuvata sointi- tai yläsävelmusiikkiä avantgardemaustein.

Tämä levy jatkaa siitä, mihin Luodon ensimmäinen soololevy *Metsänpeitto* jäi. Hänen viulunsa lisäksi laulu ja huilut ovat tulleet mukaan, lyömäsoittimet puolestaan eivät tällä kertaa ole ihan yhtä isossa roolissa. Kukaan muusikoista ei lähesty kokonaisuutta oma ego edellä, kaikki sulautuvat osaksi musiikillista metsää.

Viululla on soittimena hyvin laaja skaala, mutta mitä jos se olisikin hyvin rajoitettu? Mitä jos soittaisi vain yhtä ainoata d-säveltä edestakaisin, lohtien siitä eri värejä? Minua kiehtoo Meriheini Luodon lähestymistapa musiikkiin ja varsinkin levyn pelkistetty alku.

Kuten ensimmäinen levy, tämäkin on toteutettu binauralisena eli kuulokkeilla kuunneltavaksi. *Metsänpeitto 2* tulee hyvin lähelle ja virkistää, joskin tilan kanssa ei leikitä ihan niin paljon kuin etukäteen odotin.

Tove Djupsjöbacka

Joakim Berghäll: Dialogues IV

Boulder Music, 2019

Joakim Berghällin hieno *Dialogues* -sarja jatkuu yhteistyöllä Suomeen muuttaneiden muusikoiden kanssa. *Dialogues IV* -levyllä Berghällin sävykkään baritonisaksofonin kanssa käyvät dialogia **Menard Mponda** (lyömäsoittimet), **Nathan Riki Thompson** (kontrabasso ja huilut), **Irzan Özbek** (saz), **Fabio de Oliveira** (kitara), **Kishan Gaine**

(sarangi), **Marouf Majidi** (tanbour), **Malang Cissokho** (kora) ja **Cesar Aguilar** (26-kielinen Alcedo-kitara). Kaikki kappaleet ovat kahden toisiaan arvostavan muusikon vuoropuheluita, joissa Berghällin oma jatsahtava tausta sekoittuu kunkin soittokomppanin musiikilliseen ja kulttuuriseen taustaan. Lopputuloksena on samalla yhtenäinen että monipuolinen kooste kahden muusikon vuoropuheluista, pienimuotoisista yhteisistä retkistä eri musiikkikulttuurien maailmaan.

Levyn vahvuutena on sen pienimuotoisuus. Vaikka kaikki sävellykset ovatkin Berghällin kynästä, perustuvat sovitukset yhteiseen kuuntelemiseen, mikä vie kuulijan aidon vuoropuhelun intiimiin ja meditatiiviseen maailmaan. Macho-henkisiä sooloja

ja virtuositeetin esittämistä ei tarvitse pelätä, pääosassa on herkkävireinen dialogi.

Toivottavasti levy omalla pienellä panoksellaan avaa joidenkin musiikin harrastajien korvia oivaltamaan, että meille

on vuosien mittaan syntynyt merkittävä Suomeen muuttaneiden mestarimuusikoiden joukko. Olisipa heillä enemmänkin mahdollisuuksia luoda musiikkiaan.

Paul Silfverberg

Kansanmusiikkiliiton putiikista kauniit joululevyt ja lahjat jokaiseen makuun.
kansanmusiikkiliitto.fi/putiikki

Zäpämät: Äiti maa

Zäpämät & Inkoon Musiikki 2019

Zäpämät on raikas uusi tulokas, joka yhdistää tyylikkäästi musiikkiinsa elementtejä eri puolilta maa. Silti levyllä mennään vahvasti suomalaisuus edellä, avausraita puree Värttinä-maisella energialla ja omilla sanoituksissa käytetään monipuolisesti suomen kieltä.

Marjo Smolander (laulu, kantele) ja **Pauliina Kauppi-la** (laulu, perkussiot, berimbau, kalimba) ovat sanavalmiita nai-

sia ja monessa kappaleessa on selkeä viesti. Pidän kovasti siitä, että he kuvaavat kappaleissaan ihmisiä, ei niinkään abstraktimpia tiloja tai tunnelmia. Maailman synkkyys ja sen tummat värit ovat vahvasti läsnä, vaikka laulujen pinta olisikin valoisa.

Molemmilla muusikoilla on oma tyylinsä laulun tekijänä, ja he täydentävät osuvasti toisiaan. Keitokseen tuodaan aineksia eri puolilta maailmaa, joista selkeitä kuuluu Smolanderin tausta afrikkalaisen musiikin parissa. Soittajina molemmat ovat varmoja ja kokeneita, eniten haasteita heillä riittää laulussa. Yhteissointi on pääosin tyylikäs, mutta parissa kappaleessa jään kaipaamaan hiukan hiotumpaa ulosantia, myös päätösraidan kuorossa.

Tove Djupsjöbacka

5/5: Festarifiilis

omakustanne

Festarifiilis imaisee otteen seensa heti avausraidasta Paree hävetä ku katua, joka saa naaman virnistelemaan sanoille ja jalan hakkaamaan tahtia. Eikä tunnelma kylmene musiikki-matkan edetessä. Mysteeriksi jää, tarppäkö Töitä hakemassa, mutta tällä meiningillä moista

ei jäää murehtimaan. Eevan ja Jaakon häävälssi rauhoittaa hetkeksi värinällä, johon sielu vastaa resonoiden. Sitten polkat vievät taas mennessään.

Se mikä on parasta perinteisessä kansanmusiikissamme, on tällä levyllä punottu taitavasti yhteen mukavien kantrivai-kutteiden ja yllättävien rytmien, sävel- ja juonikulkujen kanssa. Tätä on helppo lähestyä ja tästä saa heti kiinni, mutta yksinkertainen tai tylsä tämä levy ei ole. Pureksittavaa riittää moneksi kuuntelukerraksi. Suosittelen niin festarifiiliksi kuin salilla tanssittavaksi. Bändi lienee arvostellut itsensä ihan oikein: 5/5.

Soja Murto-Hartikainen

Aspö - musikaalinen saari -dokumentti

Saaristomeren keskellä, monen tunnin venematkan päässä Turusta, on pieni saari, jolla asuu talvella vain kourallinen ihmisiä – ja kokonainen orkesteri. Saaren nimi on Aspö. Ohjaus: Claes Olsson. Tuotanto: Pohjantähti-Elokuva, 2019. Dokumentti tuli Yle Teema Femiltä 4.11., seuraava esitys 6.12. Nähtävissä myös Yle Areenassa

Kalevala elävänä tai kuolleena, vol 1

Vallila Music House 2019

Juha Hurme ja Tuomari Nurmio saivat mittavan apurahan, jolla on tarkoitus raikastaa Kalevalaa, tehdä sitä tunnetuksi ja kiinnostavaksi. Kalevala elävänä tai kuolleena -albumin julkaisu on osa hanketta. Levyllä on valittu muutama artisti, joilta on ilmeisesti pyydetty Kalevala-henkistä taidetta. Lopputulos on kolmetoista kelpoa kappale, joissa kalevalaisuutta on haettu kalevalamittaa mukailemalla tai laulamalla noidista tai Kalevalan aiheista kuten tietäjistä, immistä, tuonelasta ja loitsuista.

Levy jättää vähän hämmennyksen olon. Voi johtua siitäkin, että olen kymmenen vuotta kuunnellut ainakin kursorisesti suurimman osan julkaistusta uudesta kansanmusiikista eikä tällä levyllä ole oikeastaan mitään,

mitä en ole kuullut aikaisemmin. Löytääkö levy sitten neitseellisiä korvia jää arvoituksiksi. Ainakin syksyn Kalevalafestissä oli paljon vierasta porukkaa.

Levyllä ovat mukana **Paleface, Tuomari Nurmio & Tohtori Hillilä, Pekko Käppi & K:H:H:L, Faarao Pirttikangas & Nuubialaiset, Mara Balls, Suistamon Sähkö, Mikko Heikinpoika, Jaakko Laitinen ja Väärä Raha** sekä **Ismo Alanko**, joka ilmoittaa vihaavansa Kalevalaa punkhengessä ja kuulostaa siltä, että hän on tosissaan.

Levy ei räjäytä tajuntaa mutta sitä on helppo kuunnella. Annetaan hankkeelle edelleen mahdollisuus kehittyä. Kalevala Seuran toiminnanjohtaja sanoi haastattelussa apurahasta kuulutuaan, että hän tervehtii kaikkia vastaavia hankkeita ilolla, mutta että Kalevalaa on käytetty huomattavan paljon inspiraation lähteenä taiteessa yli sadan vuoden ajan, että ei tässä mitään uutta ole. Mutta varmasti siinä on edelleen paljon ammennettavaa. Mutta mitä jos pyydetäisiin avoimella haulla tarjouksia seuraavalle levyllä eikä pyydetäisi tuttuja kavereita tekemään Kalevala-aiheista musiikkia?

Sauli Heikkilä

FOLKBAROCK

29. Haapaveden Wanhan musiikin tapahtuma 7.-9.2.2020

Musiikkia keskiajalta tähän päivään,
Hildegardista nykypolskaan

*Laulu, jousisoittimet, kielisoittimet, puhaltimet,
hanurit*

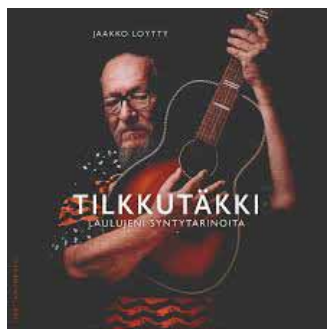
Charles Barbier
Veikko Kiiver
Neeme Punder
Mikko Ikäheimo
Hanni Autere
Markku Lepistö

Marita Kaakinen
Matias Häkkinen
Uli Kontu-Korhonen
Piia Kleemola
Petri Hakala

Kurssi-ilmoittautumiset 31.1.-20 mennessä vain tästä linkistä:

<http://kurssi-ilmoittautumiset.haapop.com>

Lisätietoja: www.haapavesifolk.com www.haapop.fi

Jaakko Löytty Tilkkutäkki - laulujeni syntytarinoita

Herättäjä-yhdistys 2019

Jaakko Löytty, Suomi-gospelin suuri nimi, on tehnyt satoja lauluja; hengellisiä, yhteiskunnallisesti kantaaottavia ja rakkauslauluja. Kaikesta siitä, mikä hänen elämäänsä ja arvoihinsa kuuluu. Kirjaan hän on valinnut 57 itse tekemäänsä laulua uransa eri vaiheilta. Jokaisen laulun vieressä on syntytarina, paikka ja aika, mihin juuri tuo laulu kytkeytyy. Tämä on kirjan oleellinen anti ja jopa aarre.

Kantaa ottavat laulut, kuten Martin Luther Kingin laulu, on syntynyt Löytyn prosessissa, jossa oli valittavana aseellinen tai aseeton varusmiespalvelus. Kun päätös siviilipalveluksesta kypsyi ja toteutui, palvelustyönä oli sairaalassa muun muassa vainajien sisäänotto ja luovuttaminen hautausta varten. Mikä on paremman maailman toivo, silloinkin kun ei enää ole sitä itse toteuttamassa. Mikä on tekojeni ja valintojeni merkitys silloinkin, kun tuo paikka on vähäinen globaalissa mielessä? Rakkauslaulu, jonka taustatarina on taiteessa ja mielikuva itsestä rakastetun, haavoitetun lohduttajana. Itsekriittinen kertomus tekee ymmärrettäväksi laulun mahtipontisuuden.

Kirja avaa myös hengelliin lauluihin rosoisen arjen, yksinkertaisen pyhäpäivän juhlan. Vaikkei harrastaisi edes musiikkia, Jaakko Löytyn kirjassa on mielenkiintoisia sanoituksia taustatarinoineen.

Asteri Saarikkomäki

Ralph Larmann

Musiikkimuseo Fame avattiin

Musiikkimuseo Fame avattiin marraskuussa yleisölle. Fame sijaitsee risteyspaikassa Pasilassa suuren kauppakeskus Triplan uumenissa. Museo ei ole suuren suuri ja avajaiset olivat jaettu neljälle illalle. Tungosta museoravintolassa riitti silti.

Fame on harvinaisuus museomaailmassa, sen valtionosuus on vain 20 prosenttia. Loppuosa tulee yksityisiltä sijoittajilta. Niinpä pääsylippu onkin poikkeuksellisen hintava eli 25 euroa. Museoon kelpaa myös museokortti, mikä helpottaa suomalaisia. Ovatko turistit valmiita maksamaan korkeaa hintaa, jää nähtäväksi.

Vaikka museossa on vähän neliöitä, se laajenee valtavaan virtuaaliavaruuteen, koska tekniikkaan on panostettu valtavasti. Oikeastaan koko museon vakio- ja vaihtuva näyttely ovat virtuaalisia todellisuuksia. Keskiössä on kunniagalleria, joka esittelee Suomen keskeisiä musiikin vaikuttajia Aino Acktésta Reino Helismaahan ja Hurriganesiin. Kansanmusiikin tekijöistä mukaan on päässyt muun muassa Konsta Jylhä ja lisää on tulossa. Kunniagallerian musiikintekijät valitsee eri musiikinalueilta koostuva komitea, jossa myös Kansanmusiikkiliitto on edustettuna.

Kävijöillä on myös mahdollisuus laulaa kahdessa huoneessa karaokea. Kappaleita löytyy jokaiseen makuun 60 000 videon joukosta ja virtuaalimaailmassa pääsee kokeilemaan, miltä tuntuu laulaa esimerkiksi Hartwall-areenalla. Jos klassinen on lähellä sydäntä, voi kokeilla, miltä tuntuu olla Esa-Pekka Salonen. Myös tanssitaitojaan pääsee kokeilemaan.

3D-videoita virtuaalilaseilla tarjoavissa huoneissa pääsee etsimään tuttuja kasvoja myös Kaustisen kansanmusiikijuhlilta. Ensimmäisessä vaihtuvassa näyttelyssä glitterein koristellussa huoneessa esitellään pop-musiikkia tekeviä naisia. Kannattaa ensin katsoa postereista, ketkä videoilla ovat äänessä, koska nimiä ei videoilla näy.

Konsta Jylhä on päässyt kunniagalleriaan.

Museokonsepti muistuttaa Tukholman ABBA-museota. Sen tavoite on 100 000 kävijää vuodessa. Avajaisissa museon ideijat sanoivat alkuidean tulleen havainnosta, että Suomessa ei ole musiikkimuseota. Sehän ei pidä paikkaansa. Turun Sibelius-museon lisäksi Suomessa toimivat ainakin Kansansoitinmuseo Kaustisella, Harmonikkamuseo Sysmässä, Mekaanisen musiikin museo Varkaudessa, Harmonikkamuseo Ikaalisissa, Suomen kantelemuseo Jyväskylässä ja Kitarakartano. Onpa maassamme toiminut jo yli kuusi vuotta Musiikkimuseot ry edistämässä museoiden yhteistyötä. Fame on konseptiltaan hyvin erilainen ja se sopii hyvin Pasilan Triplan yhteyteen.

Sauli Heikkilä

Virtuaalilaseilla pääsee virkistämään kesän Kaustis-muistoja.

OPIskeLE KANSANMUSIIKIN AMMATTILAISEKSI

Sibelius-Akatemian kansanmusiikin koulutusohjelma tarjoaa monimuotoisen tien kohti kansanmusiikin ammattilaisuutta. Opintojen perustana ovat Suomen ja lähialueiden historialliset soitto- ja laulutyylit, mutta myös kansainvälisyys, monitaiteisuus ja uuden musiikin luominen ovat keskeinen osa opintoja. Alan parhaat opettajat ja jatkuvasti kehittyvä oppimisympäristö tukevat opiskelijaa oman polkunsä etsimisessä. Opintoja on mahdollista painottaa luovaan muusikkouteen, pedagogiikkaan tai tutkimukseen.

OPINNOT

Yliopistotasoiset opintokokonaisuudet (musiikin maisteri 5,5 v., musiikin kandidaatti 2,5 v.) antavat vahvat valmiudet sekä näköalapaikan kotimaiseen ja kansainväliseen kansanmusiikin ammattilaisuuteen.

Tutustu ja kuuntele!

Tutustu kansanmusiikin aineryhmän äänitteisiin, kirjoihin ja muihin julkaisuihin osoitteessa: www.etno.net

Hakuaika:

8.-22.1.2020

Hakuohjeet ja -lomakkeet:

<https://beta.uniarts.fi/yleistieto/hakijalle/>

Hakemista koskevat tiedustelut:

siba.hakijapalvelut@uniarts.fi

MUUTA KOULUTUSTA

Nuorisokoulutus

Kansanmusiikin nuorisokoulutus on kouluikäisille suunnattu mahdollisuus opiskella huippu-ammattilaisten johdolla! Lisätietoja <https://beta.uniarts.fi/koulutusohjelma/sibelius-akatemian-nuorisokoulutus/>

Englanninkieliset koulutusohjelmat

Global Music (5,5 v.):

<https://beta.uniarts.fi/koulutusohjelma/global-music-koulutusohjelma/>

Nordic Master in Folk Music, NoFo (2,5 v.):

www.nofomaster.net (ei sisäänottoa 2020)

**SIBELIUS-
AKATEMIA**
TAIDEYLIOPISTO

Kevään 2020 kiertueyhtyeet valittu

Tammikuu: Juha Kujanpää Ensemble
Helmikuu: Duo Petri Hakala & Markku Lepistö
Maaliskuu: MA Rouf
Huhtikuu: Lempilempi

Lisätietoja kevään 2020 kiertueista ja yhtyesittelyt:

www.kansanmusiikkiliitto.fi/kiertueyhtyeet-kevat-2020

Kiertuetiedustelut: tuottaja Pauliina Perkkiö, toimisto@kansanmusiikkiliitto.fi, puh. 044 7381933

Haluaisitko kiertueyhtyeen paikkakunnallesi konsertoimaan?

Tuettu kiertue-toiminta on oiva mahdollisuus saada huippumuusikoita keikalle varsin edulliseen hintaan. Konsertin järjestäjä huolehtii tilakuluista, äänentoistosta, Teosto-kuluista ja markkinoinnista. Suomen Kansanmusiikkiliitto hoitaa esiintyjät paikalle ja hankkii heille majoituksen. Järjestäjälle jää lasku vain esiintyjäpalkkioiden omavastuusuudesta, joka on vuoden 2020 kiertueilla 120 euroa / muusikko.

Jonas Ojajärvi

Merkit

Hopeinen ansiomerkki

Annamaija Asikainen, Punkaharju, 20.10.2019

Pentti Kärki, Helsinki, 12.10.2019
Onnea!

Vielä ehtii osallistua nuorten Tanssin kutsu -sävellyskilpailuun

Sinä enintään 21-vuotias nuori pelimanni, onko pöytälaatikossasi tai päässäsi ennen julkaisematon sävellys, joka sopisi meidän sävellyskilpailun Tanssiin kutsu -teemaan? Tanssiin kutsu on vuoden 2020 yleisteema kansanmusiikki- ja kansantanssialalla.

Sävellys tulee siis sopia tanssittavaksi, tanssilaji vapaa.

Laita kilpailusävelmä 15.12.2019 mennessä postissa Suomen Kansanmusiikkiliittoon, Hämeentie 34 D, 00530 Helsinki. Palkintoina lahjakortteja Suomen Kansanmusiikkiliiton kauppaan.

Lisätiedot Suomen Kansanmusiikkiliitto, puh. (09) 8731320, toiminnanjohtaja@kansanmusiikkiliitto.fi

Folk-Kari

Kansanmusiikki-lehti
toivottaa lukijoilleen
harmonista Joulua ja
rytmikästä Uutta Vuotta 2020!

Tunnetko tuohensoittotaitoisia?

Ilmianna toimitukseen:
lehti@kansanmusiikkiliitto.fi
045 671 1868

Jäsenedut

CD Rämps: Kaikki pelaa 10,00 €

Jäsentarjouksena **vain 8,00 €**

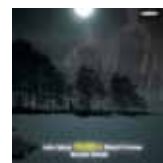
CD Philomela: Joulun Sydänyö 22,00 €

Jäsentarjouksena **vain 17,60 €**

CD Matveinen Liisa & Turkka Tellu: Vienan Naisia 17,00 €

Jäsentarjouksena **vain 13,60 €**

Nettiputiikista (www.kansanmusiikkiliitto.fi/putiikki)
saat tuotteet jäsenetuhintaan käyttäen alennuskuponkia
"jäsenetu0419". Etu on voimassa 28.2.2020 saakka.
Voit tehdä myös tilaukset Kansanmusiikkiliiton toimistoon
puh. (09) 873 1320, toimisto@kansanmusiikkiliitto.fi.

TILAUS- JA PALVELUKORTTI

☐ Haluan liittyä jäseneksi

(jäsenyhdistyksen nimi)

Jäsenmaksu on yhdistyksestä riippuen 25–38 €.

☐ En tarvitse jäsenetuja, vaan tilaan ainoastaan Kansanmusiikki-
lehden kestopilauksena hintaan 29 €.

Juttuvinkkini

☐ Ilmoitan osoitteenmuutoksen. Vanha osoitteeni:

Uusi osoitteeni ____/____lähtien. (Täytä alle)

Sukunimi

Etunimi

Syntymäaika

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Paikka ja aika

Allekirjoitus

Suomen Kansanmusiikkiliitto
Hämeentie 34 D
00530 Helsinki

Kirje-
posti-
merkki

Pauliina Perkkiö

Kysymykset: Sauli Heikkilä

Kuva: Päivi Ylönen-Viiri

Pauliina Perkkiö aloitti syksyllä Suomen Kansanmusiikkiliiton uutena tuottajana Janne Ojajärven lähdettyä kohti uusia haasteita.

Onko kansanmusiikin maailma sinulle tuttu jo lapsuudesta?

Musiikki oli vahvasti läsnä kotona, illat pitkät isosisko soitti pianoa ja minä vieressä lauloin. Koulussa myös laulettiin ja soitettiin kaikenlaisia kappaleita menneiltä vuosikymmeniltä. Siihen aikaan ei kiinnitetty huomiota siihen, onko musiikki kansanmusiikkia vai jotain muuta. Olen kotoisin Haapavedeltä, joten toki Haapavesi Folkin kautta myös kansanmusiikin eri muodot ovat tuttuja.

Millainen opiskelu- ja työura sinulla on ollut tähän asti?

Olen valmistunut Oulun yliopistosta, opiskelin suomensukuisia kieliä ja viestintää. Heti valmistumisen jälkeen lähdin Viroon, jossa ensin työskentelin kulttuurialalla Tartossa ja sitten lähdin opiskelemaan kulttuurituotantoa Viljandiin. Asuin Virossa yhteensä 5 vuotta. Palattuani Suomeen olen työskennellyt keittiöapulaisena, työttömien kouluttajana, kansallispuiston matkailuneuvojana, lipunmyynnissä ja vaikka missä. Ja ollut kymmenissä tapahtumissa talkoolaisena! On ollut hankala löytää töitä kulttuurialalla Suomessa, koska opiskelin Virossa eikä minulla ollut Suomessa verkostoja valmiina.

Soitatko itse?

Laulu se on ollut minun iltojeni ilo, mutta soitan myös 10-kielistä kannelta. Jousikon soittoa olen hitaasti aloitellut. Lisäksi löytyy kitaramallinen dulcimer, virsikannel, melodika, harmoni, munniharppu ja nokahuiluja. Olen rakentanut kaksi kannelta ja yhden jousikon. Suositelen kaikkia kokeilemaan soitinten rakentamista!

Missä olet päässyt soittimia rakentamaan ja miksi se on suositeltavaa?

Virossa tuli vastaan kanteleenrakennuskurssi. Työ oli mukavaa ja koukuttavaa. Myöhemmin Tampereella marssin työväenopiston puunveistokurssille ja ilmoitin rakentavani bassokanteleen sekä toisella kertaa jousikon. Minulle puutyöt ovat rentouttavaa terapiaa raskaan työviikon keskellä. Puukappaleen muodonmuutos soivaksi esineeksi on aina yhtä jännittävä ilmiö, suorastaan pieni ihme. Suvussa on paljon nikkareita, joten kai minulla on verenperintönä kipinä puutöihin.

Harrastatko musiikin lisäksi jotain aivan muuta?

Tänä syksynä olen ehtinyt harrastaa vain tapahtumien järjestämistä, mutta muuten yritän sisällyttää elämäni paljon kuntoliikuntaa kävelyn, tanssin ja joogan muodossa. Lueskelen myös läpi Keltaista kirjastoa ja harrastan palstaviljelyä ja viherkasveja. Portugalin kieli ja kulttuuri ovat myös lähellä sydäntä. Monet asiat ovat myös osaa arkea, eikä niitä ajattele harrastuksena.

Millaisena näet kansanmusiikin aseman nyky-Suomessa?

Harrastajia on paljon, ammattilaisia on paljon, myös tapahtumissa käy paljon yleisöä. Mielestäni kansanmusiikista keskustellessa unohdetaan usein, että meillä Suomessa on moni asia vallan mahdollittoman hyvin. Meillä on koulutusta ja kursseja kaikenikäisille, kaikissa soittimissa ja kaikilla tasoilla. Meillä on pikkukukulyen kotikutoisia nurkkatansseja ja suuria kansainvälisiä festivaaleja. Uusi ja uudenaikainen kansanmusiikki on sallittua ja suosituttua siinä missä edellisiltä sukupolvilta suoraan lähes muuttumattomana peritty pelimannimusiikki. Aina on vara kehittyä ja keksiä uutta, mutta täytyy muistaa nauttia myös nykyisestä kansanmusiikkitarjonnasta.

Oliko Suomen Kansanmusiikkiliitto sinulle tuttu ennestään?

Olen kulkenut Oriveden kansanmusiikkikursseilla monta vuotta ja Kansanmusiikki-lehti on tullut minulle saman ajan. Olen pitkään ollut mukana Rahvaanmusiikin kerhossa ja sitä kautta Kansanmusiikkiliiton kiertuetointa on tuttua. Mutta paljon on jo uutta tietoa tullut.

Mitä tehtäviisi kuuluu?

Työskentelen tiiviisti Samuelin Poloneesi-tapahtuman, kansanmusiikkikiertueiden ja Kulttuurikurkkaus-hankkeen parissa. Lisäksi hoidan jäsenasioita ja putiikkia. Joskus saa toimia salapoliisina ja etsiä vastauksia kummallisiin kysymyksiin. Työ on monipuolista ja se on hyvä juttu.

Millaisia odotuksia sinulla on työn suhteen?

Olen huono asettamaan odotuksia, mutta toivon pääseväni tutustumaan läheisesti Kansanmusiikkiliiton jäsenyhdistysten toimintaan. Ne tekevät äärimmäisen tärkeää työtä ruohonjuuritasolla ympäri Suomea. Toivon myös, että Viron suuntaan saisi avattua enemmän yhteyksiä.

Pauliina Perkkiö

Syntymäpaikka: Haapaveden Vatjusjärvi

Asuinpaikka: Sörnäinen, Helsinki marraskuusta 2019 alkaen.

Koulutus: Valmistunut Oulun yliopistosta 2007 filosofian maisteriksi. Kansanmusiikki- ja kansantanssikursseja sekä kulttuurituotannon opintoja Suomessa ja Virossa.

Ammatti: Kaikkien alojen sekatyöläinen. Tällä hetkellä Suomen Kansanmusiikkiliiton tuottaja.

Muut aktiviteetit: Jazz ja suomalais-ugrilaisuus

Liitelevyn 13 sisältö

1. Orivesi All Stars: Venehessä vetten päällä (1'36)

säv. & san. Trad. sov. Antti Järvelä

OAS eli Orivesi All Stars on periaatteessa kenelle tahansa soittamisen perustaidot omaavalle avoin pelimannikollektiivi, joka on perustettu musiikillisen ilon löytämisen, oppimisen, kokemisen ja jakamisen edistämiseksi. Yhtye on perustettu perinteisillä Oriveden kansanmusiikkikursseilla joulukuussa vuonna 2011. Vetäjinä toimivat **Antti Järvelä** ja **Reetta Kuisma**.

Levyllä Kaikenmoisia tansseja (OASCD1), julkaisija: OAS ry 2019

2. Tero Pajunen: Sydänpuu (2'30)

säv. & san. Tero Pajunen

Kappale on Sydänpuu-levyn nimi-kappale. Levyllä on **Tero Pajunen** sepittämiä lauluja viimeisten kymmenen vuoden ajalta. Sydänpuu syntyi vuoden 2018 äitienpäivänä. Levyllä Sydänpuu (AANIA-30), julkaisija: Ääniä Records 2019

3. Teija Niku: Kotva (3'05)

säv. Teija Niku

Kappale **Teija Nikun** kolmannelta soolo-levyltä Hetkessä, joka esittelee taiteilijan kirjaimellisesti soolona. Hetken improvisaatiot ovat olleet lähtökohtana uuden levyn musiikille, joka on kokonaan Nikun itse säveltämää, sovittamaa ja äänittämää. Levyllä Hetkessä (AANIA-34), julkaisija: Ääniä Records 2019

4. Åššu: Vulleš Heaika (3'07)

trad. joiku Utsjoelta

Ulla Pirttijärven uusi kokoonpano Åššu luottaa perinteiseen joikuun. Pirttijärvi joikaa sukulaisistaan, läheisistään ja kotikylästään Utsjoesta ja Angelista. Levyllä Åššu (MBA027), julkaisija: Bafe's Factory 2019

5. Mimmit: Siivousketrilli (3'35)

säv. & san. Pauliina Lerche, sov. Tuomas Logren.

Mimmit-lastenmusiikkiyhtyeen uusi *Musapatti*-levy tekee oppimisesta lasten leikkiä. Korvamatolaulujen kautta tieto tarttuu kuin purkka. Rallatellen päähän uppoaa niin englantia kuin siivoamista. Levyllä Musapatti (VLCD-1423), julkaisija: VL Media Oy 2019

6. Sandran valssi: Kanttorin poloneesi (2'57)

säv. trad., sov. Vesa Pentti, Jaana Herlevi

Ylikiimingissä Vepsän kylän talon purku-

KANSANMUSIIKKI CD13

töiden yhteydessä löytyi vuonna 1948 nuottikirja, jonka sävelmät ovat peräisin jopa 1700-luvun puolelta. Nuottikirjan ensimmäiset sävelmät on käsin kirjoittanut armeijan muskantti **Elias Kaakinen** 1810-luvulla.

Levyllä Sandran valssi. Musiikkia Vepsän nuottikirjasta Oulun seudulta 1800-luvun alkupuolelta. (PPKY5), julkaisija: Pohjois-Pohjanmaan Kansanmusiikkijhdistys 2019

7. Airi Hautamäki: Rakkauden askeleet (3'11)

säv. Airi Hautamäki, san. Elli Asunmaa

Rantalavan tyttö on **Airi Hautamäen** uusin äänite, jonka kappaleista yhdeksän on Airin omia sävellyksiä. Laulusolistina raidalla **Mikko Niemelä**.

Levyllä Rantalavan tyttö (AHCD004), julkaisija: Airi Hautamäki 2019

8. Duo Selina: Eliaan polska (4'57)

säv. Hanna Ryyänänen, sov. Hanna Ryyänänen/Duo Selina

Kahden konserttikanteleen muodostama duo yhdistää niin pohjoismaisen perinteen, omat sävellykset kuin improvisaation. Hannan ja Sannin musiikista välittyy duon pitkä yhteinen soittohistoria sekä ystävyys. Levyllä Duo Selina (IMU-CD 192), julkaisija: IMU-Inkoon musiikki 2019

9. Lena Granback med musiker: Jona & Schottis efter Johannes Røj (2'50)

säv. Trad., sov. Peter Enroth

Lena Granback on levyttänyt aikuisille kehtolauluja, jotka ovat peräisin 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun suomen-ruotsalaisista talonpoikaspiriteistä. Osin jo unohdetut laulut ovat nyt saaneet uuden

sovituksen.

Levyllä Lena Granback med musiker: Vaggvisor för vuxna - Äldre visor i ny tolkning (FMI CD 34), julkaisija: SLS/Finlands svenska folkmusikinstitut 2019

10. Mustarastas: Haavat (3'16)

säv. & san. Kari Haapala, sov. Laura Airola

Vuonna 1994 perustettu yhtye on julkaissut jo yksitoista levyä. Mustarastaalla on vahvasti suomalaiskansallinen sointi, mutta siitä on helppo erottaa myös irlantilaisen kansanmusiikin sävyjä. Levyllä Purjeenpaikkaaja (sscd-021), julkaisija: Mustarastas 2019

11. Janne Viksten: Blue Over Green (2'54)

säv. Janne Viksten.

Kansainvälisen tason banjonsoittajan toista soololevyä on odotettu kauan. Suurin osa levyn musiikista on Janne Vikstenin omia sävellyksiä ja levyllä vierailevat mm. **J. Karjalainen** ja **Ninni Poijärvi**. Levyllä Blue Over Green (HRCD-1018), julkaisija: Hilland Records 2019

12. Soiva Siili: Leppäkerttu (2'57)

säv. Kyösti Salmijärvi, san. Markus Lampela, sov. Soiva Siili -orkesteri

Soiva Siili luottaa lorun ja laulun yhteisvoimaan tarjoten tilan, jossa kuuliija voi itse täydentää musiikillisen tarinansa. Uusin levy Ääniharava kertoo Soivan Siilin elämästä viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajalta eikä levyllä löydykään yhtään laulua, jota ei olisi joskus konsertissa esitetty. Levyllä Ääniharava (SIILICD-06), julkaisija: Soiva Siili 2019

13. Pauanne: Susiraja (3'45)

säv. Kukka lehto, sov. Kukka Lehto & Tero Pennanen.

Pauanne esittää yhtyeen sävellyksiä, jotka pohjautuvat suomalaisiin arkistonauihoihin. Musiikin aiheena ovat vanhat ja nykyiset uskomukset. Levyllä Pauanne (NN127), julkaisija: Pauanne / Nordic Notes 2019

14. TAKSI: Bölepolkat (5'30)

säv. Veera Kuisma, sov. TAKSI.

TAKSI on pianisti Timo Alakotilan ja kolmen Kuusman siskoksen, Reetan, Luran ja Vee-
ran, muodostama yhtye. Yhdessä he tuovat lavalle esityksen täynnä intoa, energiaa ja tarkkaa viimeistelyä. TAKSI:n repertuaariin kuuluu runsaasti omia sävellyksiä sekä tulkintoja perinteisistä sävelmistä. Levyllä Soon (TAKSI2019), julkaisija: TAKSI 2019

Joulukuu

Finn-Kanteleet: Joulun loiste
2.12. Helsinki
www.facebook.com/
events/551615292322284/

Nordic Dance Helsinki
3.12. Helsinki
www.nordicdancehelsinki.com/

Friggin folkkijoulu
4.12. Espoo
frigg.fi

Suruvesien sulattelijaiset
7.12. Helsinki
www.facebook.com/
events/402442270698716/

Suomalaisen musiikin päivä
8.12. Koko Suomi
musiccouncil.fi

Finn-Kanteleet: Joulun loiste
9.12. Lahti
www.facebook.com/
events/993792357627533/

Global Fest
11.-13.12. Helsinki
www.musiikkitalo.fi/

Meriheini Luoto & Metsänpeitto
11.12. Tampere
www.glivelab.fi/tampere/

Nordic Dance Helsinki
Jouluspesaaali: Mads Hansens Kapel (DK)
12.12. Helsinki
www.nordicdancehelsinki.com/

Friggin folkkijoulu
12.12. Kerava
frigg.fi

Juurakko: Yhdeksäs talvi -levynjulkaisukiertue

3.12. Helsinki
5.12. Sipoo
12.12. Tampere
14.12. Oulu
15.12. Autti, Rovaniemi
16.12. Äkäslompolo
17.12. Kittilä (myös Ralla Group)
18.12. Rovaniemi
juurakkoband.fi

Pekko Käppi: Finnish Folk Songs Vol. 1-julkaisukeikka
13.12. Tampere
www.facebook.com/
events/2474090032672023/

Tanhuhöntsyt
14.12. Tampere
www.facebook.com/
events/478342413002735

Lastenmusiikkiorkestri Ammu: Joulu Piippolassa
14.12. Espoo
www.sellosali.fi/

Panurama-klubi vierainaan Johanna ja Mikko Iivanainen, Maria Kalaniemi ja Timo Alakotila: Seimiyö-joulukonsertti
14.12. Lahti
www.tiketti.fi

Seurasaaren Joulupolku
15.12. Helsinki
www.joulupolku.fi/

Johanna ja Mikko Iivanainen, Maria Kalaniemi ja Timo Alakotila: Seimiyö-joulukonsertti
15.12. Oulu
www.ticketmaster.fi

Suussa suloa voita - kolme kuoroa kohtaa
17.12. Tampere
www.facebook.com/
events/450633708926398/

Friggin folkkijoulu
17.12. Helsinki
frigg.fi

Johanna ja Mikko Iivanainen, Maria Kalaniemi ja Timo Alakotila: Seimiyö-joulukonsertti
19.12. Espoo
www.sellosali.fi

Kalevala elävänä tai kuolleena -klubi
19.12. Helsinki
www.glivelab.fi

Perinnearkkuklubi: Juurakko ja Floating Sofa Quartet (FIN/DEN/SWE)
20.12. Helsinki
www.perinnearkku.net

Oriveden kansanmusiikki- ja kansantanssikurssien konsertti
29.12. Teisko
www.kansanmusiikkiliitto.fi

2020

Tammikuu

Kauneimmat joululaulut - messu
5.1. Helsinki
www.facebook.com/uudenmaan-kansanmusiikkijyhdistys/

Etnogaala
9.1. Helsinki
www.etnogaala.fi

Folklandia
10.-11.1. Silja Europa
folklandia.fi

Folkforum 2020
10.1. Helsinki
www.kansanmusiikkikansantanssi.fi/folkforum

Suistamon Sähkö
17.1. Espoo
www.sellosali.fi

Karlabi: 400 ääntä - 400 röster
18.1. Kokkola
kansanmusiikki-instituutti.fi/tallari

Talvenselän taittajaiset
19.1. Lavia
https://www.facebook.com/satakunnankansanmusiikkijyhdistys?fref=ts

Johanna Juhola Reaktori
23.1. Tampere
www.glivelab.fi/tampere/

Yyterin Aallot
24.-26.1. Pori
virkistysshotelli.fi/tapahtuma/yyterin-aallot/

Sibafest
25.1.-1.2. Helsinki
sibafest.fi

Armenia-fest
25.-26.1. Helsinki
www.savoyteatteri.fi

Kansanmusiikkiliiton kiertueet

VILDÄ

9.12. Savonlinna
10.12. Mäntyharju
11.12. Lappeenranta
12.12. Tampere, Rahvaanmusiikin kerho, myös Teija Niku

Juha Kujanpää Ensemble

16.1. Tampere
17.1. Seinäjoki
23.1. Jyväskylä
25.1. Helsinki (Perinnearkku)
26.1. Tuusula

Duo Petri Hakala & Markku Lepistö

11.2. Mäntyharju
12.2. Haapavesi
13.2. Tampere
14.2. Seinäjoki
15.2. Helsinki
kansanmusiikkiliitto.fi/kiertueet

Nordic Dance Helsinki

28.1. Helsinki
www.nordicdancehelsinki.com/

Iisalmen Talvipäivät

31.1.-2.2. Iisalmi
ylasavo.nuorisoseurat.fi

Helmikuu

Tallarin kausikonsertti: Fanön saarelta
6.2. Kaustinen
kansanmusiikki-instituutti.fi/tallari/

Nordic Dance Helsinki

11.2. Helsinki
www.nordicdancehelsinki.com/

Harmonikkakonsertti Hilpeät-Hanurit
16.2. Jämsä
soimannit@gmail.com

Taljanka 45v juhlakonsertti
21.2. Helsinki
www.savoyteatteri.fi

Nordic Dance Helsinki

25.2. Helsinki
www.nordicdancehelsinki.com/

KOULUTUKSET

Joulukuu

Ukulule- ja 2-riviskurssi
30.11.-1.12. Siilinjärvi
www.siilifolk.com

Pirkanmaan maakuntapelimannien harjoitus
11.12. Ylöjärvi
hameenkansanmusiikkijyhdistys.fi

Oriveden kansanmusiikki- ja kansantanssikurssit
Teisko 27.12.-30.12.
www.kansanmusiikkiliitto.fi

Lekkurs för barn 4 till 8 år
30.12.-5.1. Helsingfors
www.brage.fi

2020

Tammikuu

Vinterkurs
17.-19.1. Kuortane
www.folkdans.fi

Talvenselän taittajaiset
19.1. Lavia
www.facebook.com/satakunnankansanmusiikkijyhdistys?fref=ts

Yyterin aallot
24.-26.1. Pori
virkistysshotelli.fi/tapahtuma/yyterin-aallot/

Iisalmen Talvipäivät
31.1.-2.2. Iisalmi
ylasavo.nuorisoseurat.fi

Helmikuu

Nokkahuilun alkeiskurssi
1.-2.2. Helsinki
www.kmo.fi/avoin-opetus/lyhytkurssit/

kansanmusiikkikansantanssi.fi

Ylä-Savon kansanmusiikkikurssi I
22.2. Kurenpolvi
Kari Auvinen, 050 5354514

Katjan johdolla Heikin mandoliinikurssien kappaleita
22.-23.2. Oulu
www.ppyhdistys.net

Ilmoita tapahtumasi: kansanmusiikkikansantanssi.fi